

FORSVARSMINISTERIET
AUDITØRKORPSET

Auditørkorpset

Årsberetning 2024

*Forsvarsministeriets Auditørkorps
afdelingsmærke.*

Indhold

Forord	5
1. Indledning.....	7
2. Oversigt over sanktioner i militære straffesager i 2024	13
3. Særlige fokusområder i 2024	15
4. Sanktioner for overtrædelse af militær straffelov....	26
5. Sanktioner for overtrædelse af straffeloven	40
6. Sanktioner for overtrædelse af den øvrige strafbelagte særlovgivning	46
7. Eksempler på sager afsluttet uden tiltale og frifindende domme	51
8. Undersøgelser i arbejdsskadesager	57
9. Efterforskning af sager i internationale missionsområder og sager vedr. humanitær folkeret mv.....	59
10. Supplerende oplysninger om sager omtalt i tidligere beretninger mv.....	63
11. Generalauditørens personvurderinger i hjemmeværnssager	68
Bilag.....	74

Forord

»Auditørkorpsets (FAUK) hovedopgave er som selvstændig myndighed i Forsvarsministeriets koncern at understøtte disciplinen og opgaveløsningen i forsvaret og samtidig sikre personellet retssikkerhed.

FAUK bidrager løbende til at understøtte koncernens myndigheder ved at gennemføre uafhængige undersøgelser af sager, hvor der kan være mistanke om, at militært personel har begået strafbare forhold m.v.

For at kunne løse denne opgave optimalt er det vigtigt, at en undersøgelse kan iværksættes hurtigst muligt for at undgå bevistab og forældelsesmæssige spørgsmål. FAUK er derfor til stadighed opmærksom på, om myndighedernes bestemmelsesgrundlag er tilstrækkeligt dækkende og præcist og kendt af personellet. Det gælder også bestemmelser, der understøtter chefers forpligtelse til at indrapportere mistanke om strafbare forhold til FAUK. Men det står selvfølgelig enhver frit at indgive anmeldelse eller at anvende koncernens whistleblower ordninger.«

Der er i 2024 registreret et vist fald i antallet af nye strafferetlige undersøgelser. Der ses også et mindre fald i antallet af strafferetlige sanktioner – *personsager*. Dette skal dog sammenholdes med den fortsatte tendens til, at en række enkeltpersoner i langt videre omfang end tidligere er fundet skyldige i flere forhold.

Auditørkorpset har i beretningsåret navnlig haft fokus på krænkelssager, misbrugssager og våbensager.

Krænkende og navnlig kønskrænkende adfærd har været et tilbagevendende tema de senere år, og der var i en periode et stigende antal anmeldte forhold. Denne udvikling synes dog nu at være vendt, idet der i beretningsåret er registreret noget færre anmeldelser end året før. Men trods en række forskellige forebyggende indsatser er der dog fortsat alt for mange af disse sager.

Karakteren af de anmeldte forhold spænder vidt - fra verbale udtalelser til blufærdighedskrænkelser og voldtægt. For eksempel modtog FAUK i 2024 tre anmeldelser om voldtægt. En sag blev sluttet på bevisets stilling, mens der blev rejst tiltale i to sager, der nåede at blive behandlet i byretten i beretningsåret. Begge tiltalte blev frifundet, men der var ikke enighed herom i retten, og FAUK har derfor indbragt dommene for landsretten, hvor de forventes hovedforhandlet i 2025.

Der blev i årets løb også indbragt en række sager om blufærdighedskrænkelser for domstolene. Nogle af sagerne blev afgjort i beretningsåret, mens flere sager først behandles i 2025. Det skyldes som tidligere nævnt, at retsvæsenet fortsat er udfordret af domstolenes aktuelle berammelsestider.

Krænkelssager er meget belastende for ofrene, og det er derfor helt centralt at beskytte disse mest muligt, og diskretion er påkrævet for ikke at bidrage til yderligere krænkelser. En officer blev således i årets løb tiltalt og dømt for overtrædelse af tavshedspligten ved at have givet offentlig meddelelse om navnet på den forurettede i den ene af voldtægtssagerne.

Misbrug af euforiserende stoffer er som bekendt uforeneligt med militærtjenesten, og Auditørkorpset følger derfor området meget opmærksomt, herunder gennem

forebyggende indsatser i samarbejde med militærpolitiet. Udviklingen synes foreløbigt at gå i den rigtige retning, idet der i årets løb er registreret langt færre sager om narkotikamisbrug, herunder i form af kokain, end året før.

Det er meget tilfredsstillende, at beretningsåret ikke har budt på de alvorlige våbensager, som prægede tidligere år.

I det senere år har der generelt været et betydeligt fald i antallet af sager om værnepligtiges ulovlige udeblivelse fra tjenesten. Denne udvikling synes at være vendt i 2024, hvor der er afgjort noget flere sager af denne karakter. Det er imidlertid positivt, at sagerne bliver ekspederet hurtigere gennem det militære system til FAUK, således at der kommer en hurtig reaktion en ulovlig udeblivelse.

Antallet af nye hjemmeværnssager steg markant i 2024 i forhold til året før, hovedsageligt sager vedrørende medlemmer. Området er dog genstand for ikke ubetydelige udsving fra år til år. Antallet af sager, hvor hjemmeværnsmedlemmer er vurderet som uegnede som følge af overtrædelse af våbenlovgivningen ved import af ulovlige knive ses fortsat at være faldende.

Det i flere tidligere beretninger omtalte zoneafmærkningskompleks, der drejede sig om hastighedsstavler på et antal militære etableringer, blev endeligt afsluttet i beretningsåret. Sagsområdet, der har været meget resursekrævende, blev afsluttet med refusion af erlagte bøder i rundt regnet 350 sager.

Skiltningen på de militære etableringer er dog kun i begrænset omfang blevet godkendt af politiet i overensstemmelse med gældende regler, og militærpolitiets muligheder for at gennemføre kontrol af overholdelsen af de lokalt fastsatte hastighedsbegrænsninger er derfor fortsat meget begrænset.

Forsvaret oprettede i 2024 en Arktisk Basisuddannelse i Grønland, og på det første hold gennemførte 19 grønlandske unge den 1. november 2024 uddannelsen. De unge er som militært ansatte, omfattet af militær straffelov og retsplejelov mv.

Auditørkorpset har på den baggrund i 2024 gennemført et internt seminar med fokus på forskelle mellem dansk og grønlandsk lovgivning i forhold til en række retlige og praktiske spørgsmål, herunder i forhold til den omstændighed at den militære retsplejeordning af 2005 endnu ikke er sat i kraft for Færøerne og Grønland.

København, marts 2025

Lars Stevnsborg
Generalauditør

1. Indledning

Justitia

Bronzeskulptur af billedhugger
Jette Vohlert. Vestre Landsret.
Foto: Flyvevåbnets Fototjeneste.

»**Auditørkorpsets kerneopgave er navnlig at efterforske og retsforfølge militære straffesager**«

Om Auditørkorpset

Forsvarsministeriets Auditørkorps – i daglig tale kaldet FAUK er den militære anklagemyndighed i Danmark. Auditørkorpset er en selvstændig myndighed under Forsvarsministeriet og er uafhængigt af forsvaret og det militære kommandosystem. Formålet med dets virksomhed er på den ene side at understøtte disciplinen i forsvaret og på den anden side at sikre personellens retssikkerhed.

Auditørkorpset redegør i den faglige årsberetning navnlig for de straffesager, der i årets løb er afsluttet med en sanktion (personsager). Beretningen indeholder også eksempler på sager, der er afsluttet uden tiltale mv., fordi efterforskningen er indstillet i medfør af retsplejelovens regler. Endvidere orienteres om nogle af årets nye sager. Årsberetningen har til formål dels at give et overblik over praksis i militære straffesager dels at vejlede om de mulige konsekvenser af en tilsidesættelse af gældende militære pligter.

Læs mere om Auditørkorpsets virksomhed og de relevante retsregler i udgivelsen *Den Militære Straffe- og Retsplejeordning* på www.fauk.dk.

Sondring mellem militær straffelov og militær disciplinarlov

Den militære straffe- og retsplejeordning omfatter både militære straffesager og militære disciplinarsager. Der er en række sammenhænge mellem de to systemer. Det er for det første det samme personale, der er omfattet af de to love, det vil sige tjenestegørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område. For det andet er det

Auditørkorpset påtalekompetence omfatter

- sager, der vedrører overtrædelse af den militære straffelov og
- sager, der vedrører overtrædelse af den civile straffe- og særlovgivning, hvis overtrædelsen er begået af militært personel i tjenesten, i anledning af tjenesten eller på militært område.

Civilt personel og frivilligt hjemmevernspersonel er ikke omfattet af påtalekompetencen i fredstid.

Auditøren, der træffer endelig bestemmelse om, hvorvidt en sag skal behandles som en straffesag eller en disciplinarsag, og for det tredje kan der, efter at en straffesag er henlagt, indledes en disciplinarsag.

Mens de militære straffesager forfølges af Auditørkorpset, henhører de militære disciplinarsager under de militære chefer inden for Forsvarsministeriets område. Det er således den militære chef, der indleder og undersøger en disciplinarsag efter bestemmelserne i militær disciplinarlov som en *administrativ* undersøgelse. Forsvarsministeriets Personalestyrelse fører tilsyn med disciplinarordningen.

Der blev i 2023 udstedt en ny bekendtgørelse (nr. 704 af 8. juni 2023) om disciplinarmyndighed inden for Forsvarsministeriets område, hvorved det bl.a. fastlægges, hvilke militære chefer på Forsvarsministeriets område, der tillægges myndighed som disciplinarchef. Bekendtgørelsen afløste en tidligere bekendtgørelse fra 2005. Der er tillige udsendt en vejledning i tilknytning til bekendtgørelsen.

Sanktionerne i straffesager omfatter tiltalefrafald, bøde og fængselsstraf, mens disciplinarloven omfatter en række sanktioner fra *tilrettevisning* (den mildeste) til en *disciplinarbøde* på op til et maksimum på 1/10 af den pågældendes månedsløn for hvert forhold.

Hvis disciplinarlovens sanktionsmuligheder ikke er tilstrækkelige – f.eks. i tilfælde, hvor degradering eller afskedigelse kan komme på tale – kan der indledes en tjenestemandssag eller tages andre ansættelsesretlige skridt.

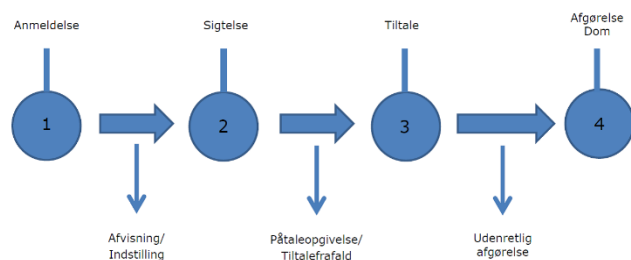
Formålet med den samlede ordning er – hvad enten der er tale om en straffesag eller en disciplinarsag – at sikre disciplinen i forsvaret.

Grønland og Færøerne

Den militære straffelov, den militære retsplejelov samt den militære disciplinarlov af 2005 er endnu ikke sat i kraft for Færøerne og Grønland. Dette betyder, at det for disse rigse dele fortsat er militær straffelov og militær retsplejelov af 1973, som er gældende.

Militære straffesagers gang

Auditørkorpset iværksætter efterforskning efter anmeldelse eller af egen drift, når der er rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af den militære anklagemyndighed, er begået. Når Auditøren modtager en anmeldelse, der også kan være anonym, f.eks. når den er indgivet via en af de whistleblowerordninger, der er etableret i Forsvarsministeriets koncern om et muligt strafbart forhold, undersøges grundlaget for anmeldelsen.

Procesdiagram for straffesagsbehandlingen.

I praksis foretager Auditørkorpset i en række tilfælde indledningsvis en nærmere undersøgelse af, hvorvidt der er grundlag for at indlede efterforskning i en sag. Det kan også skyldes medieomtale af en hændelse.

Sagerne bliver således screenet ved modtagelsen, og Auditøren vurderer, om der er grundlag for at indlede efterforskning. Kan det umiddelbart fastslås, at der ikke er grundlag for at indlede efterforskning, *afvises* sagen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 1.

I andre tilfælde skal der foretages en nærmere undersøgelse, før der kan træffes afgørelse. Indledes der efterforskning i en sag, har denne efter retsplejelovens § 743 til formål at klarlægge, om betingelserne for at pålægge strafansvar eller anden strafferetlig retsfølge er til stede og at tilvejebringe oplysninger til brug for sagens afgørelse samt forberede sagens behandling ved retten.

Det er i den forbindelse vigtigt, at man som chef i en enhed, hvor man er vidende om, at Auditørkorpset har iværksat en efterforskning, er bevidst om ikke uforvarende at røbe detaljer fra efterforskningen, når man som chef samtidigt har et behov for i et vist omfang at orientere sine medarbejdere om fravær af personer, der er involveret i sagen, og opfordre vidner m.v. til at rette henvendelse til Auditørkorpset. Det skyldes såvel hensynet til efterforskningen som hensynet til tavshedspligten, og f.eks. forbuddet i retsplejelovens § 1017 b mod offentligt at videregive oplysninger om identiteten på den forurettede i en sag om overtrædelse af straffelovens bestemmelser om seksualforbrydelser.

Efterforskningen af militære straffesager varetages af Auditørkorpsets politiuddannede efterforskere (auditørfuldmægtige). Auditøren trækker også på militærpolitiet, der efter nærmere aftale og instruktion yder bistand under efterforskningen af konkrete straffesager og strafferetlige undersøgelser. Auditørkorpset bidrager på denne baggrund bl.a. til uddannelsen af MP i efterforskningsteknikker m.v.

En del af Auditørkorpsets sager indledes på baggrund af f.eks. færdselskontroller udført af militærpolitiet.

Når efterforskningen af en sag giver anledning til en mistanke af en vis styrke, rejses der sigtelse i sagen.

Er der grundlag for at rejse tiltale, foreligger der flere muligheder. Sagen kan afgøres ved et udenretligt bødeforelæg eller i retten.

I visse tilfælde kan sagen i stedet afgøres med et *tiltalefrafald*, dvs. at sagen afgøres uden påtale, selvom den pågældende anses for skyldig i sigtelsen. Tiltalefrafald udgør en strafferetlig sanktion. *Bødeforelæg* anvendes, hvis lovovertrædelsen ikke skønnes at ville medføre højere straf end bøde. Det indebærer, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis sigtede erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig parat til inden en nærmere angiven frist at betale den forelagte bøde. Kan den sigtede ikke erkende sig skyldig, sendes sagen til retten med et anklageskrift.

Er der ikke grundlag for at udsende et bødeforelæg, eller skal der nedlægges påstand om frihedsstraf, indbringes sagen for retten med en retsmødebegæring (tilståelsessager) eller et anklageskrift.

En afgørelse som tilståelsessag indebærer en simplere procesform, hvor der ikke medvirker domsmænd, i modsætning til en egentlig hovedforhandling hvor der hidtil har været krav om medvirken af domsmænd, hvis den forventede straf har været højere end bøde.

Ved lov nr. 661 af 11. juni 2024 blev retsplejelovens bestemmelser i bl.a. § 686, stk. 2, ændret, så domsmænd fremover som udgangspunkt kun medvirker, hvis der bliver tale om højere straf end fængsel i 30 dage.

Ændringen indebærer, at en række af de sager, hvor der er spørgsmål om fængselsstraf på indtil 30 dage, og som på grund af den simplere procesform hidtil har været sendt i retten med en retsmødebegæring, fremover vil blive sendt i retten med et egentligt anklageskrift. Det har den konsekvens, at de udsættelser, der lejlighedsvist har været nødvendige, fordi den tiltalte mod forventning ikke har kunnet erkende de påsigtede forhold, eller er udeblevet, fremover vil kunne undgås, fordi sagen nu vil kunne afgøres på baggrund af anklageskriftet og tilstedeværende beviser, uden at det er nødvendigt at udsætte sagen for at indkalde domsmænd.

Samlet set forventes dette at indebære, at sagsbehandlingstiden i et antal sager forkortes.

Lessons learned

En række af de undersøgelser, som Auditørkorpset gennemfører, indeholder også oplysninger og konklusioner, der kan være nyttige for forsvarers myndigheder eller bør give anledning til ændring af

procedurer m.v. Auditøren orienterer derfor militære myndigheder om undersøgelsens udfald. Herigennem åbnes mulighed for, at militære myndigheder i fornødent omfang kan tilpasse operative procedurer efter de erfaringer, der er indhentet ved efterforskningen.

Særligt om forsvarers bistand til politiet

I forbindelse med vedtagelsen af lov nr. 708 af 8. juni 2018 om forsvarers bistand til politiet og udvidelse af politiklageordningen mv. blev der foretaget en ændring af militær straffelov, således at denne ikke finder anvendelse for forhold begået af tjenstgørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område i forbindelse med, at personellet yder bistand til politiet efter §§ 24 a – 24 d i politiloven.

Disse særlige bestemmelser finder som udgangspunkt først anvendelse, når soldaten er mødt til tjeneste på det sted, hvor vedkommende yder bistand til politiet og dermed er underlagt politiets ledelse.

Ændringen indebærer, at disse sager behandles efter den civile straffelov i den civile strafferetsplejes former og således, at kompetencen til at efterforske og påtale sådanne sager om strafbare forhold er flyttet fra Auditørkorpset til den Uafhængige Politiklagemyndighed (DUP) og den civile anklagemyndighed, som udgangspunkt statsadvokaten.

Den militære anklagemyndighed bistår DUP og statsadvokaten i disse sager. Det forudsættes bl.a. i lovens forarbejder, at DUP orienterer FAUK om oprettelse af nye sager og varsler om forventede

afhøringer af forsvarspersonel med henblik på, at FAUK får mulighed for at deltage i de pågældende afhøringer. Der er på denne baggrund indgået en Samarbejdsaftale mellem myndighederne.

Efter indstilling fra DUP kan videre forfølgning af sagerne endvidere overlades til den militære anklagemyndighed til behandling i den militære retsplejes former, hvis viden om militærfaglige forhold eller militærspecifikke regler er af særlig betydning for sagen, og hvis statsadvokaten og den militære anklagemyndighed er enige herom.

Der er i politilovens § 24 e hjemmel til, at der kan etableres midlertidige militære områder (MMO) – f.eks. på en havn – for at forebygge og afværge fare for dansk og udenlandsk militært personel og materiel, der befinder sig udenfor faste militære områder. Når der er etableret et midlertidigt militært område finder reglerne i militær straffelov m.v. anvendelse på handlinger foretaget i dette område. Kompetencen til at efterforske og påtale sådanne sager om strafbare forhold tilfalder således Auditørkorpset.

Oversigt over forkortelser anvendt i årsberetningen

AU - Auditøren
 GAU - Generalauditøren
 Forsvarsministeriets Auditørkorps – FAUK
 Forsvarskommandoen – FKO
 Forsvarsministeriets Personelstyrelse – FPS
 Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse – FRS
 Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse – FES
 Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse – FMI

Eksempler på nye strafferetlige undersøgelser i 2024

Nedenfor redegøres der kort for nogle af de nye undersøgelser, som Auditørkorpset har iværksat i beretningsåret.

Januar

Efterforskning af sag om brud på tavshedspligt

(AU sag 2024/000127)

Auditørkorpset modtog den 25. januar en anmeldelse fra Forsvarsakademiet vedrørende brud på tavshedspligten. Auditørkorpset iværksatte efterforskning af sagen og vurderede, at der var sket et brud på tavshedspligten samt en overtrædelse af retsplejelovens § 1017 b, idet en major uberettiget videregav fortrolige oplysninger under en morgenappel for ca. 150 ansatte, da han omtalte en verserende voldtægtssag herunder bl.a. ved at oplyse navnet på den forurettede i sagen.

Majoren blev den 11. november 2024 ved Retten i Næstved idømt 8 dagbøder på hver 500 kr. svarende til i alt 4.000 kr.

Sagen er tillige omtalt nedenfor i afsnittet om overtrædelse af straffeloven vedr. embedsforbrydelser.

Februar

Efterforskning af sag om vold, salg af euforiserende stoffer og drugging

(AU sag 2024/000224 m.fl.)

Auditørkorpset modtog den 12. februar en anmeldelse fra en major ved Hærens Officersskole vedrørende vold, salg af euforiserende stoffer og drugging. Forholdene var efter det oplyste begået i forbindelse med en udnævnelsesfest, og de involverede i sagen var kadetter. Auditørkorpset iværksatte efterforskning af sagen. I sagen vedrørende drugging viste blodprøver fra flere kadetter, at de var under påvirkning af benzodiazepiner, som de efter eget udsagn ikke selv havde indtaget.

Sagen verserer fortsat.

Marts

Efterforskning af bedrageri ved misbrug af midler

(AU sag 2024/000379 m.fl.)

Auditørkorpset modtog den 12. marts en anmeldelse fra Hærens Sergentskole mod en premierløjtnant, som ifølge anmeldelsen havde indkøbt genstande til sin midlertidige tjenestebolig, hvorefter han modtog

refusion for udgiften og tilegnede sig genstandene. Det blev efterfølgende konstateret, at de indkøbte genstande ikke befandt sig i tjenesteboligen. Auditørkorpset iværksatte efterforskning af sagen.

Auditøren har ved anklageskrift af 21. februar 2025 rejst tiltale for bedrageri, til dels forsøg på bedrageri samt pligtforsømmelse. Sagen afventer berømmelse ved byretten.

April

Efterforskning af lækage af fortrolige oplysninger

(AU sag 2024/000527)

Auditørkorpset blev den 10. april orienteret om en sag, hvor der til et medie var sket lækage af oplysninger i et klassificeret signal, som skibschefen på fregatten Iver Huitfeldt den 13. marts 2024 havde sendt til Søværnskommandoen. Signalet indeholdt oplysninger om et hændelsesforløb, der havde fundet sted på fregatten, mens den var på mission i Rødehavet.

Auditørkorpset iværksatte i den anledning efterforskning af sagen, idet der var formodning om, at et brud på tavshedspligten havde fundet sted.

Efterforskningen blev indstillet den 22. januar 2025, da der ikke var grundlag for at fortsætte efterforskningen.

Maj

Efterforskning af sag om chikane af kollega og undergravning af tjenestestedets integritet og moral

(AU sag 2024/000784)

Auditørkorpset modtog den 30. maj en anmeldelse fra en stabschef, der anmeldte en konstabel for at chikanere en kollega ved bl.a. at banke på døren til hendes værelse samt kigge ind af brevsprækken. Yderligere fremgik det af anmeldelsen, at konstablen skulle have undergravet tjenestestedets integritet og moral ved anonymt at have kontaktet en kollegas kæreste og påstået, at kollegaen var kæresten utro.

Den 4. oktober 2024 blev sagens parter orienteret om, at der ikke fandtes grundlag for at indlede efterforskning i sagen, da Auditørkorpset på baggrund af anmeldelsen vurderede, at der ikke var rimelig formodning om, at der var begået noget strafbart. Sagen blev i stedet oversendt til disciplinarchefen.

Juni

Efterforskning af sag om kønskrænkende adfærd og vold i forbindelse med en sommerfest

(AU sag 2024/000893 m.fl.)

Auditørkorpset modtog den 25. juni en anmeldelse om krænkende adfærd og vold. Ifølge anmeldelsen skulle en oversergent have begået forholdene på en kaserne i forbindelse med en sommerfest. Anmeldelsen blev indgivet af en oberstløjtnant. Auditørkorpset indledte efterforskning i sagen. Der blev efterfølgende rejst tiltale mod oversergenten for at have begået vold ved at have slået en konstabel i ansigtet med flad hånd, for respektstridig opførsel og grov pligtforsømmelse ved at have udtalt sig uterligt over for en konstabel og en premierløjtnant, samt for blufærdighedskrænkelser og grov pligtforsømmelse ved at have blottet sine kønsdele for flere tilstedeværende, ligesom oversergenten sendte et billede af sine kønsdele til flere personer.

Sagen afventer berømmelse ved Retten i Holstebro.

Juli

Bistand til politiet efter fund af skydevåben

(AU sag 2024/000968)

Auditørkorpset modtog den 17. juli en henvendelse fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi, der ønskede bistand til at klarlægge ejerforhold til et gevær M95 med tilhørende magasiner og ammunition, som politiet havde fundet i en skov på Lolland. Auditørkorpset iværksatte efterforskning i sagen og kunne med hjælp fra Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) konstatere, at der var tale om et hjemmeværnsvåben, som var stjålet fra et privat hjem i 2012.

Efterforskningen blev indstillet den 13. december 2024, da der ikke var grundlag for at fortsætte efterforskningen, efter de relevante oplysninger var videregivet til politiet.

August

Efterforskning af sag om misbrug af Forsvarets midler i forbindelse med tjenesterejser

(AU sag 2024/001029)

Auditørkorpset modtog den 13. august en anmeldelse fra en kommandørkaptajn. Ifølge anmeldelsen skulle en orlogskaptajn på en tjenesterejse have medbragt sin hustru, hvilket medførte en merudgift for Forsvaret. Yderligere skulle orlogskaptajnen ifølge anmeldelsen uberettiget have medtaget hustruen i en tjenestebil. Auditørkorpset indledte efterforskning i sagen.

Sagen verserer fortsat.

September

Efterforskning af mulig arbejdsulykke

(AU sag 2024/001161)

Auditørkorpset modtog den 12. september en

underretning om en episode, hvor en gruppe soldater under en øvelse sad fast i et kloakrør under jorden, da røret pludseligt blev oversvømmet. To soldater måtte tilses på grund af mistanke om vand i lungerne. Auditørkorpset indledte efterforskning i sagen

Sagen verserer fortsat.

Efterforskning af sag om misbrug af Forsvarets køretøj til privat brug

(AU sag 2024/001474)

Auditørkorpset modtog den 27. september en anmeldelse fra militærpolitiet om grov pligtforsømmelse, idet en løjtnant ifølge anmeldelsen i to tilfælde skulle have foretaget ikke tjenstlig autoriseret kørsel i en af Forsvarets biler. I det ene tilfælde skulle løjtnanten have benyttet bilen til privat transport til en ishockeykamp og i det andet tilfælde til en fodboldkamp. Militærpolitiet foretog den indledende efterforskning i sagen, hvorefter sagen overgik til Auditørkorpset.

Sagen er i januar 2025 afsluttet, idet den anmeldte og to yderligere implicerede har vedtaget bødeforlæg for grov tjenesteforsømmelse efter militær straffelov § 27, stk. 1.

Oktober

Efterforskning af ureglementerede skud ved skydeuddannelse på Løjtnantsuddannelsen

(AU sag 2024/001420)

Auditørkorpset modtog den 31. oktober en anmeldelse fra en major vedrørende en episode i forbindelse med skydning foretaget på Løjtnantsuddannelsen. Ifølge anmeldelsen var episoden sket, da en elev blev sendt frem til skiveopstillingen med henblik på at justere denne. I mellemtiden foretog to andre elever på eget initiativ opladning, hvorefter de afgav skud mod skiveopstillingen, hvor eleven befandt sig, selvom skydelederen havde befalet "hold inde" og "afladning". Der skete ingen personskade. På baggrund af ovenstående indledte Auditørkorpset efterforskning af sagen.

Sagen verserer fortsat.

November

Efterforskning af sag om kønskrænkende adfærd

(AU sag 2024/001445)

Auditørkorpset modtog den 11. november en anmeldelse fra en kaptajn, som oplyste, at der i en kantine på en kaserne skulle have været en episode, hvor en kantinedarbejder muligvis var blevet krænkede. Episoden var sket i forbindelse med, at to mandlige værnepligtige tog mad i kantinen, hvorunder den ene sagde *Stik mig lige nogle løg*, hvorefter den anden ifølge anmeldelsen skulle have trukket ned i bukserne fortil og blottede sine kønsdele samtidig med, at han sagde *Her er der løg*. Auditørkorpset iværksatte efterforskning af sagen, hvorunder sagens parter blev identificeret og afhørt.

Efterforskningen blev indstillet den 21. november 2024, da der ikke var grundlag for at fortsætte efterforskningen. Der blev i den forbindelse lagt vægt på, at sagen ikke havde den for en militær straffesag fornødne grovhed, da det ikke kunne lægges til grund, at den værnepligtige havde blottet sine kønsdele.

December

Efterforskning af sag om tyveri af strøm til elbil

(AU sag 2024/001575)

Auditørkorpset modtog den 3. december en anmeldelse fra Forsvarskommandoen (FKO), da FKO via Forsvarets Whistleblowerordning havde modtaget en henvendelse fra en oversergent om muligt tyveri af el ved opladning af en privat bil. Auditørkorpset iværksatte efterforskning af sagen, idet der på baggrund af sagens oplysninger var mistanke om, at en reserveofficer tilegnede sig strøm til sin private elbil ved at trække en ledning fra bilen og ind gennem et vindue i Forsvarets bygning.

På baggrund efterforskningen kunne det lægges til grund, at den mistænkte på gerningstidspunktet var på arbejde i Forsvaret som civil ansat, og forholdet var derfor ikke undergivet den militære anklagemyndigheds påtalekompetence. Sagen blev derfor den 16. januar 2025 oversendt til videre foranstaltning ved det civile politi.

2. Oversigt over sanktioner i militære straffesager i 2024

Overblik over årets nøgletal

Undersøgelser

720

Sanktioner (personsager)

411

Terminologi

Når antallet af nye straffesager opgøres, tæller hvert forhold som en sag.

En sanktion – f.eks. en bøde – retter sig mod en enkelt person og kan omfatte et eller flere forhold, herunder overtrædelse af forskellige bestemmelser eller love. Der tales her om sanktionssager eller personsager.

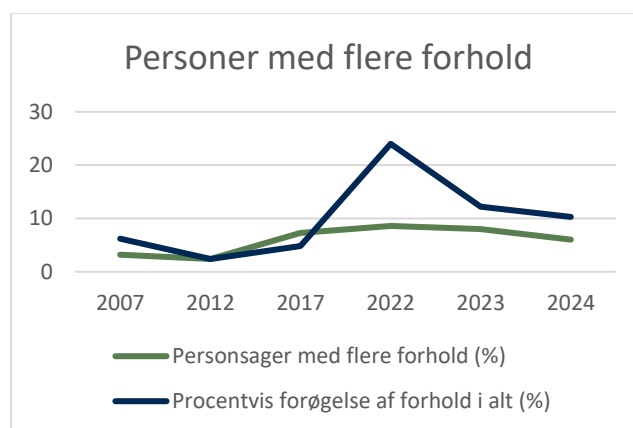
Årets nøgletal

Der blev i 2024 oprettet 720 nye straffesager. Det er under niveauet i 2023, hvor der blev indledt 843 nye undersøgelser. Der blev i 2024 udmålt en sanktion (personsag) – der kan omfatte et eller flere forhold – i 411 sager. Dette er et fald på ca. 5 % i forhold til 2023, hvor der var 433 sanktioner. Faldet kan i et vist omfang forklares med, at militærpolitiet i 2024 har indledt og indsendt 66 færre sager end i 2023. Hertil kommer et fald i antallet af sager om navnlig grov tjenesteforsømmelse efter militær straffelov § 27, som er nærmere beskrevet nedenfor i afsnittet om sanktioner for overtrædelse af militær straffelov. Som det fremgår af de efterfølgende afsnit, er der dog også sagsområder, hvor anmeldelsestallet i 2024 er steget.

Der har gennem årene været en stigende tendens til, at en række enkeltpersoner er ansvarlige for flere forhold. De 411 personer var således skyldige i 453 forhold, mens 433 personer i 2023 var skyldige i 488 forhold

Der blev i beretningsåret afsagt 84 domme, hvilket svarer til 2022, hvor der blev afsagt 82 domme, men er en stigning i forhold til 2023, hvor der blev afsagt 64

domme. 20 % af samtlige sanktioner (personsager) blev i 2024 idømt af domstolene, mens tallet for 2023 var 15 %.

Figur 1. Den blå kurve indikerer, hvor stor en procentdel af personsagerne der indeholder mere end ét forhold. Den grønne kurve indikerer den procentuelle forøgelse af det samlede antal forhold, som denne personkreds er ansvarlig for. Det markante udsving i 2022 skyldes, at enkelte personer blev fundet skyldige i et betydeligt antal forhold (fx seriekrænkere). Kilde: FAUK årsberetninger (udtræk i 5 års intervaller).

Der var i årets løb hovedforhandling, dvs. retsmøde om sagens materielle forhold, i 38 sager, hvilket ligger lidt over niveauet for 2022 og 2023, hvor der var hhv. 33 og 36 hovedforhandlinger.

Tallet omfatter hovedforhandlinger i byretterne, og landsretterne, herunder i sager, hvor der er sket frifindelse. Lidt over halvdelen af hovedforhandlingerne vedrørte overtrædelser af straffeloven. Foruden de hovedforhandlede sager, blev der afsagt dom i et antal bødesager, der blev afgjort uden tiltaltes tilstedeværelse.

Blandt de endelige domme i beretningsåret blev der i 19 tilfælde idømt fængselsstraf. I 2023 medførte 18 sager frihedsstraf.

Antallet af frifindelser er generelt relativt begrænset. I beretningsåret blev der dog afsagt otte frifindende domme. Seks af dommene er anket til landsretten af Auditørkorpset. Sagerne er nærmere beskrevet i afsnittet om frifindende domme. De øvrige sager blev

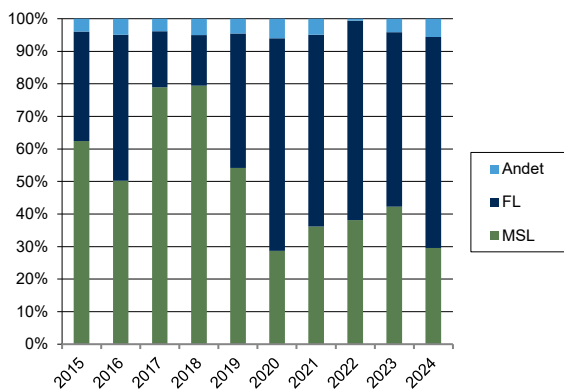
afgjort udenretligt med bøvedtagelse og tiltalefrafald, dvs. at sagen blev afgjort uden påtale, selvom den pågældende anses for skyldig i sigtelsen.

Figur 2. Sanktioner i militære straffesager (militær straffelov, færdselslov og anden lovgivning) 2015-2024.

Der blev i beretningsåret registreret 264 sanktioner (personsager) for færdselsforseelser, hvilket er en mindre stigning i forhold til 2022 og 2023, hvor der blev registreret henholdsvis 206 og 233 sanktioner. Se nærmere herom i afsnittet vedr. sanktioner for overtrædelse af færdselsloven. Andelen af militære straffesager, der vedrører færdselslovsovertrædelser, udgjorde ca. 65 % af årets samlede antal sanktioner. I 2023 var andelen 54%.

Der er registreret et betydeligt fald i det samlede antal sanktioner (personsager) for overtrædelse af militær straffelov, idet der i beretningsåret var 124 sanktioner mod 183 i 2023. Niveauet svarer dermed til de 128 sanktioner i 2022. Faldet i 2024 skyldtes hovedsageligt en betydelig nedgang i antallet af sanktionssager om pligtforsømmelse efter § 27, der til fulde opvejer en stigning i antallet af sager om ulovlig udeblivelse. Andelen af militære straffesager, der vedrører overtrædelse af militær straffelov, udgjorde ca. 30 % af årets samlede antal sanktioner. I 2023 udgjorde andelen 42%.

Figur 3. Procentuel fordeling af sanktioner for overtrædelser af henholdsvis militær straffelov (MSL), færdselslov (FL) og anden lovgivning 2015-2024.

Sondringen mellem militære straffesager og militære disciplinarsager

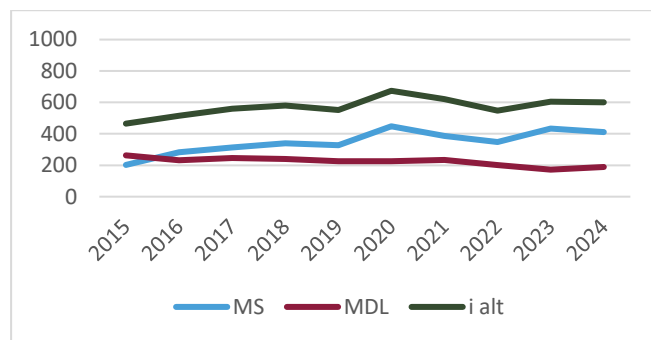
Mindre grove pligtforsømmelser behandles som udgangspunkt efter militær disciplinarlov, og sagerne henhører, som omtalt ovenfor i indledningen, under den militære chef. Auditøren indleder som udgangspunkt kun en straffesag, når der er tale om et mere alvorligt forhold, og der er handlet forsætligt eller groft uagtsomt.

Der må således i hver enkelt sag foretages en konkret vurdering af forholdets grovhed og af graden af gerningsmandens tilregnelighed, når det skal afgøres, om sagen skal behandles som disciplinarsag eller militær straffesag.

Viser det sig under efterforskningen af en sag, at en pligtstridig adfærd må vurderes at være af mindre grov karakter, eller at handlingen alene skyldes simpel uagtsomhed, oversender Auditøren sagen til disciplinarmyndigheden til eventuel videre foranstaltning. Auditøren oversendte 41 sager til disciplinarchefen i 2024.

Der blev i 2024 truffet i alt 190 disciplinarafgørelser mod 172 året før. Godt en tredjedel af sagerne vedrørte vagtforsørelser, hvilket er højere end niveauet for 2023, hvor sagerne om vagtforsørelser udgjorde en fjerdedel. Sager vedr. generel pligtforsømmelse og ulovligt fravær fra tjenesten udgjorde henholdsvis godt en fjerdedel og en femtedel af sagerne, mod godt en tredjedel og en tiendedel i 2023.

Der er i figur 4 foretaget en sammenstilling af udviklingen i antallet af strafferetlige sanktioner og disciplinarmidler for perioden 2015-2024.

Figur 4. Oversigt over det samlede antal sanktioner 2014-2023 samt fordelingen mellem militære straffesager (MSL) og militære disciplinarsager (MDL)

Kilde: FAUK/ FPS.

3. Særlige fokusområder i 2024

Oversigt

Indledning

Stillings- og tjenestemisbrug mv.

Krænkende adfærd

Våben

Misbrug af euforiserende stoffer

Indledning

Forsvarsministeriets Auditørkorps er i den daglige sagsbehandling opmærksom på tendenser i forsvaret, der kræver særlig opmærksomhed, og en række af disse særlige fokusområder indgår i Generalauditørens årlige indsatsplan for kvalitets- og legalitetssikring.

Auditørkorpsset har f.eks. i en årrække haft særligt fokus på en række forskellige former for misbrug af statens ejendom, herunder bl.a. økonomisk uredelighed ("svindel"), misbrug af tjenestekøretøjer og tjenstlige betalingskort, salg af forsvarets materiel mv.

Flere store sager om berigelseskriminalitet har også gennem årene lejlighedsvis sat fokus på ledelsens tilsyn med forsvarets økonomiforvaltning mv., herunder det ansvar, der påhviler den enkelte chef for at sikre, at forvaltningen lever op til forskrifterne. Manglende tilsyn med økonomiforvaltningen vil således efter omstændighederne i sig selv kunne danne grundlag for en strafferetlig undersøgelse, ligesom domstolene tillægger alvorlige svigt i ledelsens tilsyn og kontrol med de foretagne dispositioner stor betydning ved straffastsættelsen i den enkelte sag.

Der er de senere år på baggrund af konkrete sager foretaget en række tiltag med henblik på at modvirke økonomiske uregelmæssigheder i Forsvarsministeriets koncern. Der er således blandt andet indført en obligatorisk kursuspakke med henblik på at sikre, at ministerområdets chefer kender de grundlæggende rammer for den offentlige forvaltning og handler i overensstemmelse hermed, ligesom der er fastsat retningslinjer om en handlepligt i tilfælde af inhabilitet, når en medarbejder konstaterer, at vedkommende har en egeninteresse i en beslutning vedkommende behandler (FPSVEJL 400-5 vejledning om inhabilitet

som følge af egeninteresse mv. 2024-07), samt indførelse af en styrket økonomisk kontrol ved indkøb, der bl.a. har omfattet uddannelse af alle disponenter, samt retningslinjer f.eks. for firmahæftende betalingskort (FRSBST 581-6, opdateret marts 2024).

Eksempel på årlig kontrol (erklæring vedr. inhabilitet)

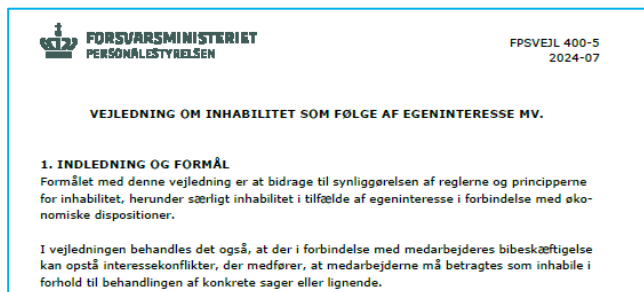
Som følge af din stilling, hvor du kan være involveret i indkøbs- og anskaffelsesprocesser, skal du ved besvarelse af denne mail bekræfte, at du har læst og forstået [FPSVEJL 400-5](#):

"Jeg har læst og forstået. Jeg bekræfter hermed, at jeg er bekendt med reglerne om inhabilitet, herunder min pligt til straks at informere min nærmeste chef, hvis jeg ifm. en indkøbs-anskaffelsesproces vurderer, at jeg er eller kan være inhabil som følge af egne interesser."

Der har også gennem årene været sat fokus på andre områder, herunder f.eks. på våbenområdet i forbindelse med tyveri af våben, ammunition og eksplosivstoffer, anvendelse af private knive i forsvaret, forskellige former for krænkelser og særlige ritualer, misbrug af narkotika og steroider m.v.

En række af disse tendenser bør forsvarets ledelse være særlig opmærksom på, og det er vigtigt, at Auditørkorpsset inddrages rettidigt i disse sager. Auditørkorpsset har derfor i en årrække løbende haft fokus på, om det tilstrækkeligt klart fremgår af forvaltningsgrundlaget, at det er et chefansvar, at Auditørkorpsset *hurtigst muligt* inddrages, når der i konkrete tilfælde opstår mistanke om strafbare forhold. Problemstillingerne adresseres i den løbende dialog med forsvarets myndigheder, herunder i forbindelse med høringer over relevante dele af forvaltningsgrundlaget, ligesom Auditørkorpsset i en række tilfælde har påpeget uhensigtsmæssige eller utiltrækkelige forvaltningsgrundlag over for forsvarets ledelse.

I det følgende foretages en kort opridsning af forskellige former for tjenestemisbrug, navnlig misbrug af kreditkort samt årets fokusområder. Det gælder forskellige former for krænkende adfærd, alvorlige våbensager og sager vedrørende misbrug af euforiserende stoffer.

FPS har i juli 2024 udsendt en vejledning om inhabilitet som følge af egeninteresse mv.

Der kan uddybende henvises til eksempler på konkrete sager, der behandles i de relevante afsnit i beretningen.

Stillings- og tjenestemisbrug mv.

Auditørkorpset har også i 2024 behandlet sager om forskellige former for økonomisk uredelighed mv. Sagerne omfatter stillings- og embedsmisbrug, misbrug af forsvarets køretøjer og urigtig registrering af arbejdstid samt misbrug af de af koncernen udstedte tjenstlige betalingskort (kreditkort).

Der har dog foreligget relativt få personsager (sanktionssager) i beretningsåret.

I beretningsåret blev en oversergent i retten fundet skyldig i blandt andet bedrageri ved at have afgivet urigtige oplysninger om sin arbejdstid, hvorved han fik godkendt over 26 timers arbejdstid, selvom han ikke havde været til stede. Straffen bortfaldt ud fra hensynet til den pågældende personlige forhold og den samlede sagsbehandlingstid.

Den konkrete sag er beskrevet i beretningens afsnit om sanktioner for overtrædelse af straffeloven.

Ved udgangen af beretningsåret verserede der ved domstolene 4 personsager om økonomisk uredelighed i forbindelse med stillingsmisbrug, heraf tre ved byretterne og én ankesag. I en af byretssagerne, der vedrørte misbrug af tjenstligt udleveret betalingskort, er der efterfølgende i januar 2025 faldet dom i overensstemmelse med anklageskriftet. Sagen er anket af den tiltalte med påstand om frifindelse.

Den konkrete ankesag er beskrevet i beretningens afsnit om verserende ankesager ved årets afslutning.

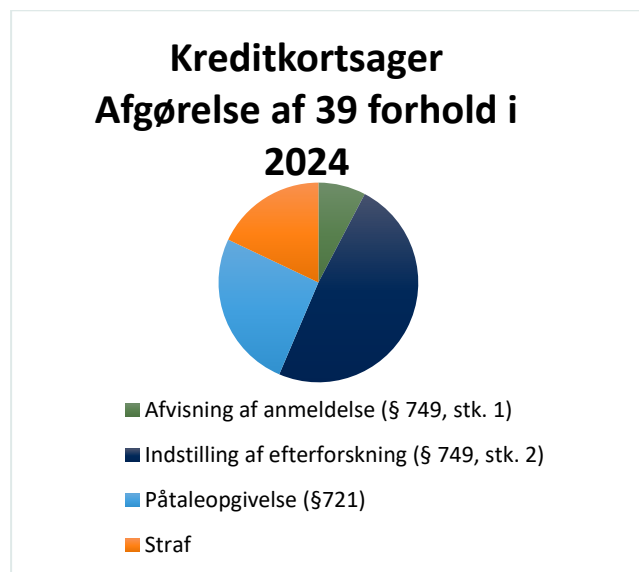
I yderligere en verserende sag er en seniorsergent tiltalt for embedsmisbrug efter straffelovens § 155 og grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, stk. 1, ved at have bestilt sit eget firma til at udføre opgaver for forsvaret.

Den konkrete sag er beskrevet i beretningens afsnit om sager omtalt i tidligere beretninger.

Særligt om misbrug af tjenstlige betalingskort

I beretningen for 2021 blev det bl.a. anført, at det "er positivt at kunne konstatere, at antallet af sager om misbrug af tjenstligt udleverede betalingskort synes at være aftagende". Denne formodning holdt ikke stik i 2022 og 2023, hvor antallet af personsager (sanktioner) om misbrug af tjenstlige betalingskort steg til henholdsvis 12 og 16 personsager. I 2024 kan det imidlertid konstateres, at antallet af personsager er faldet mærkbart til 5 personsager.

For så vidt angår en beskrivelse af regler og proces på området henvises til beskrivelsen heraf bl.a. i Årsberetningen for 2023.

Figur 6. Fordeling af afgørelser (enkeltforhold) i kreditkortsager i 2024.

Sager afgjort med strafferetlig sanktion

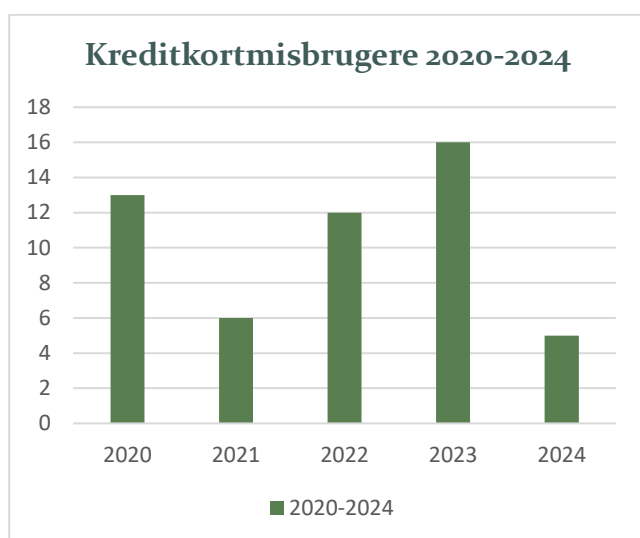
Der var 5 sanktioner (personsager) i 2024 vedrørende 7 forhold, hvilket var et fald i antallet af personsager i forhold til 2023, hvor der var 17 personsager vedrørende 19 forhold.

Antallet af forhold vedrørende uretmæssigt brug af firmahæftende betalingskort vil ofte svare til antallet af hævninger på kortet. Imidlertid kan det i en personsag

forekomme, at et antal hævnings på et udleveret kreditkort - f.eks. når hævningserne er foretaget løbende i et nærmere bestemt tidsrum – betragtes som foretaget i en sammenhæng, og derfor behandles og opfattes som ét forhold. I 2024 omfattede én tiltale mod én person i tre forhold således 33 hævnings og overførsler via mobilepay foretaget i tre afgrænsede tidsrum.

I alt blev 4 personer straffet med bødestraf for grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27 på mellem 1.500 og 2.500 kr.

Én personsag blev afgjort med en dom på 30 dages betinget fængsel for mandatsvig efter straffelovens § 28o.

Figur 5. Oversigt over sanktioner (personsager) vedr. misbrug af firmahæftende betalingskort i perioden 2020-2024.

Sager vedrørende krænkende adfærd

Forsvarsministeriets Auditørkorps har siden 2019 haft et øget fokus på sager vedrørende krænkende adfærd, herunder særligt kønskrænkende adfærd, ligesom der på koncernniveau har været lanceret en kampagne mod krænkende adfærd, der omfattede tiltag mod kønskrænkende adfærd, mobning, arbejdsrelateret vold og diskrimination.

FORSVARSMINISTERIET PERSONALESTYRELSEN		FPSVEJL 061-1 2021-09
VEJLEDNING OM KRÆNKENDE ADFÆRD: KØNSKRÆNKENDE ADFÆRD, MOBNING OG VOLD		
INDHOLD		
1. GYLDIGHEDSOMRÅDE	1	
2. REFERENCER	1	
3. FORMÅL	1	
4. INDLEDNING	2	
5. KRÆNKENDE HANDLINGER GENERELT	2	
6. SAGSBEHANDLENDE AFDELING	2	
7. VEJLEDNINGENS IKRAFTTRÆDEN	3	

FPS vejledning (FPSVEJL 061-1) om krænkende adfærd blev opdateret i september 2021. Vejledningen er ved beretningens udgivelse under revision.

Kampagnen blev fulgt op af en vejledning om krænkende adfærd (FPSVEJL 061-1), der senest er revideret i september 2021 som følge af Arbejdstilsynets skærpede krav til chefers håndtering og forebyggelse af krænkende adfærd.

Uddrag af FPSVEJL 061-1 (sept 2021)

”Krænkende handlinger

Der er tale om krænkende handlinger, når en eller flere personer groft eller flere gange udsætter andre personer for adfærd, som disse personer opfatter som nedværdigende.

Krænkende handlinger er en samlet betegnelse for vold, mobning, kønskrænkende adfærd og andre måder, som krænkelser kan forekomme på arbejdet.

Der kan både være tale om aktive handlinger og om at undlade at handle. Krænkende handlinger i relation til arbejdet omfatter mange forskellige handlinger.

...

Definition af kønskrænkende adfærd

Kønskrænkende adfærd er en samlet betegnelse for alle former for krænkende handlinger på baggrund af køn eller seksualitet. Køn og seksuel orientering skal forstås bredt og omfatter også LGBTQ+ personer. Kønskrænkende adfærd kan dække, både det man siger, og det man gør.

Kønskrænkende adfærd omfatter alle handlinger fra uønsket seksuel opmærksomhed, over kønskrænkende berøringer til seksuel tvang og voldtægt. Kønskrænkende adfærd kan også forekomme på de digitale medier, hvor afsenderen/afsenderne ikke altid er kendt.

Kønskrænkende adfærd kan være både tilsigtet og utilsigtet. Utilsigtet kønskrænkende adfærd har ikke til formål at krænke en person, men kan have den virkning. Der kan både være tale om aktive handlinger og om at undlade at handle.”

Det fremgår bl.a. af vejledningen, at Auditørkorpsset altid skal underrettes, når der er tale om krænkende adfærd af grov karakter som eksempelvis seksuel tvang,

kønskrænkende berøringer og digitale kønskrænkelser. Det gælder også for hændelser, som hører under kategorien vold og trusler, ligesom det kan gælde for hændelser, som har karakter af grov mobning. Der kan nærmere henvises til vejledningen.

Folketingets Forsvarsudvalg stillede herunder i 2021 spørgsmål til forsvarsministeren om udviklingen i sager vedrørende seksuelle krænkelser og chikane rapporteret til Forsvarsministeriets Auditørkorps (FOU Alm. Del – 2020-2021 – spørgsmål 271). Ministeren understregede i den forbindelse, at man som chef eller leder har handlepligt, hvis man bliver bekendt med en hændelse om kønskrænkende adfærd.

FPS vejledningen blev i januar 2022 fulgt op af Forsvarskommandoens bestemmelse (FKOBST U.721-0) om forsvarets chefer og lederes handlepligt ved krænkende adfærd, der understreger chefer og lederes ansvar og handlepligt og samtidig giver konkret vejledning for korrekt håndtering af krænkende adfærd. Vejledningen er suppleret af en uddannelsespakke med titlen ”Træningsforløb i forebyggelse og håndtering af krænkende adfærd i Forsvaret”.

TV2-udsendelse og samråd i Folketingets Forsvarsudvalg

Den 28. juli 2022 udsendte TV2 programmet *Operation X* om krænkelser i forsvaret. Udsendelsen indebar en omfattende medieomtale, og gav anledning til en stigning i antallet af anmeldelser. Således indgik der i perioden fra 1. januar 2022 til udgangen af juli, 20 forhold, mens der i perioden fra august 2023 til udgangen af året indgik 40 forhold om kønskrænkende adfærd.

Forsvarsministeren blev efter tv-udsendelsen indkaldt til samråd i Folketingets Forsvarsudvalg den 26. august 2022 til besvarelse af Samrådsspørgsmål P.

Ministeren udtalte i denne forbindelse (*Forsvarsudvalget 2021-22, FOU Alm. del - endeligt svar på spørgsmål 317*) bl.a.:

”De sager, som bliver fremlagt i udsendelsen, belyser en alvorlig problematik, som vi bliver nødt til at handle på. Og den viser også, at håndteringen af krænkelssager ikke altid varetages, som den skal. Jeg tager på det kraftigste afstand fra den adfærd, der beskrives i dokumentaren og efterfølgende artikler på baggrund af udsendelsen. Krænkede adfærd hører ikke hjemme nogen steder og slet ikke i Forsvaret. Det er ganske enkelt uforenligt med Forsvarets værdigrundlag.”

Ministeren understregede endvidere, at der på Forsvarsministeriets område er nultolerance over for enhver form for krænkende adfærd, og at chefer og ledere har handlepligt, hvis de bliver opmærksomme på krænkende handlinger. Ministeren bekendtgjorde endelig, at

der blev indført en markant praksisændring i denne type sager:

Følgende gælder hele forsvarsministeriets område

1. Praksis for ansættelsesretlige konsekvenser skærpes. Det betyder, at fysiske krænkelser som udgangspunkt vil være afskedigelsesgrundlag. Der kan også ske afskedigelse i andre alvorlige krænkelssager.
2. Den skærpede praksis vil betyde, at der i flere tilfælde end i dag vil blive draget ansættelsesretlige konsekvenser, inden sagerne er færdigbehandlet strafferetligt.
3. Mens sagerne undersøges, vil der være øget fokus på at sikre, at krænkeren og den krænkede ikke arbejder side om side (typisk ved kønskrænkelser). Det vil betyde, at der i højere grad vil blive anvendt midlertidig (evt. frivillig) omplacering og tjenestefritagelse i undersøgelsesfasen.
4. Chefer og ledere forventes at agere i overensstemmelse med Forsvarets og Forsvarsministeriets værdigrundlag og at være deres særlige ansvar bevidst i forhold til handlepligt i sager om krænkende adfærd. Derfor vil manglende efterlevelse af handlepligten kunne medføre ansættelsesretlige reaktioner.

Kilde: FPS HR Nyhedsbrev, september 2022

Ansættelsesretlige reaktioner ligger som anført uden for Auditørkorpsets regi.

Rapport om kønskrænkende adfærd 2023

Forsvarsministeriets Personalestyrelse gennemførte i 2023 en koncerndækkende undersøgelse af kønskrænkende adfærd. Undersøgelsen, der blev publiceret den 6. oktober 2023, viste, at 10,7 % af de medarbejdere, der havde svaret på undersøgelsen, havde oplevet mindst én hændelse af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane inden for de seneste 12 måneder. Opgjort på køn havde 20,3% af de kvindelige respondenter og 7,7% af de mandlige respondenter oplevet mindst én hændelse af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane. Blandt personer, der identificerede sig som andet end kvinde eller mand, havde 12,5% oplevet mindst én hændelse af uønsket seksuel opmærksomhed og chikane.

Personalestyrelsens tilsyn vedrørende kønskrænkende adfærd

På Forsvarsministeriets foranledning fører Forsvarsministeriets Personalestyrelse årligt tilsyn med myndighedernes forebyggelse og håndtering af kønskrænkende adfærd (KKA).

Personalestyrelsen udgav i maj 2024 en tilsynsrapport for kønskrænkende adfærd i 2023 indeholdende bl.a. en vurdering af myndighedernes indsats vedrørende forebyggelse og håndtering af kønskrænkende adfærd og anbefalinger i forhold til det videre arbejde på området

herunder i forhold til et koncernfælles bestemmelsesgrundlag på området, fortsat kommunikation, vidensdeling m.v.

Tilsynet for 2024 er iværksat, men en tilsynsrapport for 2024 var ved beretningens udgivelse endnu ikke offentliggjort.

FORSVARSMINISTERIET
FORSVARETS ANSvar

KKA-TILSYNSRAPPORT 2023

Status på niveau I og II myndigheders forebyggelse og håndtering af kønskrænkende adfærd på Forsvarsministeriets område i 2023

Forsvarsministeriets Personalestyrelse
maj 2024

Forsvarsudvalgets behandling af emnet i 2024

I anledning af et samrådsspørgsmål (FOU, Alm.del – 2023-2024 – Samrådsspørgsmål D) blev der den 18. juni 2024 afholdt samråd i Forsvarsudvalget om sager om krænkende adfærd i forsvaret.

Forsvarsministeren orienterede herunder om det indførte årlige tilsyn med håndteringen af kønskrænkende adfærd forankret i Forsvarsministeriets Personalestyrelse og oplyste, at Personalestyrelsen ligeledes var i færd med at udarbejde en hjemmeside, hvor der kan findes yderligere oplysninger om ministerområdets sager på området. Hjemmesiden er oprettet 18. februar 2025.

Ministeren tilkendegav endvidere også fremover at ville orientere Forsvarsudvalget om udviklingen på området.

Der er endvidere efter samrådet stillet udvalgs-spørgsmål om bl.a. antallet af kønskrænkende sager de seneste 10 år. Særligt for sager anmeldt før 2019 er opgørelsen heraf i Auditørkorpset behæftet med en vis usikkerhed.

(FOU, Alm.del – 2023-2024 – spørgsmål 187)

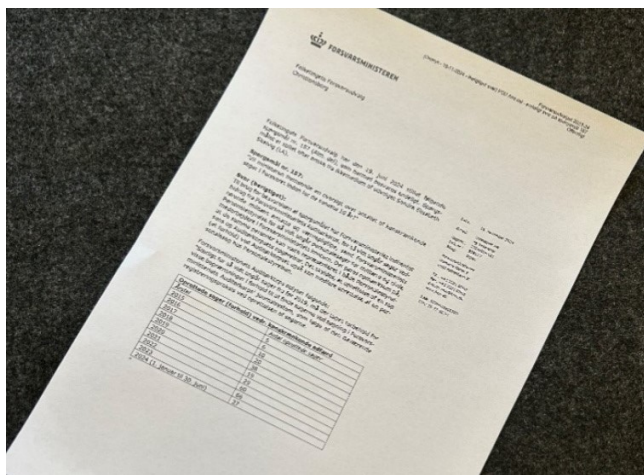
”Spørgsmål nr. 187:

”Vil ministeren fremsende en oversigt over antallet af kønskrænkende sager i Forsvaret inden for de seneste 10 år?”

Svar (berigtiget)

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet har Forsvarsministeriet indhentet bidrag fra Forsvarsministeriets Auditørkorps, for så vidt angår sager vedrørende militært ansatte og værnepligtige, samt Forsvarsministeriets Personalestyrelse for så vidt angår personalesager for militære og civile medarbejdere i Forsvarsministeriets koncern. Der gøres opmærksom på, at de samme personer kan være repræsenteret i både Personalestyrelsens og Auditørkorpsets opgørelser. Det skyldes, at oprettelse af en sag (et forhold) ved Auditørkorpset også kan medføre oprettelse af en personalesag hos Personalestyrelsen.

Forsvarsministeriets Auditørkorps oplyser følgende: ”Særligt for så vidt angår sager fra før 2019, må der tages forbehold for visse begrænsninger i forhold til at finde sagerne ved søgning i Forsvarsministeriets Auditørkorpsets journalsystem, som følge af den daværende registreringspraksis ved oprettelsen af sagerne.”

(FOU, Alm.del – 2023-2024. Besvarelse af spørgsmål 187).

Den strafferetlige behandling af krænkelssager

Spørgsmålet om, hvorvidt en given handling eller adfærd må karakteriseres som *krænkende* vil i en række tilfælde bero på et konkret skøn. Det gælder også spørgsmålet, om den krænkende handling må karakteriseres som *kønskrænkende*.

Terminologi

I Auditørkorpset anses hvert forhold som en sag.

En sanktionssag (personsag) – f.eks. en bøde – retter sig mod en enkelt person og kan omfatte et eller flere forhold, herunder overtrædelse af forskellige bestemmelser efter både militær straffelov, straffeloven og anden lovgivning.

Kønkrænkende sager er ofte kendetegnet ved, at den samme person har begået flere forhold og krænkede flere personer.

Det beror på en konkret vurdering, om et forhold må karakteriseres som krænkende eller kønkrænkende.

Dette skøn kan også få indflydelse på spørgsmålet om, hvorvidt en krænkende handling er strafbar, og om handlingen i givet fald bør søges retsforfulgt efter den militære eller den civile straffelov. Sondringen beror på en afvejning af flere kriterier, herunder gerningsindholdet i straffebestemmelsen, handlingens karakter og grovhed og den subjektive tilregnelser, dvs. om forholdet er begået forsætligt eller uagtsomt, og graden af uagtsomhed. Handlingens karakter og grovhed samt tilregnelsen indgår også i forhold til hvilken sanktionspåstand, der skal nedlægges i den konkrete straffesag.

Hvis handlingen er omfattet af gerningsbeskrivelsen i en af straffelovens bestemmelser, typisk blufærdighedskrænkelse, skal der som udgangspunktet rejses tiltale for overtrædelse af straffeloven frem for den militære straffelov. Der kan dog også forekomme tilfælde, hvor der skal rejses tiltale efter både civile og militære straffebestemmelser. Det gælder, hvis den militære forseelse kan tillægges *selvstændig* betydning, således at den ikke fuldt ud kan anses for omfattet af de civile bestemmelser.

Forsvarsministeriets Auditørkorps har skærpet fokus på sager om krænkende adfærd, herunder i forhold til kvalitets sikring og fremdrift i sagerne. Denne sagstype ender imidlertid oftere end andre straffesager med hovedforhandling ved domstolene, og domstolenes generelt lange berammelsestider kan derfor påvirke de enkelte sagers samlede sagsbehandlingstid i negativ retning.

Bestemmelser i straffeloven

Grove tilfælde af kønkrænkende adfærd vil efter omstændighederne kunne være strafbare i henhold til straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelse eller en af de øvrige bestemmelser i straffelovens 24. kapitel om seksualforbrydelser, herunder f.eks. voldtægt.

Straffelovens § 216 om voldtægt er i de seneste år ændret flere gange og blev ved lov nr. 2208 af 29. december 2020

med virkning fra 1. januar 2021 ændret, så det ikke længere var en forudsætning for anvendelse af bestemmelsen, at samlejet var opnået ved vold eller trussel om vold. Fra 1. januar 2021 har bestemmelsen således omfattet samleje med en person, der *ikke har samtykket* heri.

Normalstrafferammen for voldtægt er fængsel indtil 8 år. Hvis der er tale om samleje med et barn under 12 år (stk. 2) eller tale om, at voldtægten har haft en særlig farlig karakter eller der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder, er straffen fængsel indtil 12 år (stk. 3).

Efter straffelovens § 216, stk. 4, skal der ved fastsættelse af straffen lægges vægt på den særlige krænkelse, der er forbundet med lovovertrædelsen. Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 635 af 8. juni 2016 med det formål bl.a. at forhøje normalstraffen for voldtægt for at tiltvinge sig samleje ved vold eller trussel om vold.

Bestemmelser i militær straffelov

Krænkende handlinger, der ikke vurderes strafbare efter den civile straffelov, kan efter omstændighederne straffes efter militær straffelov, der indeholder en række bestemmelser, der beskriver centrale militære pligter for militært personel, og som – ud over beskyttelsen af medarbejderne i forsvaret – bl.a. har til formål at sikre den militære disciplin og forsvarets omdømme mv.

Det er særlig følgende bestemmelser i militær straffelov, der kan føre til sanktioner for krænkende adfærd

§ 13: *respektstridig opførsel*

§ 15: *forskelsbehandling, chikane mv. af underordnet*

§ 17: *undladelse af at gribe ind over for underordnetes krænkende behandling*

§ 18: *forsætlig krænkelse af underordnet*

§ 19: *sideordnetes krænkende behandling*

§ 27: *pligtforsømmelse i øvrigt*

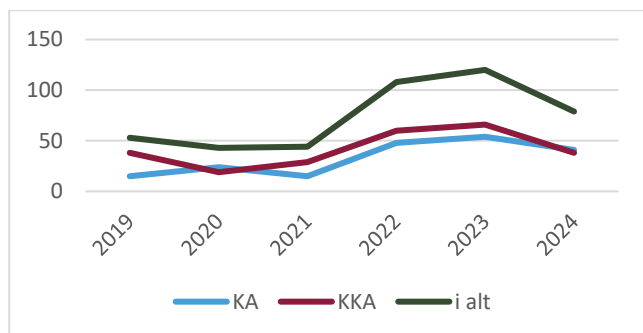
Hvis en krænkende handling eller adfærd *ikke* kan henføres under militær straffelov §§ 13, 15, eller 17-19, kan den efter omstændighederne være strafbar efter opsamlingsbestemmelsen i § 27 om grov pligtforsømmelse.

Omfatter gerningsindholdet i en krænkelsessag både overtrædelse af militær straffelov og den civile straffelov, kan der, som anført, efter omstændighederne straffes for overtrædelse af både den militære og den civile straffelov. Det skyldes, at formålet med straffebestemmelserne i den militære straffelov i høj grad er at sikre disciplinen i forsvaret og forsvarets omdømme, hvorfor der på baggrund af en konkret vurdering kan fore-

komme tilfælde, hvor der kan straffes for både overtrædelse af militær straffelov og eksempelvis straffelovens § 232.

Konkrete afgørelser i krænkelssager i 2024

Auditørkorpset modtog i 2024 færre anmeldelser om forhold af kønskrænkende adfærd end året før – 38 imod 66 i 2023.

Figur 7. Oversigt over anmeldelser (oprettede sager/journalnumre) i sagen vedrørende krænkende adfærd (KA) og kønskrænkende adfærd (KKA)

En række af de konkrete hændelser har ført til strafferetlige sanktioner for overtrædelse af straffeloven eller militær straffelov. Det er dog ikke alle anmeldelser, der giver grundlag for at føre en straffesag. Det kan der være flere årsager til. Det kan f.eks. skyldes, at gerningsindholdet i straffebestemmelsen ikke er opfyldt, eller at det vurderes, at det ikke vil være muligt at løfte bevisbyrden, f.eks. fordi parternes forklaring står over for hinanden - påstand mod påstand - eller at forholdet er begået i fritiden og derfor ikke er undergivet den militære strafferetlige jurisdiktion. F.eks. måtte en anmeldelse om voldtægt således lukkes uden sanktion i årets løb, fordi der ikke i sagen var vidner eller andre oplysninger, der kunne underbygge hverken den kvindelige anmelder eller den anmeldtes forklaring om de begivenheder, der var anmeldt.

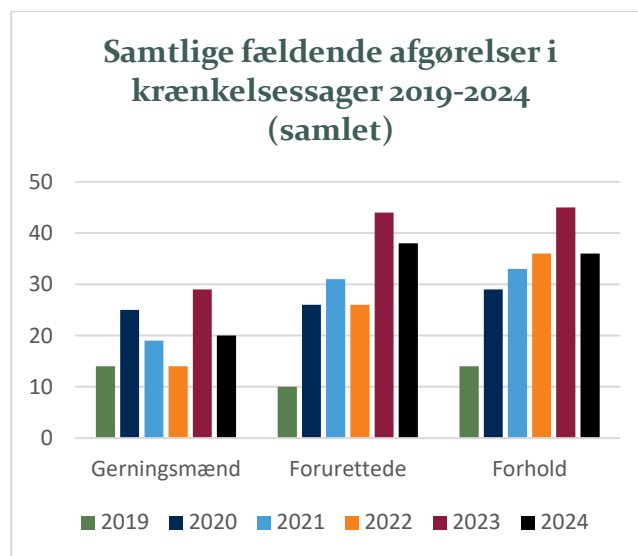
En række af de forhold, der ikke har ført til en strafferetlig forfølgning, er sendt til disciplinarmyndigheden til videre behandling.

Sager afgjort med strafferetlig sanktion

Der blev i 2024 udmålt en sanktion i 20 personsager, der omfattede 38 forhold af krænkende adfærd, herunder kønskrænkende adfærd begået overfor i alt 13 forurettede. Af personsagerne angik ni kønskrænkende adfærd, mens 11 angik anden krænkende adfærd. 16 af personsagerne vedrørte handlinger begået i 2023 eller tidligere.

Det er et fald i forhold til året før, hvor der blev udmålt en sanktion vedrørende 45 krænkelssager fordelt på 29 personsager. Kønskrænkende forhold tegnede sig for 13 forhold i 2024 mod 15 forhold i 2023. Der er således tale om et fald i antallet af forhold, dog fordelt på 9 personsager imod otte i 2023. Tallet for 2024 bar endvidere præg af, at der i 2024 ikke er afgjort sager mod seriekrænkere, dvs. sager hvor én person har været ansvarlig for mange forhold. Der var ved årsskiftet dog verserende ankesager af denne karakter.

Ved udgangen af beretningsåret verserede endvidere 14 personsager vedrørende krænkende adfærd ved domstolene, heraf 9 der omfatter kønskrænkende adfærd.

Figur 8. Fældende afgørelser i sager om krænkende og kønskrænkende adfærd fordelt på antal gerningsmænd, forurettede og forhold. Se endvidere figur 9 (KA) og figur 10 (KKA).

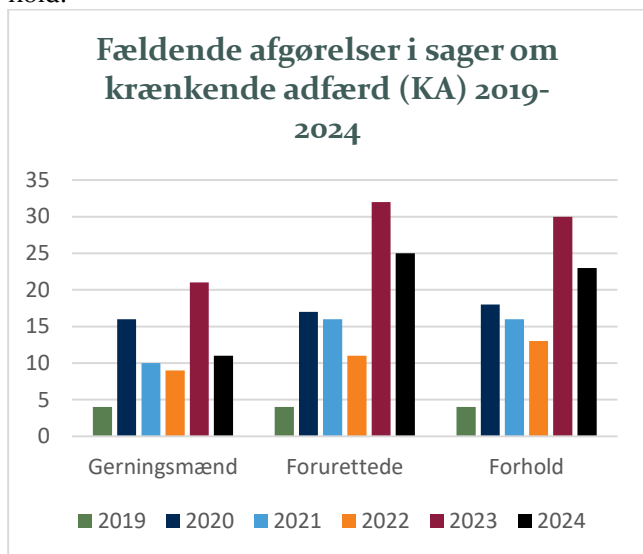
1. Sanktioner for overtrædelse af straffeloven

I beretningsåret blev 14 personer fundet skyldige i samlet 21 forhold vedrørende krænkende adfærd efter straffeloven. 19 af forholdene vedrørte handlinger begået i 2023 eller tidligere. I flere af sagerne er der tillige dømt for overtrædelse af militær straffelov.

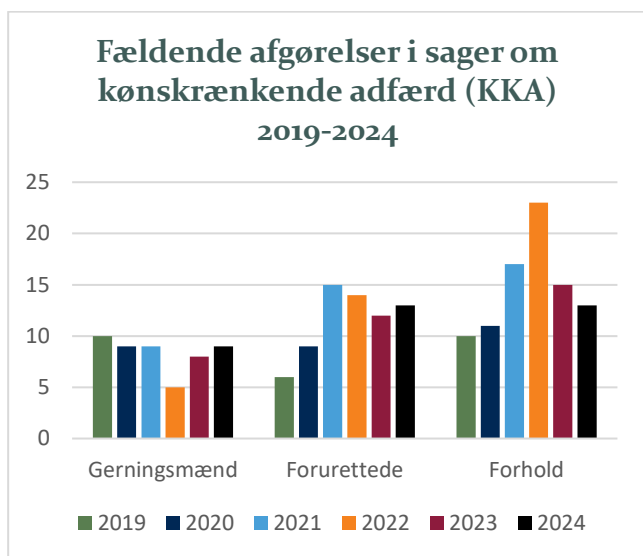
En løjtnant blev f.eks. idømt betinget fængsel i 30 dage med vilkår om samfundstjeneste for vold og blufærdighedskrænkelse samt krænkelse efter militær straffelov § 18 begået overfor i alt tre underordnede. Der er desuden faldet dom i sager, hvor der tillige er dømt for trusler og uberettiget fotografering efter straffelovens § 264a.

Der faldt endvidere dom i yderligere seks voldssager efter straffelovens § 244, hvor de tiltalte blev fundet skyldige.

dig i samlet ni forhold og to trusselssager efter straffelovens § 266, hvor de tiltalte blev fundet skyldig i to forhold.

Figur 9. Fældende afgørelser i sager om krænkende adfærd, f.eks. vold, fordelt på antal gerningsmænd, forurettede og forhold.

Figur 10. Fældende afgørelser i sager om kønskrænkende adfærd, f.eks. blufærdighedskrænkelser fordelt på antal gerningsmænd, forurettede og forhold.

Eksempler på blufærdighedskrænkelser efter straffelovens § 232: Blotning af kønsllem og udtalelser til den forurettede, bl.a. *Du kan lige så godt lære at sutte på den nu*, og lignende.

Der henvises uddybende til beretningens kapitel 5, hvor sagerne er nærmere beskrevet.

2. Sanktioner for overtrædelse af militær straffelov

Seks personer blev fundet skyldige i samlet ni forhold af krænkende adfærd efter militær straffelov, herunder fem forhold om kønskrænkende adfærd. Alle sager blev afgjort med bødestraf. Syv af forholdene vedrørte handlinger begået i 2023 eller tidligere.

Eksempler på overtrædelse af bestemmelser i militær straffelov:

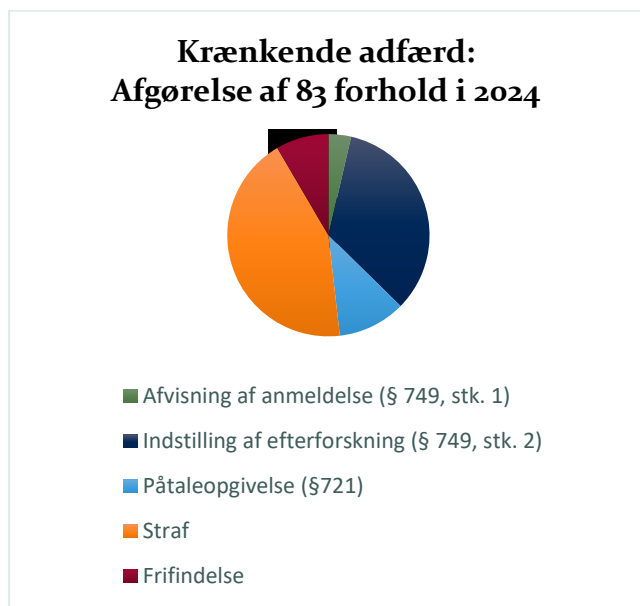
respektstridig opførsel efter militær straffelov § 13 under en bustur at have kaldt foranstående sergent for *dirty little whore* mv.

sideordnedes krænkende behandling efter militær straffelov § 19 i forbindelse med et optagelsesritual på en kaserne at have slået sideordnede bagi med en bordskåner.

anden grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27

at have afgivet et skud med et hardball gevær, der ramte an anden på dennes arm

Der henvises til beretningens afsnit 4, hvor kriterierne for anvendelsen af de enkelte bestemmelser og relevante sager er nærmere beskrevet.

Figur 11. Fordeling af afgørelser (enkelthold) om krænkende adfærd i 2023. Oversigten omfatter dels kønskrænkende adfærd efter militær straffelov §§ 18, 19 og 27 samt straffelovens §§ 232, 264a og 264d, dels anden form for krænkende adfærd, herunder krænkende adfærd efter militær straffelov §§ 13 og 27 samt vold og trusler efter straffeloven §§ 244 og 266.

Sager afsluttet uden sanktion

Som det fremgår af figur 11 blev 47 forhold afsluttet uden en sanktion, herunder ved indstilling af efterforskningen eller påtaleopgivelse. Syv forhold blev afsluttet med frifindelse i enten byret eller landsret. Et antal forhold, hvor der er sket frifindelse i byretten er under ankebehandling. Se herom i afsnit 7 nedenfor.

Oversendelse til disciplinarchef

Som det fremgår af beretningens indledning, indleder Auditøren som udgangspunkt kun en straffesag efter militær straffelov, når der er tale om et mere alvorligt forhold, og der er handlet forsætligt eller groft uagtsomt. Viser det sig under efterforskningen af en krænkelsessag, at en pligtstridig adfærd må vurderes at være af mindre grov karakter, eller at handlingen alene skyldes simpel uagtsomhed, oversender Auditøren som udgangspunkt sagen til disciplinarmyndigheden med samtidig orientering til FPS JURA til eventuel videre foranstaltning. FPS JURA indleder herefter dialog med disciplinarmyndigheden om, hvorvidt hændelsen skal medføre en disciplinaretlig sanktion eller eventuelt have ansættelsesretlige konsekvenser.

Auditøren har i beretningsåret oversendt 21 krænkelsesforhold til disciplinarchefen. Endvidere er Personalestyrelsen blevet underrettet med henblik på styrelsens dialog med disciplinarmyndigheden.

Våbensager

Indledning

Auditørkorpset behandler årligt et antal sager vedr. personellets tilegnelse eller undladelse af at returnere ammunition og lignende efter afsluttede skydeøvelser. Der har gennem årene også været tale om tilegnelse af særligt farlige våben. Auditørkorpset har således tidligere behandlet sager vedr. tilegnelse af skydevåben og andre våben af særdeles farlig karakter.

Kort om våbenlovgivningen

Den danske våbenlovgivning består af to elementer. Den grundlæggende kriminalisering af ulovlig våbenbesiddelse følger af våbenloven.

Ved en ændring af straffeloven i 1997 blev der imidlertid indsat en bestemmelse i straffelovens § 192 a om overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpelse omstændigheder, når overtrædelserne vedrører skydevåben eller andre våben eller eksplosivstoffer af særdeles farlig karakter. Særdeles farlige våben er *"våben, som har karakter af egentligt krigsmateriel, og som ikke lovligt kan besiddes af andre end militæret, herunder hjemmeværnet. Som eksempler kan nævnes panserværnsraketter, morterer, håndgranater, bomber, miner og automatiske skydevåben, herunder maskinpistoler og maskingeværer."* § 192 a er således senest i 2024 skærpet ved

indsættelsen af en ny bestemmelse om skærpelse af straffen hvis flere skydevåben m.v. besiddes på samme sted (våbenlagre), og strafferammen går derfor nu op til 16 års fængsel.

Mens *våbenloven* har en strafferamme af bøde indtil fængsel i 2 år, indebærer en henføring under *straffelovens § 192 a*, at strafferammen skærpes meget betydeligt. Siden indførelsen i 1997 er strafferammen i bestemmelsen fordoblet, således at den i dag har en strafferamme, der går fra en *minimumsstraf* af fængsel i 2 år indtil fængsel i 16 år

Sager om ulovlige knive behandles efter knivloven.

Overtrædelser af våbenlovgivningen i 2024

Auditørkorpset har i beretningsåret ikke behandlet våbensager efter straffelovens § 192 a.

For så vidt angår overtrædelse af den øvrige våbenlovgivning, herunder ulovlig opbevaring af våben, tilegnelse af ammunition og besiddelse af ulovlige knive, er der i beretningsåret i et tilfælde givet bøde i et forhold vedrørende våbenlovgivningen.

Sager om overtrædelse af våbenlovgivningen oprettes typisk på baggrund af henvendelser fra politiet og forskellige myndigheder i Forsvaret, herunder via whistleblowerordningerne. Auditøren har i beretningsåret i et tilfælde oprettet en undersøgelsessag på baggrund af fund af et gevær M95 i en skov. Det kunne i sagen konstateres, at det fundne våben hidrørte fra et indbrud i 2012 ved et medlem af Hjemmeværnet.

I en sag, som blev hovedforhandlet den 1. maj 2024 blev en sergent frifundet for en tiltale om overtrædelse af våbenloven og grov tjenesteforsømmelse efter militær straffelov § 27 ved at have taget flere skydevåben med hjem, herunder en pistol, en halvautomatisk riffel og en finskytteriffel. Sergenten havde opbevaret skydevåbnene i over en uge i et våbenskab på sin bopæl, og han havde tillige medbragt og fremvist dem til et netværksarrangement i en håndboldklub samt til en privat sammenkomst. Auditørkorpset har anket sagen til landsretten.

Sagen er nærmere beskrevet nedenfor i ansnittet om frifindende domme mv.

Herudover er der i syv tilfælde givet en bøde samt et tiltalefratag for overtrædelse af militær straffelov § 27 om grov tjenesteforsømmelse for forhold, der vedrører håndtering, opbevaring m.v. af våben og ammunition.

Misbrug af euforiserende stoffer

Det følger af militær straffelov § 20, at det er strafbart ved indtagelse af blandt andet euforiserende stoffer at bringe sig i en tilstand, hvor man ikke er i stand til at

varetage sin tjeneste på fuldt forsvarlig måde. Det følger endvidere af militær straffelov § 22, at det er strafbart i tjenesten eller på militært område at være i besiddelse af eller indtage euforiserende stoffer.

»Misbrug af euforiserende stoffer er uforeneligt med militær tjeneste, idet Forsvarets personel i tjenesten varetager en lang række opgaver, der kræver skærpet opmærksomhed, herunder håndtering af våben og farligt materiel, hvor fejlbetjening kan få alvorlige konsekvenser«

Kilde: Lovforslag nr. L 48, februar 2023 – forslag til lov om ændring af militær retsplejelov § 15 om styrkelse af mulighederne for at pågribe militært personel, der er narkopåvirket i tjenesten

Misbrug af euforiserende stoffer er henset til forsvarlets opgaver og ud fra sikkerhedsmæssige hensyn åbenbart uforenelig med militærtjenesten, og Auditørkorpset har på denne baggrund i 2024 udpeget narkotikasager som et særligt fokusområde.

Som et led i Auditørkorpsets præventive arbejde gennemføres – med bistand fra militærpolitiet – lejlighedsvis uanmeldte kontroller på kaserner og etableringer for blandt andet at tjekke, om kørende personel har kørekort eller er påvirkede af narkotika eller spiritus. Kontrollerne har i beretningsåret ikke ført til oprettelse af sager vedrørende overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer.

Lovgrundlaget

Ved lov nr. 410 af 25. april 2023 blev anvendelsesområdet for militær retsplejelov § 15, stk. 1, med virkning fra 1. juli 2023 udvidet, således at Auditøren og andre militære myndigheder kan kræve, at tjenstgørende militært personel, som fører motordrevet køretøj eller i øvrigt varetager opgaver, for hvilke der er fastsat særlige promillegrænser – ud over udåndingsprøve – afgiver sput eller svedprøve eller lader deres øjne besigtige.

Militær retsplejelov § 15, stk. 2, er ligeledes udvidet, således at det er muligt for Auditøren og andre militære myndigheder at fremstille tjenstgørende militært personel til udtagelse af blodprøve eller afgivelse af urinprøve, hvis vedkommende nægter eller ikke er i stand til at afgive udåndings-, sput- eller svedprøve eller lade sine øjne besigtige.

Baggrunden for udvidelsen af militær retsplejelov § 15 er ifølge lovens forarbejder, at misbrug af euforiserende stoffer ud fra bl.a. en sikkerhedsmæssig vurdering er uforeneligt med militærtjenesten, når Forsvarets personel varetager opgaver, der kræver skærpet opmærksomhed, herunder bl.a. i relation til håndtering af våben og

farligt materiel, hvor fejlbetjening kan få alvorlige problemer.

Er der konkret mistanke om f.eks. overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer, kan ransagning gennemføres efter reglerne i militær retsplejelov eller retsplejeloven.

Det følger endvidere af militær retsplejelov § 12, at der ved begrundet mistanke om, at der er begået en lovovertrædelse, der skal behandles som en militær straffesag, og som efter loven kan medføre frihedsstraf, uden retskendelse kan foretages ransagning på militært område, hvis ransagningen er af væsentlig betydning for efterforskningen. Den særlige militære ransagningsform betegnes også "razzia" eller kollektiv ransagning. Adgangen til at foretage ransagning af tjeneste- og lejeboliger på militært område er dog reguleret af de almindelige bestemmelser i retsplejelovens kapitel 73 (ransagning).

Er der begrundet mistanke om, at militært personel gør tjeneste under indflydelse af euforiserende stoffer, kan Auditøren beslutte at fremstille pågældende til udtagelse af blodprøve eller afgivelse af urinprøve efter reglerne i militær retsplejelov § 15, stk. 3.

Afgørelse om gennemførelse af ransagning eller andre straffeprocessuelle indgreb skal altid træffes af Auditøren efter en konkret vurdering, medmindre der undtagelsesvis er tale om uopsættelige efterforskningsskridt. Ved konkrete fund, f.eks. en positiv test, bliver der fuldt op med en straffesag.

Ved overtrædelse af bestemmelserne i militær straffelov § 20 og § 22 nedlægges der påstand om en sanktion efter Rigsadvokatens Meddelelse om sanktioner i narkotikasager med tillæg af 50 %. Såfremt der tillige sker kompromittering af sikkerheden eller vagttjeneste udmåles en yderligere skærpet bøde. Overdragelse eller besiddelse med henblik på videreoverdragelse af euforiserende stoffer medfører normalt frihedsstraf.

Konkrete sager i 2024

Beretningsårets sager er typisk fremkommet ved, at Auditørkorpset fra militære myndigheder er blevet orienteret om konkrete mistanker mod militært personel for at indtage eller være i besiddelse af euforiserende stoffer, og hvor der på den baggrund er iværksat kontrol og ransagning af personerne og deres ejendele.

Der er ved de militære enheder stor fokus på misbrug af euforiserende stoffer, og Auditørkorpset bliver således ofte kontaktet af militære enheder, der søger råd og vejledning omkring Auditørkorpsets muligheder for - på baggrund af oplysninger om muligt misbrug af

euforiserende stoffer ved personalet - at gennemføre ransagning på tjenestestedet. I flere af disse tilfælde har Auditørkontoret vurderet, at der var grundlag for at gennemføre en ransagning, hvilket i den forbindelse typisk er sket i samarbejde med militærpolitiet eller ved, at en militær chef bemyndiges til at foretage en ransagning.

Flere af beretningsårets sager er således opstået ved, at der i forbindelse med gennemførte ransagninger findes euforiserende stoffer hos personalet. Disse sager afgøres typisk ved, at der fremsendes et bødeforlæg til den, stoffet er fundet hos.

Seks personer blev i 2024 fundet skyldige i overtrædelse af militær straffelovs § 20 eller militær straffelovs § 22 ved at have været påvirket af stoffer i en grad, så de ikke var i stand til at varetage tjenesten på fuldt forsvarlig måde, eller ved at have indtaget eller besiddet euforiserende stoffer i tjenesten eller på militært område, heraf vedrørte fire af personsagerne besiddelse m.v. af kokain. Til sammenligning vedrørte 12 af personsagerne i 2023 besiddelse m.v. af kokain

4. Sanktioner for overtrædelse af militær straffelov

Oversigt over militær straffelov

Pligter som underordnet (§§ 11-13)

Pligter som overordnet (§§ 15-19)

Rusmidler mv. (§§ 20-23)

Andre pligtforsømmelser (§§ 24-27 a)

Forbrydelser mod forsvarsmagtens kampdygtighed (§§ 28-35)

Andre forbrydelser under væbnet konflikt (§§ 36-38).

Indledning

I dette afsnit gennemgås bestemmelserne i militær straffelov og eksempler på sanktioner for overtrædelse af de enkelte bestemmelser i beretningsåret. Gennemgangen følger systematikken i militær straffelovs specielle del.

De hyppigste overtrædelser af militær straffelov har i 2024 været sager om ulovlig udeblivelse efter § 25 og grov pligtforsømmelse efter § 27. Fordelingen af sanktionerne fremgår af tabel 4 i beretningens bilag.

Sanktioner for overtrædelse af militær straffelov er udmålt efter Generalauditørens bødekatalog: Generalauditør Meddelelse (GM) nr. 2/2020 om strafpåstande i sager om overtrædelse af militær straffelov mv., hvori der er fastsat vejledende bødetakster for overtrædelser af militær straffelov mv. Vejledende strafpåstande i sager, hvor der skal nedlægges påstand om frihedsstraf, fremgår ligeledes af meddelelsen. Bødetaksterne er optrykt som bilag til årsberetningen.

Meddelelsen er tilgængelig på Auditørkorpsets hjemmeside www.fauk.dk og i Retsinformation www.retsinformation.dk.

Der var i 2024 i alt 121 sanktionssager (personssager) efter militær straffelov. Antallet ligger således på niveau med 2020 og 2022, hvor der var henholdsvis 129 og 128 sanktioner, men markant under niveauet for 2023, hvor der var 183 sanktioner.

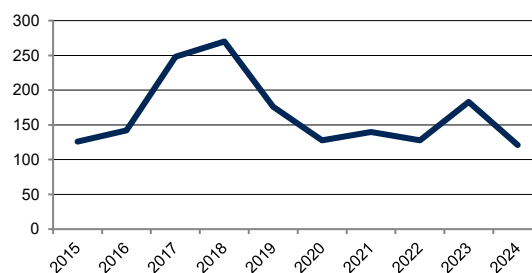
Faldet i antallet af sanktionssager ses især på et fald i antallet sager om pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, der er faldet fra 100 personssager i 2023 til 28 personssager i 2024 samt personssager om narkotikabesiddelse/ indtagelse efter militær straffelovens § 22, der

er faldet fra 12 personssager i 2023 til 5 personssager i 2024. Derimod er antallet af personssager om ulovligt fravær efter § 25 steget fra 30 personssager i 2023 til 55 i 2024.

Ved rubriceringen af sagerne bemærkes, at de enkelte personssager ofte rummer flere elementer og kan omfatte flere forhold. Det har været en klar tendens i de senere år. F.eks. rummede knap hver ottende personssag flere forhold. En sags hovedforhold kan således f.eks. være rubriceret under militær straffelov § 13 (respektstridighed), men sagen kan tillige rumme forhold om f.eks. grov pligtforsømmelse efter samme lovs § 27. Se eksempler herpå nedenfor.

Hvor der foreligger overtrædelse af flere bestemmelser, registreres sagen således under den alvorligste lovovertrædelse.

Mange sager, hvor en person er påvirket af f.eks. kokain, vil derfor fremgå af statistikken under § 22 om besiddelse af euforiserende stoffer eller indtagelse af samme på militært område.

Figur 12. Udviklingen i antallet af sanktioner for overtrædelse af militær straffelov 2015-2024.

Tilsvarende kan der være blandede sager, hvor der indgår både overtrædelser af militær straffelov og den øvrige strafbelagte særlovgivning eller straffeloven. Se for eksempel Retten i Aalborgs dom af 5. marts 2024, der omfatter både overtrædelse af den militære straffelov (§ 19 – krænkende behandling af sideordnet) og den civile straffelov (§ 232 – blufærdighedskrænkelse).

Sager, der indeholder flere forhold, er nedenfor rubriceret under hovedforholdet, dvs. det groveste forhold (ift. strafferamme).

Pligter som underordnet (§§ 11-13)

Militær straffelov §§ 11-13 regulerer strafansvaret for tilsidesættelse af underordnet personels særlige pligter til at adlyde en lovlig given ordre og respekten for foranstående. Mytteribestemmelsen i militær straffelov § 12 har endnu ikke været anvendt.

Ulydighed (§ 11)

§ 11. Den, der undlader at efterkomme en tjenstlig ordre fra en overordnet eller vagt, eller som efterkommer ordren på klart utilfredsstillende måde, straffes i grove tilfælde for ulydighed med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 2. Straffen kan ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 3 år, når ulydigheden er af særlig grov karakter, navnlig når den har medført betydelig skade eller fare eller har været egnet til at svække lydigheden hos andre tilstedeværende. Er ulydigheden forbundet med vold mod overordnet eller vagt, kan straffen stige til fængsel i 6 år.

Stk. 3. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 10 år.

Den vejledende bødetakst for ulydighed efter GM 2/2020 er 2.500 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder.

Eksempel 1 – Undlod at efterkomme tjenstlig ordre fra vagten om at blive på stedet

(AU 2024/000134)

En vagtholdsleder anmeldte i januar 2024 en major for at undlade at efterkomme en ordre fra vagten om at blive på stedet i forbindelse med spirituskontrol. Majoren vedtog en bøde på 2.500 kr.

Den del af sagen, der vedrører overtrædelse af færdselsloven, behandles af det civile politi.

Eksempel 2 – Videoer fra øvelsesterræn optaget på trods af forbud

(AU 2023/001895 m.fl.)

En kaptajn anmeldte i oktober 2023, at to værnepligtige havde optaget videoer og billeder i tjenestetiden, bl.a. i forbindelse med en øvelse, og at noget af materialet efterfølgende var blevet lagt på Instagram. Optagelserne var sket på trods af, at de værnepligtige flere gange

havde fået en tjenstlig ordre om, at det af sikkerhedsmæssige hensyn ikke var tilladt at lave optagelserne. De to værnepligtige vedtog hver en bøde på 4.000 kr.

Det indgik som en skærpende omstændighed, at sagen angik tilsidesættelse af sikkerhedshensyn.

Respektstridig opførsel (§ 13)

§ 13. Den, der forsætligt ved handling eller i ord groft krænker en foranstående eller vagt, straffes for respektstridig opførsel med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Den vejledende bødetakst for respektstridig opførsel efter GM 2/2020 er 1.500 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder.

Eksempel 1 – Respektstridig opførsel ved upassende udtalelse over for foranstående

(AU 2024/000439)

En kaptajn anmeldte i marts 2024, at en overkonstabel havde talt upassende til en foranstående sergent i forbindelse med en udflugt i tjenestetiden under en øvelse i udlandet. Overkonstabelen havde bl.a. sagt *dirty little whore* og *filthy little cunt*, eller lignende. Overkonstabelen vedtog en bøde på 1.500 kr.

Eksempel 2 – Respektstridig opførsel over for inspektionshavende

(AU 2024/000856 m.fl.)

En værnepligtig blev i juni 2024 anmeldt for at optræde i beruset tilstand på en kaserne, hvorunder han optrådte respektstridigt over for en inspektionshavende oversergent, idet den værnepligtige løj med hensyn til sin tjeneste på dagen, ligesom han med hånden i munden formet som en pistol signalerede *skyd mig*. Den værnepligtige havde i samme forbindelse tillige forstyrret den offentlige orden på kasernen og begået grov pligtforsømmelse, idet han havde medtaget en civil gæst ind på kasernens område. Den værnepligtige vedtog en bøde på i alt 4.000 kr.

Sagen er tillige omtalt nedenfor under afsnittet om overtrædelse af militær straffelov § 23 og § 27,

Pligter som overordnet og sideordnet mv. (§§ 15-19)

Militær straffelov §§ 15-19 regulerer strafansvaret for tilsidesættelse af de særlige pligter for overordnet og sideordnet personel. Der er primært tale om pligten til at

behandle underordnet personel ordentligt, stillingsmisbrug, krænkelser af underordnet og pligten til at gribe ind ved overgreb begået af overordnet personel eller mod sideordnede (ritualer og lignende).

§ 15. Den overordnede, som forsætligt ved forskelsbehandling, chikane eller på tilsvarende måde forfølger en eller flere underordnede, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 16. Den foranstående, der fra efterstående uberettiget modtager gave, pengelån eller anden fordel, straffes for misbrug af stilling med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

§ 17. Den overordnede, der forsætligt undlader at gribe ind over for en underordnede krænkende behandling af dennes underordnede eller sideordnede, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Der har ikke foreligget sanktioner for overtrædelse af militær straffelov §§ 15, 16 og 17 i beretningsåret.

Forsætlig krænkelser af underordnet (§ 18)

§ 18. Den overordnede, der forsætligt ved handling eller i ord groft krænker en underordnet, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Bestemmelsen anvendes ved forskellige former for krænkelser af underordnet personel, herunder ved kønskrænkende adfærd. I nogle tilfælde anvendes bestemmelsen i sammenstød med f.eks. straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser, således som det fremgår af eksempel 1 nedenfor. Det vil i almindelighed bero på en konkret vurdering, om både straffeloven og militær straffelov kan finde anvendelse.

Den vejledende bødetakst efter GM 2/2020 er 2.000 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder.

Sag 1 - Grov krænkelser af underordnet og blufærdighedskrænkelser ved blotteri

Retten i Kolding, dom af 7. maj 2024

(AU 2023/000137)

En oversergent blottede på sit kontor sit lem og sine testikler overfor for en konstabel og en overkonstabel af 1. grad, og udtalte henvendt til konstablen *Du kan lige*

så godt lære at sutte på den nu, fordi du kommer til at gøre det de næste 3 måneder i Letland.

Retten idømte oversergenten 10 dages betinget fængsel for blufærdighedskrænkelser og grov krænkelser af underordnet.

Sagen er tillige omtalt nedenfor under afsnittet om sanktioner for overtrædelse af straffeloven.

Sag 2 - Grov krænkelser af underordnet, vagtforseelse og uberettiget fotografering i forbindelse med vagttjeneste.

(AU 2022/001389, 2022/001833 og 2022/001834)

En kaptajn anmeldte i september 2022 vagtpersonel for uregelmæssigheder i forbindelse med vagttjeneste. Sagen drejede sig om en konstabel, der i forbindelse med vagttjeneste, fik flere værnepligtige til at vende om og lede efter deres "tabte holdning", da de vendte berusede hjem fra en bytur, ligesom han fik andre værnepligtige til at lave idrætsøvelser, før de fik lov til at passere vagten. Han filmede også nogle af de værnepligtige, mens de lavede idrætsøvelser. Konstablen vedtog en bøde på 5.000 kr. for overtrædelse af militær straffelov §§ 18 og 24, stk. 1, samt straffelovens § 264a.

Sagen er tillige omtalt under afsnittet om overtrædelse af militær straffelov § 24 og straffelovens § 264a.

Sag 3 - Vold og grov krænkelser af underordnede

Vestre Landsrets dom af 30. januar 2024

(AU 2023/000063)

En løjtnant udsatte under en afslutningsfest tre værnepligtige for vold efter straffelovens § 244, stk. 1, blufærdighedskrænkelser efter straffelovens § 232 og grov krænkelser efter militær straffelov § 18 ved bl.a. at sparke to af dem over skinnebenene mv.

Den tiltalte blev i byretten idømt fængsel i 30 dage. I Landsretten blev den tiltalte idømt 30 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste i 40 timer.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 63-64.

Sagen er tillige omtalt nedenfor under afsnittene om sanktioner for overtrædelse af straffeloven og sager omtalt i tidligere beretninger.

Sideordnedes krænkende behandling (§ 19)

§ 19. Den, der udsætter en sideordnet for særlig krænkende behandling, herunder for nedværdigende ritualer, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Den vejledende bødetakst efter GM 2/2020 er 2.000 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder.

I flere sager er der sket domfældelse for § 19 i sammenstød med bestemmelser i straffeloven, f.eks. straffelovens § 232. Disse sager er omtalt nedenfor under afsnittet om sanktioner for overtrædelse af straffeloven.

Eksempel 1 – Krænkende behandling af sideordnet under udsendelse til Letland.

Retten i Hillerød, dom af 31. oktober 2024

(AU 2022/001796)

En oberstløjtnant orienterede i december 2022 militærpolitiet om en sag vedrørende krænkende behandling blandt det udsendte personel i Letland. Sagen vedrørte en konstabel, der i tre tilfælde groft havde krænket en overkonstabel og en konstabel, idet han på to forskellige tidspunkter tog fat i overkonstablen hofter bagfra og lavede samlejebevægelser mod hans bagdel, ligesom han på et tredje tidspunkt tog fat i konstablens hofter bagfra og lavede samlejebevægelser mod hans bagdel. Retten fandt den tiltalte konstabel skyldig i de tre forhold og idømte ham en bøde på 5.000 kr.

Eksempel 2 – Særlig krænkende behandling af sideordnet i forbindelse med massage af forurettedes baller.

Retten i Odense, dom af 6. september 2024

(AU 2023/001208)

Konstabelev anmeldte i april 2023, at hun havde været udsat for uønsket fysisk kontakt med seksuelle undertoner af en anden konstabelev. Sagen vedrørte en konstabelev, der efter en bytur masserede en anden konstabelev, blandt andet på ballerne, mens hun lå i sengen med smerter fra en brækket ankel. Retten fandt konstabeleven skyldig i overtrædelse af militær straffelov § 19 om særlig krænkende behandling af sideordnet, og idømte ham en bøde 2.000 kr.

Eksempel 3 – Slag med silikone bordskåner og hammer

Retten i Esbjerg, dom af den 22. oktober 2024

(AU 2023/001992)

En oberstløjtnant anmeldte i august 2023, at to konstabelevere var blevet udsat for voldelig og krænkende behandling af en konstabel. Episoden var sket i messen i forbindelse med, at konstabelevene skulle oplæres i at stå i baren, hvorunder de begge blev slået i bagdelen med en silikone bordskåner, endvidere blev den ene slået med en hammer på hovedet, mens han var iført en stålhelm. Sagen blev indledningsvis efterforsket som vold, men Auditøren rejste ud fra en konkret vurdering alene tiltale for overtrædelse af militær straffelovs § 19 for krænkende behandling af sideordnet. Retten fandt, at konstablen var skyldig i forholdene og lagde vægt på, at konstabelevene havde oplevet episoden som grænseoverskridende,

ligesom det havde gjort ondt at blive slået. Konstablen blev idømt en bøde på 2.000 kr.

Rusmidler mv. (§§ 20-23)

Militær straffelov §§ 20-23 regulerer strafansvaret for misbrug af rusmidler, beruselse og omgang med euforiserende stoffer mv. Sager af denne karakter kan efter lovforarbejderne *ikke* behandles som disciplinarsager.

Beruselse mv. i forbindelse med tjenesten (§ 20)

§ 20. Den, der ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer, opstemmende eller bedøvende midler eller på lignende måde har bragt sig i en tilstand, hvor vedkommende ikke er i stand til at varetage sin tjeneste på fuldt forsvarlig måde, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Efter GM 2/2020 er den vejledende bødetakst 2.500 kr. Er forseelsen begået under vagttjeneste og lignende, udmåles en bøde på 3.500 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder.

Gerningsindholdet i bestemmelsen er opfyldt, når gerningsmanden ikke er i stand til at varetage sin tjeneste på fuldt forsvarlig måde, f.eks. fordi vedkommende er så beruset, at han eller hun går vaklende, taler snøvlende og usammenhængende, ikke kan vågne eller lignende. Der tages kun sjældent blodprøve, i denne type sager, da størrelsen af en eventuel promille – i modsætning til sager efter militær straffelov § 21 – ikke i sig selv er afgørende for vurderingen af, om pågældende er i stand til at varetage sin tjeneste på fuldt forsvarlig måde, se f.eks. eksempel et og to nedenfor.

Der har i 2024 været 17 sanktioner for beruselse og lignende tilstand, hvilket er samme niveau som i 2022 og 2023, hvor der forelå henholdsvis 15 og 16 sanktionssager (personsager). 16 af årets sager vedrørte alkoholindtagelse, mens én sag omhandlede indtagelse af beroligende medicin.

Eksempel 1 – Værnepligtig mødt beruset til tjeneste, hvor han skulle håndtere skydevåben

Københavns Byret, dom af den 29. maj 2024

(AU 2024/000099)

En værnepligtig blev i januar 2024 anmeldt da han var mødt beruset til vagt, hvor han skulle håndtere skydevåben. Vidner forklarede, at den værnepligtige mødte for sent, og da han ankom lugtede han af alkohol, talte mumlende og gik usikkert. Den værnepligtige blev på baggrund af sagens omstændigheder taget ud af

tjeneste, da han ikke kunne varetage tjenesten på fuldt forsvarlig vis. Han blev idømt en bøde på 3.500 kr. Ved straffastsættelsen indgik det som en skærpende omstændighed, at den værnepligtige skulle udføre vagttjeneste.

Eksempel 2 – Konstabel besvimele som følge af beruselse

(AU 2024/000176)

En konstabel blev i februar 2024 anmeldt for at være mødt beruset til vagttjeneste, hvor han var røgdykker. Episoden skete på et af Forsvarets skibe, der var på havneophold i udlandet. Vidner forklarede, at konstablen i forbindelse med vagtmønstringen var bleg og lugtede af alkohol, og at han pludselig besvimele. Konstablen blev på grund af omstændighederne taget ud af tjenesten, da han ikke var i stand til at varetage tjenesten på fuldt forsvarlig vis. Konstablen erkendte forholdet og vedtog en bøde på 3.500 kr. Ved straffastsættelsen indgik det som en skærpende omstændighed, at konstablen var røgdykker, hvilket var en særlig sikkerhedsfunktion for både skib og besætningsmedlemmer.

Eksempel 3 – Synlig beruset i tjenesten

(AU 2024/000177)

I februar 2024 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra militærpolitiet, der var tilkaldt, fordi der var mistanke om, at en værnepligtig var mødt beruset til tjeneste. Oversergenten havde konstateret, at den værnepligtige lugtede af alkohol, talte snøvlede og havde lettere balancebesvær. Militærpolitiet foretog i forbindelse med sagen en alkoholmetertest, som viste en promille på 0,82, og den værnepligtige blev på baggrund af sagens omstændigheder taget ud af tjeneste, da han ikke var i stand til at varetage tjenesten på fuldt forsvarlig vis. Den værnepligtige vedtog en bøde på 2.500 kr.

Eksempel 4 – Synlig beruset i tjenesten

(AU 2024/000466)

I marts 2024 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra militærpolitiet vedrørende en sag, hvor en værnepligtig var mødt synligt beruset til tjeneste og ikke var i stand til at varetage tjenesten på fuldt forsvarlig vis. Den værnepligtige lugtede af alkohol, så træt ud og havde svært ved at stå stille. En alkoholmetertest viste herefter en promille på 1,18, og den værnepligtige blev på grund af sagens omstændigheder taget ud af tjeneste. Den værnepligtige vedtog en bøde på 2.500 kr.

Eksempel 5 – Synlig beruset i tjenesten

Københavns Byret, dom af den 15. august 2024

(AU 2024/000641)

En oversergent kontaktede i marts 2024 militærpolitiet, idet flere værnepligtige var mødt synligt beruset til tjeneste. Militærpolitiet rettede henvendelse til de

mistænkte, hvorunder flere blev testet med et alkoholmeter. En værnepligtig, som fremstod tydeligt påvirket af alkohol, og som ifølge alkoholmetertesten havde en promille på 0,96 blev taget ud af tjenesten, idet han ikke var i stand til at varetage tjenesten på fuldt forsvarlig vis. Den værnepligtige blev ved dom uden retsmøde idømt en bøde på 2.500 kr.

Overtrædelse af promillebekendtgørelsen (§ 21)

§ 21. Forsvarsministeren kan fastsætte bestemmelser om promillegrænser på særlige områder for tjeneste i forsvaret, navnlig når sikkerhedsmæssige forhold kan begrunde det. Forsvarsministeren kan herunder bemyndige militære myndigheder til at fastsætte promillegrænser i særlige situationer. Overtrædelse af sådanne promillegrænser straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Forsvarsministeren har ved bekendtgørelse nr. 220 af 20. marts 2009 fastsat promillegrænser på særlige områder for tjeneste i forsvaret. Den vejledende bødetakst efter GM 2/2020 er 2.500 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder, eksempelvis hvis overtrædelsen sker i forbindelse med vagttjeneste.

Sikkerhedshensynene bag bekendtgørelsen vedrører ikke kun sikkerhedsmæssige hensyn internt i forsvaret, men også sikkerhedsmæssige hensyn i forhold til samfundet i øvrigt. Bekendtgørelsens promillegrænser finder alene anvendelse på personel, der konkret varetager en opgave, hvor der til den, der udfører opgaven, stilles særlige krav til agtpågivenhed og omhu.

Der er i beretningsåret vedtaget et enkelt bødeforlæg vedrørende bestemmelsen.

Promille på 2,4 i tjenesten

(AU 2024/000482)

En befalingsmand anmeldte i marts 2024, at en korporal var tiltrådt vagten, selvom han var påvirket af spiritus. Auditørkorpset bemyndigede en vagtleder på stedet til, at der kunne tages en blodprøve af korporalen, hvilket efterfølgende blev iværksat på det nærmeste sygehus. Resultatet af blodprøven viste en promille på 2,4. Korporalen vedtog en bøde på 3.500 kr., og det indgik som en skærpende omstændighed, at det skete i forbindelse med vagttjeneste.

Besiddelse/indtagelse af euforiserende stoffer i tjenesten eller på militært område (§ 22)

Bødetaksten følger taksten i Rigsadvokatmeddelelsen om Narkotika, afsnittet om "Straf og andre retsfølger" med et tillæg på 50 % efter GM 2/2020.

§ 22. Den, der i tjenesten eller på militært område er i besiddelse af euforiserende stoffer, jf. lov om euforiserende stoffer, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Det samme gælder den, der indtager sådanne stoffer i tjenesten eller på militært område.

Det vil i udgangspunktet sige, at bødeniveauet for besiddelse af hash og lignende stoffer til eget forbrug er på mindst 3.000 kr., og at bøder for besiddelse af særligt farlige eller skadelige stoffer – f.eks. heroin, kokain, amfetamin og ecstasy – til eget forbrug er på mindst 4.500 kr. Bøderne forhøjes med 50 % i andengangstilfælde og 100 % ved senere gentagelsestilfælde.

Der er i beretningsåret afgjort 5 personsager vedrørende besiddelse m.v. af euforiserende stoffer, heraf 4 vedrørende besiddelse af kokain, hvilket er et betydeligt fald i forhold til de 12 sager, der blev afgjort i 2023. Sagerne er afgjort efter militær straffelovs § 22.

Eksempel 1 – Besiddelse af kokain

(AU 2024/000557)

I forbindelse med en uanmeldt kontrol på et af Forsvarets skibe med henblik på at søge efter euforiserende stoffer og sprængstof fandt politiet i april 2024 en mindre mængde kokain. Auditørkorpset overtog den videre behandling af sagen, og det kunne efterfølgende lægges til grund, at der var tale om to poser med kokainrester, som tilhørte en værnepligtig. Den værnepligtige vedtog en bøde på 4.500 kr., og kokainrester, samt poser og snifferør blev udenretligt konfiskeret.

Eksempel 2 – Besiddelse og indtagelse af hash og kokain

(AU 2024/000623 m.fl.)

En kaptajn anmeldte i april 2024, at man havde mistanke om, at en værnepligtig var i besiddelse af euforiserende stoffer. På baggrund af Auditørkorpsets efterforskning og herunder vidneforklaringer kunne det lægges til grund, at den værnepligtige i flere tilfælde havde besiddet og indtaget kokain på kasernen, ligesom han havde været i besiddelse af en joint. Den værnepligtige vedtog en bøde på 15.000 kr. Der blev i skærpende retning lagt vægt på, at den værnepligtige tidligere var straffet for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

Eksempel 3 – Besiddelse af kokain

(AU 2024/000771 m.fl.)

En kaptajn anmeldte i maj 2024, at der var mistanke om, at flere navngivne værnepligtige kunne være i besiddelse af euforiserende stoffer. Dagen efter anmeldelsen foretog Auditørkorpset med bistand fra militærpolitiet ransagning af de belægningsstuer, som de mistænkte

værnepligtige boede på, samt af en privat bil. Under ransagningen blev den ene værnepligtige fundet i besiddelse af 0,2 gram kokain til eget brug, og han vedtog en bøde på 4.500 kr. En anden værnepligtig blev fundet i besiddelse af 0,1 gram kokain til eget forbrug, og han vedtog ligeledes en bøde på 4.500 kr. Den fundne kokain, snifferør, jointør og rislepapir blev endvidere udenretligt konfiskeret.

Ordensforstyrrelser (§ 23)

§ 23. Den, der forstyrrer den offentlige orden, eller som viser sig synligt påvirket af de i § 20 nævnte årsager, og som gennem sin påklædning el. lign. klart viser at høre til forsvaret, straffes med bøde.

Stk. 2. Den, der i forbindelse med tjeneste i udlandet forstyrrer den offentlige orden, eller som viser sig synligt påvirket af de i stk. 1 nævnte årsager, straffes med bøde. Under særlig skærpende omstændigheder kan straffen stige til fængsel i 1 år.

Den vejledende bødetakst efter GM 2/2020 er 1.000 kr. for offentlig uorden og synlig beruselse i Danmark og 2.000 kr. for offentlig uorden og beruselse i udlandet. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder. Bestemmelsen anvendes relativt sjældent.

Eksempel – Ordensforstyrrelse på kaserne

(AU 2024/000856 m.fl.)

En værnepligtig blev den 19. juni 2024 anmeldt for at have forstyrret den offentlige orden på en kaserne, idet den pågældende havde optrådt beruset, hvorunder han havde ”heilet” og råbt, *at han ville kneppe kællinger*. Den værnepligtige havde i samme forbindelse optrådt respektstridigt over for en inspektionshavende oversergent og begået grov pligtforsømmelse, idet han havde medtaget en civil gæst ind på kasernes område. Den værnepligtige vedtog en bøde på i alt 4.000 kr.

Sagen er tillige omtalt ovenfor i afsnittet om overtrædelse af militær straffelov af § 13, samt nedenfor i afsnittet om overtrædelse af militær straffelov § 27.

Andre pligtforsømmelser

(§§ 24-27 a)

Militær straffelov §§ 24-27 a omfatter strafansvaret for andre pligtforsømmelser end de ovenfor beskrevne i form af vagtforseelse (§ 24), ulovlig udeblivelse (§ 25), militært hærværk (§ 26), øvrig grov pligtforsømmelse (§ 27) samt strafskærpselse for tortur (§ 27 a).

Der har i denne kategori været 89 sanktionssager i beretningsåret, hvilket er et markant fald i forhold til 2021, 2022 og 2023, hvor der var henholdsvis 115, 105 og 143 sager. Niveaulet ligger således i beretningsåret i samme leje, som niveaulet i 2020.

Vagtforseelse (§ 24)

§ 24. Den, der groft tilsidesætter sine pligter som vagt, straffes for vagtforseelse med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 3 år, når forholdet er af særlig grov karakter, navnlig når det har medført betydelig skade eller fare eller har givet anledning til, at der er begået en forbrydelse.

Stk. 3. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 10 år.

Der kan straffes for en vagtforseelse, når vagten er tiltrådt. Den vejledende bødetakst efter GM 2/2020 er 2.500 kr. Bøden forhøjes, når der foreligger skærpende omstændigheder, f.eks. når vagtforseelsen er begået under en skydeøvelse eller i et missionsområde.

Der har i beretningsåret været tre sager, der har ført til en sanktion for vagtforseelse, hvilket er på tilnærmelsesvis samme niveau som 2022, hvor der var fem sanktionssager (personsager), og et fald i forhold til 2023, hvor der var 11 sanktionssager.

Sag 1 – Vagtforseelse i forbindelse med grov krænkelse af underordnet og uberettiget fotografering

(AU 2022/001389, 2022/001833 og 2022/001834)

I sagen havde en konstabel i forbindelse med vagttjeneste opført sig krænkende i forhold til en række værnepligtige på en måde, der var i modstrid med varetagelsen af pligterne som vagt. Konstablen vedtog i sagen en bøde på 5.000 kr. for overtrædelse af militær straffelov §§ 18 og 24, stk. 1 samt straffelovens § 264a.

Sagen er tillige omtalt under afsnittet om overtrædelse af militær straffelov § 18 og straffelovens § 264a.

Sag 2 – Sovet på vagt

(AU 2024/000400)

En konstabel blev i marts 2024 anmeldt for at have sovet under en vagt, hvor hans opgave bl.a. var at bevogte en lastbil indeholdende skarp ammunition. Forholdet blev konstateret, da konstablen ikke reagerede på et aftalt signal, hvorefter en oversergent opsøgte lastbilen, hvor konstablen skulle befinde sig. Her blev konstablen fundet sovende bag rattet. Konstablen vedtog en bøde på 2.500 kr.

Sag 3 – Medbragt og benyttet mobiltelefon på vagt

(AU 2024/000783)

En værnepligtig blev i maj 2024 anmeldt for af have medbragt og benyttet mobiltelefon under vagt. Den værnepligtige vedtog en bøde på 3.000 kr. Der blev i skærpende retning lagt vægt på, at benyttelsen af mobiltelefonen medførte risiko for deling af klassificerede oplysninger, samt at den værnepligtige ved brug af mobiltelefonen ikke bevarede den fornødne agtpågivenhed, som var påkrævet i den konkrete situation.

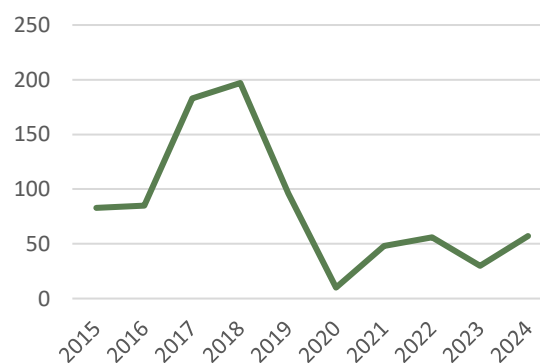
Grov udeblivelse (§ 25)

§ 25. Den, der uberettiget fjerner sig fra tjenestestedet eller udebliver fra tjenesten, straffes i grove tilfælde for udeblivelse med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der forsætligt unddrager sig tjeneste ved at påføre sig sygdom eller legemsskade, foregive sygdom eller benytte andre midler, der er beregnet på at vildlede myndighederne.

Stk. 3. Ved forsætlig udeblivelse kan straffen stige til fængsel i 3 år, når udeblivelsen er af særlig grov karakter, navnlig når gerningsmanden må antages at have til hensigt at udeblive permanent, eller når udeblivelsen har medført betydelig skade eller fare.

Stk. 4. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse af stk. 1 og 2 stige til fængsel i 10 år.

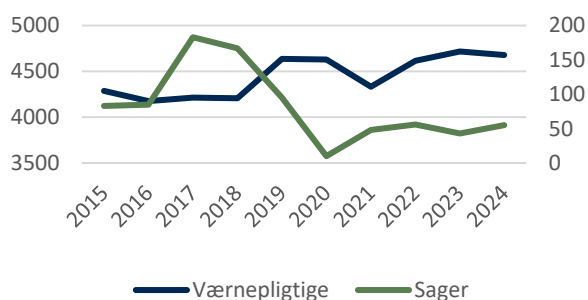

Figur 13. Sanktioner for ulovlig udeblivelse 2015-2024. Faldet i 2020 skyldes, at der som følge af corona-nedlukningen ikke indgik sager

Det samlede antal sanktioner (personsager) for ulovlig udeblivelse fra tjenesten var i beretningsåret 57 mod 30 i 2023, 56 i 2022, 49 sanktioner i 2021 og kun ti i 2020.

Antallet af sanktioner er således fortsat væsentligt lavere end i 2018 og 2019, hvor der blev registreret henholdsvis 167 og 97 sanktioner.

Det samlede årlige antal værnepligtige i perioden 2015-2024 fremgår af figur 14 (nedenfor). Figuren viser tillige det årlige antal sager om ulovlig udeblivelse. Sagerne vedrører hovedsageligt værnepligtige. Som det fremgår af figuren, er der ingen umiddelbar sammenhæng mellem antallet af værnepligtige og antallet af udeblivelsessager.

Figur 14. Samlet antal værnepligtige 2015-2024 (i tusinder) og samlet antal udeblivelsessager. Kilde: FPS/FAUK.

Grov udeblivelse fra tjenesten har traditionelt været den hyppigst forekommende overtrædelse af den militære straffelov. Udeblivelsessager udgjorde således i 2022 ca. 44 % af sanktionerne for overtrædelse af militær straffelov mod ca. 16 % i 2023. I beretningsåret udgjorde de ca. 45 % og svarer således til niveauet for 2022.

Der sondres mellem sager om værnepligtiges udeblivelse fra *første mødedag* ved forsvarets basisuddannelser, der er de hyppigst forekommende, og øvrige sager om udeblivelse fra tjenesten, der er relativt sjældne.

Værnepligtiges udeblivelse fra første mødedag

Udebliver en værnepligtig fra første mødedag ved forsvarets basisuddannelser, underretter vedkommende militære enhed Værnepligtssektionen ved Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS), som herefter anmelder udeblivelsen til Auditøren, der indleder en straffesag.

Som det også fremgår af beretningen for 2023, skyldes faldet i antallet af personsager om ulovlig udeblivelse i 2020 til dels corona-nedlukningen samt følgerne heraf og dels at man i Værnepligtssektionen havde iværksat flere tiltag. Bl.a. screenes sagerne med henblik på at undgå at sende sager, hvor der foreligger *lovligt forfald*, til Auditøren. Endvidere forsøger man proaktivt at forebygge udeblivelser ved kontakt til værnepligtige, hvor man vurderer, at den pågældende pga. helbredsforhold

eller lignende er i risikozonen for at udeblive fra tjenesten. FPS har videre oplyst, at alle sager for 2024 er anmeldt til Auditøren.

Ved en gennemgang af de afgjorte sager i 2024 ses, at kun 10 % af sanktionerne omfattede flere forhold. I et tilfælde omfattede sagen tre forhold til samtidig afgørelse. Samlet omfattede de 55 sanktionssager i alt 61 forhold af udeblivelse, der hovedsageligt fandt sted i 2023 og 2024. I sagen med tre forhold, var der dog tale om udeblivelser fra 2019 og 2020, jf. beskrivelsen af sagen i eksempel 4 nedenfor.

Der blev i 2024 idømt frihedsstraf i tre sager, mens resten af sagerne mundede ud i en bøde eller et tiltalefrafald. Tiltalefrafald meddeles hovedsagelig i tilfælde, hvor den værnepligtige efter en fornyet session er blevet erklæret for varigt uegnet til militærtjeneste.

Sanktionsfastsættelsen i sager om værnepligtiges udeblivelse fra første mødedag

Sanktionen er som udgangspunkt bøde, der stiger ved gentagelse. Bøderne udmåles efter Generalauditør Meddelelse nr. 2/2020, der følger niveauet for civile værnepligtige, der er fastlagt i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit overtrædelse af værnepligtsloven mv. Ved gentagelser ud over fire gange idømmes som udgangspunkt en ubetinget frihedsstraf. Der vejledes herom i forbindelse med udsendelse af bødeforlæg i fjerdegangstilfælde. Nærmere oplysninger om sanktionsfastsættelsen fremgår af GM 2/2020 om strafpåstande i sager om overtrædelse af militær straffelov mv.

Bødestraf

Bødeskalaen for ulovligt fravær i første- til og med fjerdegangstilfælde er efter fast praksis således:

1. gang:	1.500 kr.
2. gang:	2.000 kr.
3. gang:	2.500 kr.
4. gang:	3.000 kr.

Er der *flere* forhold til samtidig pådømmelse i forbindelse med bødestraf, anvendes der efter retspraksis "*absolut kumulation*", således at bøderne lægges sammen:

Eksempel på sammenlægning af bøder til en enkelt straf (uden "rabat"):

Straffen i andengangstilfælde er en bøde på 2.000 kr. Udebliver den værnepligtige på ny skærpes straffen for hver gang, indtil straffen fra femtegangstilfældet i normalt tilfældet er fængsel i 14 dage. Da den anden, tredje, fjerde og femte udeblivelse er indberettet samtidig af FPS, bliver straffen i stedet fastsat til en bøde på 4 gange 2.000 kr. eller i alt 8.000 kr. svarende til fire andengangstilfælde af udeblivelse

Eksempel 1 – To tilfælde af udeblivelse fra værnepligtstjeneste for første gang

Retten i Nykøbing Falster, dom af 16. februar 2024

(AU 2023/001357 mf.)

Efter anmeldelse fra Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) blev en værnepligtig idømt en bøde på 3.000 kr. for to tilfælde af udeblivelse fra værnepligtstjeneste for første gang.

Eksempel 2 – Udeblivelse fra værnepligt for 3. gang

Retten i Esbjerg, dom af den 1. marts 2024

(AU 2024/000019)

Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) anmeldte i december 2023, at en værnepligtig var udeblevet fra værnepligtstjeneste for 3. gang. Den værnepligtige blev idømt en bøde på 2.500 kr. Bøden blev fastsat som en tillægsstraf i medfør af straffelovens § 89, da forholdet var begået forud for en tidligere dom, hvor den værnepligtige tillige var udeblevet fra værnepligtstjeneste.

Eksempel 3 – Udeblivelse fra værnepligt for 4. gang

Retten i Esbjerg, dom af den 22. maj 2024

(AU 2024/000333)

Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) anmeldte i februar 2024, at en værnepligtig var udeblevet fra værnepligtstjeneste for 4. gang. Den værnepligtige blev idømt en bøde på 3.000 kr.

Frihedsstraf

Fra og med femtegangsudeblivelse udmåles der efter fast retspraksis ubetinget frihedsstraf, der gradueres som følger, medmindre der foreligger helt særlige omstændigheder:

5. gang: fængsel i 14 dage.

6. gang: fængsel i 20 dage.

7. gang: fængsel i 30 dage.

8. gang: fængsel i 40 dage.

Er der tale om flere forhold til samtidig pådømmelse i forbindelse med en påstand om fængselsstraf, anvendes der efter retspraksis *modereret* kumulation, dvs. at de enkelte forhold indgår med nedsat vægt ('rabat'). F.eks. udmåles typisk 20 dages fængsel for to femtegangs udeblivelser til samtidig pådømmelse. Er der tale om to sjettegangsovertrædelser, bliver resultatet 30 dages fængsel og så fremdeles.

En sen indberetning af en stedfunden udeblivelse, kan betyde, at der kan være grundlag for nedsættelse af straffen som følge af lang sagsbehandlingstid. Der har tidligere beretninger været flere eksempler, hvor retten har udmålt en betinget straf frem for en ubetinget, under hensyn til, at sagerne ikke var afgjort inden for rimelig tid uden at dette kunne bebrejdes tiltalte. For

ulovlige udeblivelser, der har fundet sted efter 1. januar 2022, følger det af lov nr. 2601 af 28. december 2021, at det alene er sagsbehandlingstider, der udgør en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, der kan komme i betragtning som formildende omstændigheder. Det kan ikke udelukkes, at dette vil få en betydning for antallet af sager, hvor sagsbehandlingstiden fremover vil medføre en nedsættelse af straffen. Der er i beretningsåret ét eksempel på en sag om ulovlig udeblivelse, hvor sagsbehandlingstiden har medført, at der er udmålt en betinget straf frem for en ubetinget. Se eksempel 4 nedenfor, som i øvrigt er en af de sager, der blev anmeldt efter corona-nedlukningen.

Eksempel 4 – Tre tilfælde af udeblivelse fra værnepligt for 5. gang

Retten i Hillerød, dom af den 22. februar 2024

(AU 2021/001954)

Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) anmeldte i september 2021, at en værnepligtig var udeblevet fra værnepligtstjeneste for 5. gang i tre tilfælde i 2019 og 2020. Under efterforskningen forklarede den værnepligtige, at han havde meldt sig frivilligt til værnepligten, men at han efterfølgende var gået i lærer som murersvend og ved indkaldelserne havde ringet til Forsvaret for at fortælle, at han var under uddannelse, uden at det dog var noget han havde dokumenteret, ligesom han ikke havde reageret på brevene om udeblivelse. Sagen blev første gang søgt fremmet som tilståelsessag i marts 2023, men da den sigtede ikke mødte op, blev der i stedet sendt et anklageskrift til retten kort efter. Den værnepligtige blev idømt fængsel i 30 dage, som blev gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste, navnlig henset til sagsbehandlingstidens længde. De tre forhold var anmeldt samlet i september 2021, og sendt i retten med henblik på afgørelse som tilståelsessag i november 2021. Sagen blev umiddelbart efter at tiltalte udeblev fra et retsmøde i marts 2023 sendt i retten med anklageskrift.

Eksempel 5 - Udeblivelse fra værnepligt for 5. gang

Retten i Hillerød, dom af den 21. november 2024

(AU 2024/000105)

Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) anmeldte i december 2023, at en værnepligtig var udeblevet fra værnepligtstjeneste for 5. gang. Under efterforskningen forklarede den værnepligtige, at han for flere år siden havde meldt sig frivilligt til værnepligten, men at han efterfølgende fortrød, hvorefter han modtog mange breve og indkaldelser, som han ikke reagerede på. Den værnepligtige blev idømt ubetinget fængsel i 14 dage. Sagen blev behandlet i retten uden hans tilstedeværelse, idet han udeblev uden dokumenteret lovligt forfald.

Andre former for udeblivelse

Enkelte sager drejer sig om andre former for grov udeblivelse under militærtjenesten, herunder f.eks. bortfjernelse eller udeblivelse fra tjenestested uden tilladelse i øvrigt, hvor dette sker som følge af et forsætligt eller groft uagtsomt forhold. Forholdet skal vurderes at være groft pga. længden af fraværet (mere end 10 tjenestedage for værnepligtige) eller omstændighederne i øvrigt, henset til karakteren af tjenesten. Det sidste vil navnlig være relevant for fast personels ulovlige fravær.

Andre tilfælde er gentagelsestilfælde, dvs. hvor der tidligere er tildelt disciplinarmiddel og/eller straf for udeblivelse, selv om forholdet isoleret set ville blive bedømt som en *simpel udeblivelse*, der sanktioneres efter militær disciplinarlov. Sager om fravær af kortere varighed afgøres som udgangspunkt med disciplinarmiddel.

Værnepligtiges udeblivelse i mere end 10 dage

Mere end 10 tjenstedages fravær anses som groft fravær og dermed en straffesag. Sanktionen er i disse sager bøde. Er der tale om en værnepligtig, bliver den pågældende som hovedregel hjemsendt med henblik på genindkaldelse til afvikling af ny militærtjeneste.

Den vejledende minimumsbøde for værnepligtiges ulovlige fravær efter 1. mødedag i mere end 10 tjenstedage er 2.500 kr. efter GM 2/2020.

Eksempel – Udeblivelse i mere end 10 dage

Retten i Nykøbing Falster, dom af den 30. maj 2024

(AU 2023/001699)

En værnepligtig blev i oktober 2023 anmeldt for at have haft mere end 10 dages ulovligt fravær, hvorfor han nu var blevet hjemsendt. Den værnepligtige blev idømt en bøde på 2.500 kr.

Anden grov udeblivelse

Eksempel 1 – Udeblivelse fra vagttjeneste på grund af indtagelse af alkohol dagen før.

(AU 2023/001396)

En vagtholdsleder anmeldte i august 2023 en flyverkonstabel, der var udeblevet fra vagttjeneste efter at have indtaget alkohol dagen før i et sådant omfang, at hun ikke var i stand til at møde til tjeneste. Flyverkonstablen vedtog en bøde på 1.500 kr.

Eksempel 2 – Udeblivelse som følge af alkoholindtag

(AU 2024/000756)

En værnepligtig blev i maj 2024 anmeldt for ikke at være mødt til planlagt tjeneste som følge af alkoholindtag i forbindelse med en bytur aftenen forinden. Den værnepligtige mødte senere på dagen, efter der havde været kontrol på belægningsstuen, hvor han blev fundet liggende i sengen. Den værnepligtige vedtog en bøde på 1.500 kr.

Militært hærværk (§ 26)

§ 26. Den, der bevirker, at ting, der tilhører det militære forsvar, bortkommer, ødelægges eller beskadiges, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Ved forsætlig overtrædelse af stk. 1 kan straffen under særlig skærpende omstændigheder stige til fængsel i 6 år.

Sager om militært hærværk efter militær straffelov § 26 forekommer relativt sjældent.

Sanktionspåstanden i sådanne sager følger Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om "Formueforbrydelser – de almindelige berigelsesforbrydelser". Udgangspunktet er her, at hærværk efter straffelovens § 291, stk. 1, straffes med bøde, hvis skaden ikke overstiger en værdi på 15.000 kr. Derefter er udgangspunktet en påstand om frihedsstraf.

Eksempel 1 – hærværk mod militær bygning

(AU 2024/000835)

Politiet kontaktede i juni 2024 Auditørkorpset og oplyste, at en patrulje havde anholdt en overkonstabel, som havde forøvet hærværk på en militær bygning, idet han havde ødelagt et vindue. Auditørkorpset overtog den videre forfølgning i sagen. Overkonstablen vedtog en bøde på 800 kr.

Eksempel 2 – hærværk på skilderhus

Retten i Helsingør, dom af 12. september 2024

(AU 2024/000906)

Det blev i juni 2024 anmeldt, at der var forøvet hærværk på flere skilderhuse på Fredensborg Slot, idet der var ridset diverse tekst og smileys på indersiden af husene. En værnepligtig blev idømt en bøde på 800 kr. for en del af hærværket.

Andre grove pligtforsømmelser (§ 27)

§ 27. Den, der i øvrigt groft tilsidesætter sine pligter i tjenesten, straffes for pligtforsømmelse med bøde eller fængsel indtil 3 måneder.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 1 år, når pligtforsømmelsen er af særlig grov karakter, eller når den har medført betydelig skade eller fare.

Stk. 3. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 3 år.

Militær straffelov § 27 omfatter strafansvaret for grove pligtforsømmelser, der ikke kan henføres under andre bestemmelser i militær straffelov om tilsidesættelse af

militære pligter. Bestemmelsen anvendes bl.a. ved grov overtrædelse af tjenestebestemmelser i forsvaret. Sagerne er, som det fremgår nedenfor, af meget forskelligartet karakter.

Bestemmelsen i § 27 kan endvidere anvendes sammen med anden lovgivning, når pligtforsømmelsen kan "tillægges selvstændig betydning". Efter GM 2/2020 er den vejledende bødetakst 1.500 kr. for groft uagtsomt forhold og 2.500 kr. for forsættligt forhold. Bøden hæves under skærpene omstændigheder.

Er der tale om pligtforsømmelse af særlig grov karakter efter § 27, stk. 2, nedlægges på baggrund af en vurdering af sagens karakter og grovhed påstand om en skærpet bøde eller fængsel. Ved forsættlig grov pligtforsømmelse under væbnet konflikt efter § 27, stk. 3, nedlægges påstand om fængsel. Eventuelle grænsetilfælde mellem bødeområdet og området for frihedsstraf prøves ved domstolene.

I beretningsåret har der i alt været 28 personsager, hvilket er godt en fjerdedel af niveauet for 2023, hvor der var 100 sager og knap en halvering af niveauet for 2021 og 2022, hvor der var henholdsvis 52 og 43 sager. 2023 slår således markant ud mht. antallet af personsager sammenlignet med såvel 2024 som årene før. En del af årsagen kan findes i, at der i 2023 blev afgjort større sagskomplekser, hvor en enkelstående hændelse har medført sanktioner mod et stort antal personer.

Grov pligtforsømmelse efter § 27, stk. 1

Kategorierne i sagerne om overtrædelse af militær straffelov § 27 omfatter i denne beretning:

1. Skudafgivelse
2. Øvrige sager ved omgang med skydevåben, ammunition og blankvåben
3. Misbrug af tjenstlige betalingskort
4. Sager om krænkende adfærd
5. Misbrug af forsvarets køretøjer
6. Øvrige sager om grov pligtforsømmelse
7. Blandede sager om overtrædelse af straffeloven/særlig lovgivningen og grov pligtforsømmelse

Eksempler på de enkelte sagskategorier omtales nedenfor.

1. Skudafgivelse

Eksempel – Skarpt skud afgivet i venteområde
(AU 2024/000900)

En overkonstabel blev i juni 2024 anmeldt for i forbindelse med en skydekonkurrence utilsigtet at have afgivet et skarpt skud i et venteområde ved en pistolskydebane. Episoden skete da overkonstabelen isatte et opladt magasin i sin pistol i venteområdet, hvilket var i strid med retningslinjerne, hvorefter han øvede træk af pistol fra hylster, hvorved han utilsigtet afgav et skarpt skud i ufarlig retning. Overkonstabelen blev idømt en bøde på 3.000 kr. Der blev i skærpene retning lagt vægt på, at sagen omhandlede håndtering af skydevåben og ammunition.

2. Øvrige sager vedr. omgang med våben mv.

Eksempel 1 – Tilskadekomst ved sprængning
(AU 2024/000429)

Auditørkorpset modtog i marts 2024 anmeldelse om, at en sergent var kommet til skade i forbindelse med en øvelse i udlandet. Episoden var sket i forbindelse med, at sergenten skulle foretage sprængning, hvorunder han i strid med forskrifterne, anvendte sit gevær til at antænde en detonator, idet han afmonterede løsskydningsforstærkeren på geværet og derefter afgav et løst skud, hvilket medførte, at han fik beskadiget en finger, som var placeret for tæt på geværets munding. Sergenten vedtog en bøde på 1.500 kr. Der blev i formildende retning lagt vægt på, at sergenten kom til skade i forbindelse med episoden.

Sagen er tillige omtalt nedenfor under afsnittet om undersøgelse i arbejdsskadesager.

Eksempel 2 – Efterladt gevær i uaflåst militært køretøj
(AU 2024/000531)

I april 2024 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra militærpolitiet, som havde konstateret, at et gevær M/10 var efterladt i et uaflåst militært køretøj uden opsyn. Der var ikke påsat magasin i geværet, ligesom der ikke blev fundet ammunition i våbnet eller i tilknytning dertil. En konstabelev vedtog en bøde på 3.000 kr. for grov pligtforsømmelse ved at have efterladt et gevær i et køretøj uden opsyn. Det indgik som en skærpene omstændighed, at sagen omhandlede håndtering af skydevåben.

Eksempel 3 – Efterladt sabel i bil, hvorved den blev stjålet
(AU 2024/000854)

Auditørkorpset modtog i juni 2024 anmeldelse om, at en sergent havde haft indbrud i sin bil, som var parkeret på offentlig vej i tilknytning til sergentens private adresse. I forbindelse med indbruddet blev sergentens udleverede ceremonielle sabel stjålet. Sergenten vedtog en bøde på 1.500 kr. for grov pligtforsømmelse, idet sabelen havde været opbevaret i bilen uden opsyn.

Eksempel 4 – Brand på skydebaneanlæg efter brug af ammunition med lysspor.

(AU 2023/001429)

Auditørkorpset modtog i august 2023 anmeldelse i en sag, hvor en seniorsergent, som ansvarlig skydeleder, gennemførte en skydning med let maskingevær under anvendelse af ammunition med lysspor, hvilket ikke var godkendt til formålet, hvorunder der opstod brand i skydebaneanlægget med skader til følge. Seniorsergenten vedtog en bøde på 3.000 kr. for grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, stk. 1.

Eksempel 5 – Opbevaring af geværer i militærkøretøj på kaserne

(AU 2024/000250)

Auditørkorpset modtog i februar 2024 en anmeldelse fra militærpolitiet om uautoriseret opbevaring af to geværer på militært område. En sergent havde opbevaret to geværer, M/95, som var ladt med løs ammunition, i et militærkøretøj, der ikke var godkendt til opbevaring af våben. Sergenten overdrog herefter køretøjet til en sekondløjtnant, uden at have bortfjernet geværene, som kørte til et andet sted på kasernens område og uvidende om geværene efterlod køretøjet uaflåst og uden opsyn. Sergenten vedtog en bøde på 3.000 kr. for groft at have tilsidesat sine pligter i tjenesten.

3. Misbrug af tjenstlige betalingskort

Eksempel 1 – Ansvarlig for kærestes misbrug af betalingskort

(AU 2023/000147)

Forsvarets Regnskabsstyrelse (FRS) anmeldte i januar 2023 en overkonstabel for i 2022 at have misbrugt sit firmahæftende betalingskort til at foretage 10 kontant-hævninger til en samlet værdi af 15.000 kr. Efterforskningen viste, at overkonstabelen ved en forveksling havde overladt betalingskortet – der havde samme kode som overkonstablens private kort – til sin kæreste, der havde foretaget kontanthævningerne. Sagen blev afgjort ved at overkonstabelen vedtog en bøde på 2.000 kr. for overtrædelse af militær straffelov § 27, stk. 1 om grov pligtforsømmelse. Beløbets størrelse indgik som en skærpende omstændighed ved bødens fastsættelse.

En sigtelse for mandatsvig efter straffelovens § 280, stk. 1, blev opgivet.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 10.

Sagen er tillige omtalt nedenfor under afsnittet om sager omtalt i tidligere beretninger

Eksempel 2 – Brug af betalingskort til indkøb af beklædningsgenstande i udlandet

(AU 2023/000812)

Forsvarets Regnskabsstyrelse (FRS) anmeldte i maj 2023 en sergent for misbrug af sit firmahæftende betalingskort, idet sergenten under en tjensterejse til USA havde afholdt private udgifter til køb af beklædningsgenstande m.v. til en samlet værdi af lidt over 9.000 kr., selvom indkøbene ikke havde direkte sammenhæng med tjensterejsen og i øvrigt ikke var tjenstligt begrundet. Sergenten ønskede indledningsvis sagen behandlet ved domstolene. Den 12. januar 2024 besluttede han dog at vedtage en bøde på 2.500 kr. for pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, stk. 1.

Eksempel 3 – Brug af betalingskort til tankning af privat køretøj

(AU 2024/001051)

Forsvarets Regnskabsstyrelse (FRS) anmeldte i august 2024, at en sergent havde anvendt sit tjenstligt udleverede firmahæftende betalingskort uberettiget. Sagen blev afgjort ved, at sergenten vedtog en bøde på 2.500 kr. for grov pligtforsømmelse, idet han i to tilfælde havde anvendt sit tjenstligt udleverede firmahæftende betalingskort til tankning af privat køretøj til en samlet værdi af 1.297,20 kr., selvom dette ikke havde direkte sammenhæng med en tjensterejse eller i øvrigt var tjenstligt begrundet.

4. Sager om krænkende adfærd

Som det fremgår af beretningens indledende afsnit, har krænkende adfærd tillige været et særligt fokusområde i beretningsåret.

Hovedparten af sagerne vedrørende krænkende adfærd er henført under militær straffelov §§ 13, 18-19 samt straffelovens §§ 232, 244 og 260. Der henvises til disse afsnit i beretningens omtalte sager vedr. krænkende adfærd.

Tre personsager om krænkende adfærd medførte straf efter militær straffelov § 27.

Eksempel – Skud med hardball-gevær mod andre

(AU 2024/000767)

En kaptajn anmeldte i maj 2024, at en værnepligtig havde skudt med et hardball-gevær fra en belægningsstue og i retning mod en gruppe andre værnepligtige, som befandt sig på et udeareal i tilknytning til belægningsstuen. Ved skuddet var en værnepligtig blevet ramt på armen. Auditørkorpset undersøgte, om der var grundlag for, at sagen blev behandlet som en voldssag, men henset til den begrænsede skade, samt at den forurettede værnepligtige ikke ønskede at medvirke til sagens opklaring, blev den værnepligtige alene sigtet for grov pligtforsømmelse. Den værnepligtige, som afgav skuddet, vedtog en bøde på 2.500 kr. Ved bødefastsættelsen indgik det som en skærpende

omstændighed, at der var handlet forsætligt, ligesom der blev lagt vægt på, at skud med hardball-gevær potentielt kan medføre alvorlige øjenskader.

5. Misbrug af forsvarets køretøjer

Der er i december 2021 ved FKOBSH H.061-01, fastsat bestemmelser for anvendelse af forsvarets køretøjer mv. Det fremgår heraf bl.a., at tjenestekøretøjer alene må anvendes til tjenstligt autoriseret kørsel, og at det er et chefsansvar at planlægge en kørsel i forbindelse med en aktivitet, så aktiviteten gennemføres sikkerhedsmæssigt forsvarligt og under overholdelse af gældende bestemmelser.

Mindre alvorlige tilfælde af misbrug af forsvarets køretøjer sanktioneres som udgangspunkt med en bødestraf efter militær straffelov § 27. Mere alvorlige tilfælde kan efter omstændighederne straffes med ubetinget fængselsstraf i 14 dage efter straffelovens § 293 a om brugstyveri af motorkøretøj.

Spørgsmålet om, hvilken retsregel forholdet henføres under beror på en konkret vurdering af sagens karakter og grovhed, herunder om der er tale om misbrug af et tjenestekøretøj, der er udleveret til tjenstlig kørsel, eller om den pågældende på eget initiativ har sat sig i besiddelse af tjenestekøretøjet.

Der har i beretningsåret været to sager om misbrug af forsvarets køretøjer, der har ført til bødestraf for overtrædelse af militær straffelov § 27.

Sag 1 – Privat kørsel i forsvarets køretøj med en civil passager

(AU 2023/001627 m.fl.)

I september 2023 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra politiet. Man behandlede der en sag mod en overkonstabel, som uden for tjenestetiden var sigtet for et strafbart forhold. På baggrund af politiets efterforskning var der fremkommet oplysninger om grov pligtforsømmelse, idet den pågældende uberettiget havde benyttet et militært tjenestekøretøj til privat kørsel, hvorunder han havde medbragt en civil passager, som ikke havde tjenstlig tilknytning til Forsvaret. Yderligere havde overkonstablen stjålet 12 stk. skarp ammunition, som blev fundet på hans bopæl, og endelig havde han også begået grov pligtforsømmelse ved at have opbevaret 5 stk. tændsnore i en rygsæk på sit værelse på sit tjenestested, selvom dette var imod retningslinjerne. Overkonstablen vedtog en bøde på 5.000 kr. for forholdene behandlet ved Auditørkorpset.

Sag 2 – Uberettiget brug af tjenestekøretøj

(AU 2023/001643)

Militærpolitiet henvendte sig i september 2023 til Auditørkorpset, idet militærpolitiet havde observeret en delebil, hvor der gennem længere tid var påmonteret et barnesæde. En overkonstabel af 1. grad vedtog en bøde på 5.000 kr. for grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, stk. 1, ved i fire forskellige perioder at have anvendt et militært køretøj til ikke tjenstligt autoriseret kørsel og herunder i flere tilfælde at have medbragt en passager uden tilknytning til forsvarret. Der blev i skærpende retning lagt vægt på antallet af kørsler, der var foretaget over en længere periode.

6. Øvrige sager om grov pligtforsømmelse

Pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27 omfatter tillige en række forskelligartede forhold, herunder f.eks. urigtig registrering af arbejdstid.

Eksempel 1 – Kaserneuorden ved aggressiv og truende adfærd

Retten i Aalborg, dom af den 26. august 2024

(AU 2023/000853 m.fl.)

I maj 2023 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra militærpolitiet, som havde optaget rapport i en sag, hvor en oversergent i forbindelse med en hjemkomstfest havde udvist aggressiv og truende adfærd over for en korporal, ligesom han havde væltet en bæk. Oversergenten havde tillige truet en overkonstabel, som stod i baren, idet oversergenten udtalte, at han ville skære halsen over på ham. Oversergenten blev fundet skyldig i trusler på livet og i grov pligtforsømmelse. Han blev idømt fængsel i 20 dage, som blev gjort betinget med en prøvetid på 1 år. Retten lagde ved straffastsættelsen dels vægt på hændelsens karakter og på oversergentens gode personlige forhold.

Sagen er tillige omtalt nedenfor under afsnittet om overtrædelse af straffeloven vedr. trusler.

Eksempel 2 – Urigtigt udgivet sig for at komme fra Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriet

(AU 2024/000558)

En konstabel blev i april 2024 anmeldt, da han havde indfundet sig på et af Forsvarets skibe i forbindelse med et "åbent skib" arrangement, hvorunder konstablen rettede henvendelse til personalet på skibet og urigtigt udgav sig for at komme fra Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriet, ligesom han oplyste, at han havde kendskab til et strafbart forhold. På den baggrund fik han foretræde for skibets ledelse på et falsk grundlag. Konstablen vedtog en bøde på 2.500 kr. for grov pligtforsømmelse.

Eksempel 3 – Beruselse under tre-timers beredskab

(AU 2024/000859)

En konstabel blev i juni 2024 anmeldt, da han efter landgang var vendt tilbage til sit skib efter at have indtaget spiritus i et sådant omfang, at han ikke var i stand til at indgå i tre-timers beredskab, hvilket han ellers var forpligtiget til. Konstablen vedtog en bøde på 2.500 kr. for grov pligtforsømmelse.

Sagen er tillige omtalt nedenfor i afsnittet om andre udlandssager.

Eksempel 4 – Medtaget civil gæst på kaserne (AU 2024/000856 m.fl.)

En værnepligtig havde optrådt i beruset tilstand på en kaserne, hvorunder han i strid med reglerne havde medtaget en civil gæst ind på kasernes område, optrådt respektstridigt over for en inspektionshavende oversergent og forstyrret den offentlige orden på kasernen. Den værnepligtige vedtog en bøde på i alt 4.000 kr.

Sagen er tillige omtalt ovenfor under afsnittet om overtrædelse af militær straffelov § 13 og § 23.

Eksempel 5 – Hasarderet kørsel i pansret køretøj (AU 2024/000928)

En konstabel blev i juli 2024 anmeldt, da han havde ført et pansret Eagle køretøj hasarderet, hvorved der var sket uheld med materiel skade til følge. Episoden skete i forbindelse med øvelseskørsel i terræn, hvor konstablen på eget initiativ i strid med instruktionen om kørselsrutinering i terræn trak i håndbremsen i forbindelse med svingning. De materielle skader blev opgjort til ca. 45.000 kr. Sagen blev afgjort ved, at konstablen vedtog en bøde på 2.500 kr.

Eksempel 6 – Værnepligtig udgav sig for at være befalingsmand (AU 2024/000986)

En værnepligtig blev i juli 2024 anmeldt, da han havde udgivet sig for at være befalingsmand over for en vagtgående værnepligtig, og i den forbindelse havde foretaget uretmæssig inspektion i form af at stille den vagtgående værnepligtige spørgsmål til vagten. Sagen blev afgjort ved, at den værnepligtige vedtog en bøde på 2.500 kr. for grov pligtforsømmelse. Det indgik som en skærpende omstændighed, at der var handlet forsætligt.

Eksempel 7 – Alkoholindtag i udlandet Københavns Byret, dom af 20. november 2024 (AU 2024/001023)

En major blev i august 2024 anmeldt, idet han drak alkohol i et missionsområde, hvilket var i strid med reglerne. Majoren blev idømt en bøde på 2.500 kr. for grov pligtforsømmelse. Det indgik som en skærpende omstændighed, at der var handlet forsætligt.

7. Blandede sager

I en række sager er der tale om både grov pligtforsømmelse efter militær straffelov og overtrædelse af straffeloven eller særlovgivning.

Eksempel 1 – Kørsel med farlig gods (AU 2023/001871)

I november 2023 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra militærpolitiet som i forbindelse med en færdselskontrol havde bragt et militær køretøj til standsning, hvorunder det blev konstateret, at føreren transporterede ammunition, selvom det medbragte brandslukningsmateriel ikke var tilset og vedligeholdt efter gældende regler. Føreren af køretøjet var overkonstabel, og under transporten medbragte han tillige to private hunde. Han tilkendegav, at han ville fortsætte med at medbringe hundene, da han ellers ville sige op. Overkonstablen vedtog en bøde på 1.000 kr. vedrørende forholdet med brandslukkeren. Auditøren vurderede, at de medbragte hunde ikke havde den for en militær straffesag fornødne grovhed, da der bl.a. var tale om en førstegangsforsøelse. Den del af sagen blev i stedet oversendt til disciplinarchefen.

Pligtforsømmelse af særlig grov karakter

Der er i beretningsåret ikke afgjort sager vedr. pligtforsømmelse af særlig grov karakter efter militær straffelov § 27, stk. 2.

Øvrige bestemmelser i militær straffelov

Der er ikke afgjort sager efter militær straffelov § 12, § 27 a og §§ 28-38 i beretningsåret.

5. Sanktioner for overtrædelse af straffeloven

Oversigt over straffeloven

Bestikkelse (§ 144)

Brud på tavshedspligt (§ 152)

Blufærdighedskrænkelser (§ 232)

Vold (§ 244)

Uberettiget fotografering (§ 264 a)

Trusler (§ 266)

Tyveri (§ 276)

Mandagsvig (§ 280)

Indledning

I dette afsnit behandles sager om militært personels overtrædelse af straffeloven. Der var i 2024 i alt 20 sanktionssager (personsager) vedr. sådanne overtrædelser, og flere af sagerne omfatter straf for flere forhold vedr. overtrædelse af straffeloven eller den militære straffelov mv. Sagerne er rubriceret under hovedforholdet.

Bestikkelse

§ 144. Den, der i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hver uberettiget modtager, fordrer eller lade sig tilsige en gave eller en anden fordel, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år.

Bestikkelse i form af modtagelse af Michelin-middag

Østre Landsret, anke dom af 13. november 2024

(AU sag 2019/001750 & 2021/001575)

Auditørkorpset modtog den 27. november 2019 en anmeldelse om mulig bestikkelse begået af en medarbejder, der på daværende tidspunkt var ansat ved Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI). Den pågældende medarbejder havde selv rettet henvendelse til Auditørkorpset for at fortælle om sin rolle i en sag, hvor han kunne mistænkes for i forbindelse med sit arbejde at have modtaget bestikkelse i form af en middag på Michelin-restauranten Kong Hans Kælder.

På baggrund af anmeldelsen indledte Auditørkorpset en strafferetlig efterforskning, og der blev i oktober 2020 rejst tiltale mod den pågældende for bestikkelse efter straffelovens § 144 ved i 2011, som indkøber i FMI, uberettiget at have modtaget en middag med vinmenu på

Michelin-restaurant Kong Hans Kælder fra en medarbejder hos en våbenproducent, der leverede ammunition til forsvaret i forbindelse med forhandlinger vedrørende kvaliteten af den pågældende ammunition.

Den tiltalte blev ved Københavns Byrets dom af 27. maj 2021 idømt 10 dages betinget fængsel for bestikkelse ved uberettiget at have modtaget middagen til en værdi af mindst 2.500 kr. Tiltalte ankede dommen, hvor den var berammet til hovedforhandling ved Østre Landsret den 8. juni 2022. Grundet ønske om yderligere bevisførelse fra forsvarerens side måtte sagen udsættes. Østre Landsret stadfæstede den 13. november 2024 byrettens dom.

Tiltaltes forsvarer har den 27. november 2024 ansøgt om Procesbevillingsnævnets tilladelse til at anke sagen til Højesteret. Procesbevillingsnævnets behandling af dette spørgsmål er ikke afgjort ved beretningens færdiggørelse.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 62 og i Årsberetningen for 2022 på side 57. Sagen er tillige omtalt nedenfor under afsnittet om sager omtalt i tidligere beretninger mv.

Brud på tavshedspligt

§ 152. Den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Begås det i stk. 1 nævnte forhold med forsæt til at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, eller foreligger der i øvrigt særligt skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 2 år. Som særligt skærpende omstændighed anses navnlig tilfælde, hvor videregivelsen eller udnyttelsen er sket under sådanne omstændigheder, at det påfører andre en betydelig skade eller indebærer en særlig risiko herfor.

Stk. 3. En oplysning er fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesse.

Sag 1- Brud på tavshedspligt

Retten i Næstved, dom af den 11. november 2024

(AU sag 2024/000127)

Auditørkorpset modtog den 25. januar 2024 en anmeldelse fra Forsvarsakademiet vedrørende brud på tavshedspligten. Auditørkorpset iværksatte efterforskning af sagen og vurderede, at der var sket et brud på tavshedspligten samt en overtrædelse af retsplejelovens § 1017 b, idet en major uberettiget videregav fortrolige oplysninger under en morgenappel for det tilstedeværende personel, i alt ca. 150 personer, da han omtalte en verserende voldtægtssag herunder bl.a. ved at oplyse navnet på den forurettede i sagen. Baggrunden for majorens kendskab til voldtægtssagen var, at han havde ydet Auditørkorpset bistand i den indledende efterforskning af den sag. Majoren nægtede sig skyldig i forholdet. Majoren blev i retten fundet skyldig i et have overtrådt sin tavshedspligt og overtrædelse af retsplejelovens § 1017 b ved at have givet offentlig meddelelse om navnet på den forurettede i en voldtægtssag.

Majoren blev idømt 8 dagbøder på hver 500 kr. svarende til i alt 4.000 kr.

Sagen er tillige omtalt ovenfor i afsnittet om strafferetlige undersøgelser indledt i løbet af 2024.

Blufærdighedskrænkelser

§ 232. Den, som ved uanstændigt forhold krænker blufærdigheden, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år eller, hvis forholdet er begået over for et barn under 15 år, med bøde eller fængsel indtil 4 år.

Stk. 2. Ved fastsættelse af straffen skal der lægges vægt på den særlige krænkelser, der er forbundet med lovovertrædelsen.

Der var i beretningsåret seks afgørelser vedrørende blufærdighedskrænkelser efter straffelovens § 232. Der straffes i sagerne ofte i sammenstød med bestemmelser i militær straffelov, f.eks. § 19 om krænkelser behandling af sideordnet.

Sag 1 - Blufærdighedskrænkelser, vold og grov krænkelser af underordnede

Vestre Landsret, ankedom af 30. januar 2024.

(AU 2023/000063)

En overordnet anmeldte en løjtnant til Auditørkorpset for dennes adfærd ved en afslutningsfest for værnepligtige. Løjtnanten udsatte i forbindelse med festen tre værnepligtige for vold efter straffelovens § 244, stk. 1, blufærdighedskrænkelser efter straffelovens § 232

og grov krænkelser efter militær straffelov § 18, ved bl.a. at sparke to dem over skinnedebene, at have taget fat i alle tre's brystvorter og vredet dem rundt, og ved at have taget fat i den ene værnepligtiges kønsdele uden på tøjet og givet dem et lille klem.

Den tiltalte blev ved retten i Viborg idømt fængsel i 30 dage. Tiltalte ankede dommen til Vestre Landsret, der i det væsentlige stadfæstede byrettens dom for så vidt angår bevisvurderingen, men gjorde dommen betinget med vilkår om samfundstjeneste i 40 timer, idet den tiltalte til brug for ankesagens behandling havde ønsket at medvirke til udarbejdelsen af en personundersøgelse.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 63f.

Sagen er tillige omtalt ovenfor under afsnittene om sanktioner for overtrædelse af militær straffelov og nedenfor under afsnittet om sager omtalt i tidligere beretninger.

Sag 2 - Blufærdighedskrænkelser og grov krænkelser af underordnet ved blotteri

Retten i Kolding, dom af 7. maj 2024

(AU 2023/000137)

En kaptajn anmeldte den 29. november 2022 en oversergent for upassende opførsel over for en konstabel og en overkonstabel af 1. grad, idet oversergenten på sit kontor, havde blottet sit lem og sine testikler for de forurettede og henvendt til konstablen havde udtalt *Du kan lige så godt lære at sutte på den nu, fordi du kommer til at gøre det de næste 3 måneder i Letland*. Oversergenten blev idømt 10 dages betinget fængsel for blufærdighedskrænkelser og grov krænkelser af underordnet.

Sagen er tillige omtalt ovenfor under afsnittet om sanktioner for overtrædelse af militær straffelov.

Sag 3 - Klap i bagdelen under udsendelse

Retten i Aalborg, dom af 5. marts 2024

(AU 2023/000290)

Under udsendelse til Letland orienterede en kaptajn den 15. februar 2023 militærpolitiet om en sag om krænkelser behandling blandt det udsendte personel. Sagen blev indledningsvist efterforsket af militærpolitiet efter bemyndigelse fra Auditøren. En overkonstabel af 1. grad blev efterfølgende idømt 14 dages betinget fængsel for blufærdighedskrænkelser og grov krænkelser af sideordnet efter militær straffelov § 19 ved i tre tilfælde at have krænket en konstabel og to overkonstabler, idet han havde klappet den første på bagdelen og givet hendes bagdel et klem i forbindelse med en julefrokost, havde klappet den anden bagi i forbindelse med en alarmeringsøvelse og på et andet tidspunkt at have klappet den tredje bagi.

Retten fremhævede ved sagens afgørelse den store aldersforskel på den tiltalte, der var 63 år og de tre forurettede der var henholdsvis 21, 22 og 23 år.

Sag 4 – Blufærdighedskrænkelse ved blotteri m.m.

Retten i Næstved, dom af 31. maj 2024

(AU 2023/001996 mf.)

En kaptajn anmeldte den 5. december 2023 en konstabelev for blufærdighedskrænkelse og krænkende adfærd over for en anden konstabelev. Konstabeleven blev efterfølgende idømt en bøde på 9.000 kr. for to forhold af blufærdighedskrænkelse og særligt krænkende behandling af en sideordnet efter militær straffelov § 19 ved på konstabelevenes fællesstue på kasernen at have optrådt nøgen foran den forurettede konstabelev imens han lavede "helikopteren" ved at svinge sin penis rundt, ligesom han flere gange, stadig nøgen, kravlede op i den forurettedes køje, lagde sig oven på hende oven på dynen og lavede samlejebevægelser. I samme forbindelse kaldte den tiltalte konstabelev den forurettede konstabelev for *so*, *skvat* og *svans* og udtalte, at han ville komme og voldtage hende.

Sag 5 – Klap i bagdelen

Retten i Næstved, dom af den 19. november 2024

(AU 2024/000159 m.fl.)

Den 31. januar 2024 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra en major, som oplyste, at en overkonstabel havde klappet en administrativ medarbejder i bagdelen. Episoden var sket i et klasselokale i forbindelse med et kursus, hvor de begge var kursister. Vidner i sagen oplyste, at de havde set og hørt klappet på overassistentens bagdel, da de befandt sig i klasselokalet. Overkonstabelen nægtede sig skyldig. På baggrund af omstændighederne i sagen vurderede Auditørkorpset, at der var tale om en blufærdighedskrænkelse, og at forholdet tillige var en overtrædelse af militær straffelov § 27 om grov pligtforsømmelse, da handlingen foregik i en undervisningssituation på arbejdspladsen og i overværelse af andre kursister, hvorved handlingen var egnet til at påvirke disciplinen i Forsvaret og den professionelle måde, hvorpå de ansatte skulle optræde på over for hinanden. Overkonstabelen blev i retten fundet skyldig i begge forhold, og idømt betinget fængsel i 10 dage med en prøvetid på 1 år.

Sag 6 – Blufærdighedskrænkelse og særlig krænkende behandling af sideordnet begået under udsendelse.

Retten i Næstved, dom af 17. september 2024.

(AU 2024/000348 mf.)

En marinespecialist anmeldte den 7. marts 2024 til militærpolitiet, at en marineoverkonstabel havde udsat hende for kønskrænkende adfærd. Sagen blev indledningsvist efterforsket af militærpolitiet efter bemyndigelse fra Auditøren. Marineoverkonstabelen havde ført hånden ind under marinespecialistens buksekant bagpå og befølt hendes balder uden på tøjet, ligesom han

blandt andet sagde at han gerne ville i seng med hende og ville have oralsex med hende. Retten fandt marineoverkonstabelen skyldig i blufærdighedskrænkelse og i særlig krænkende behandling af sideordnet, og idømte ham 10 dages betinget fængsel.

Vold

§ 244. Den, som over vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Stk. 2. Begået forhold, der er nævnt i stk. 1, gentagne gange over en periode af en person i eller nært knyttet til den forurettedes husstand, uden at forholdet er omfattet af § 245, kan straffen stige til fængsel indtil 6 år.

Der var i beretningsåret syv afgørelser vedrørende vold efter straffelovens § 244. Der straffes i sagerne ofte i sammenstød med bestemmelser i militær straffelov, f.eks. § 19 om krænkende behandling af sideordnet, eller andre straffelovsbestemmelser. En af sagerne er refereret ovenfor i ansnittet om afgørelser vedrørende blufærdighedskrænkelser.

Sag 1 - Vold begået under udsendelse i forening med medgerningsmand

Vestre Landsret, anke dom af 14. februar 2024.

(AU 2022/001547 – i tidligere beretninger anført med AU 2022/001809 (medgerningsmandens sag))

Under udsendelse til Letland anmeldte en kaptajn den 21. oktober 2022, at flere soldater i forbindelse med en bytur havde været oppe at slås. En konstabel blev i byretten idømt 40 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste for vold i forening med en overkonstabel. Forholdet blev begået i beruset tilstand under en bytur, hvor den dømte konstabel fastholdt en anden konstabel i nakken eller kraven, hvorefter medgerningsmanden sparkede den fastholdte i brystet. Vestre Landsret stadfæstede dommen på de 40 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste.

Medgerningsmanden blev idømt 3 måneders ubetinget fængsel for tre voldsforhold. En dom der ikke blev anket.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 42-43 og side 64. Sagen er tillige omtalt nedenfor under afsnittet om sager omtalt i tidligere beretninger.

Sag 2 – Vold mod flere forurettede begået under fest på kaserne

Retten i Kolding, dom af 25. april 2024

(AU 2023/000524 og AU 2023/000912)

En sikkerhedsofficer anmeldte den 31. marts 2023 en overkonstabel for vold mod flere forskellige forurettede i forbindelse med en fest i messen. Overkonstabelen blev

tiltalt for vold mod en værnepligtig, en sergent og en konstabelev. Overkonstabeln var gæst på et andet tjenestested i forbindelse med uddannelse, og under en fest i messen opstod der uoverensstemmelser mellem gæsterne og det hjemmehørende personel. Overkonstabeln blev tiltalt for at have slået både en værnepligtig og en konstabelev i ansigtet med knytnæve, ligesom han blev tiltalt for at have slået en sergent i ansigtet. Retten dømte overkonstabeln for vold mod den værnepligtige og konstabeleven, men frifandt for vold mod sergenten. Retten idømte overkonstabeln 60 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste. Ved straffastsættelsen lagde retten vægt på omfanget og karakteren af den udøvelse vold samt på, at overkonstabeln ikke var tidligere straffet og havde gode personlige forhold.

Sag 3 – Vold under Rex tur Retten i Hillerød, dom af 29. maj 2024 (AU 2023/000972)

En kaptajn anmeldte den 16. juni 2023 en værnepligtig for vold mod en anden værnepligtig i forbindelse med en Rextur. Den værnepligtige tildelte en anden værnepligtige et knytnæveslag i hovedet i forbindelse med gennemførelse af en forhindringsbane. Den værnepligtige blev idømt 20 dages betinget fængsel for vold. Retten lagde i formildende retning vægt på den tiltaltes unge alder, at han ikke tidligere var straffet, den meget begrænsede skade og at tiltalte på gerningstidspunktet var fysisk og psykisk udmattet efter 5 dages øvelsesforløb.

Sag 4 – Vold begået af værnepligtig efter en aften i messen Retten i Kolding, dom af 16. maj 2024 (AU 2023/001385 mf. (og 2023/001399))

En kaptajn anmeldte den 11. august 2023 vold og kaserneuorden mellem de værnepligtige efter en aften i messen den foregående dag. Sagen vedrørte uoverensstemmelser mellem værnepligtige om, hvornår der skulle være ro på stuerne efter en aften i messen. En værnepligtig slog en anden værnepligtig i ansigtet med flad hånd og tog halsgreb på ham, ligesom han tog halsgreb på en tredje værnepligtig.

Den værnepligtige blev idømt 40 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste for vold. Retten lagde vægt på, at den værnepligtige ikke tidligere var straffet for vold og at han havde gode personlige forhold. Retten frifandt for et forhold af kaserneuorden efter militær straffelov § 27, stk. 1, idet retten efter en samlet vurdering af hændelsesforløbet ikke fandt, at den værnepligtige groft havde tilsidesat sine pligter på en sådan måde, at der forelå en overtrædelse af § 27.

Sag 5 – Vold med knytnæveslag samt ved at have hældt vand ud over hovedet på en værnepligtig

Retten i Esbjerg, dom af den 15. marts 2024 (AU 2023/001970)

Den 30. november 2023 blev Auditørkorpset kontaktet af militærpolitiet, der var til stede på en kaserne, hvor der havde været en voldelig episode mellem to værnepligtige. Militærpolitikets efterforskning viste, at en værnepligtig havde udøvet vold mod en anden værnepligtig, som han havde slået flere gange i hovedet med knytnæve, og hældt koldt vand fra en drikkedunk ud over. I forbindelse med voldsudøvelsen brækkede den mistænkte værnepligtige hånden som følge af knytnæveslagene. Den mistænkte værnepligtige blev fundet skyldig i vold både som følge af knytnæveslagene, men retten fandt også, at episoden med at hælde vand ud over hovedet på den forurettede var omfattet af voldsbestemmelsen. Den værnepligtige blev idømt betinget fængsel i 50 dage med en prøvetid på 1 år og med vilkår om samfundstjeneste og tilsyn af Kriminalforsorgen.

Sagen er tillige omtalt nedenfor under afsnittet om sager omtalt i tidligere årsberetninger.

Sag 6 – Vold ved kast mod jorden med hovedet først Retten i Aalborg, dom af 13. december 2024. (AU 2023/002020)

En kaptajn anmeldte den 8. december 2023 en sergent for vold begået mod en konstabel i forbindelse med en sommerfest på en kaserne. Sergenten havde løftet en konstabel op og kastet hende ned i jorden med hovedet først, hvilket medført kortvarig besvimelse, hjernerystelse og langvarig sygemelding.

Der blev rejst tiltalte for grov vold efter straffelovens § 245, stk. 1. Retten fandt tiltalte skyldig, men henførte forholdet til straffelovens § 244, stk. 1, om simpel vold og fastsatte straffen til 40 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste. Retten lagde vægt på, at der havde været en forudgående konflikt, hvor den forurettede havde provokeret den tiltalte, og på tiltaltes gode personlige forhold.

Uberettiget fotografering mv. af personer på ikke frit tilgængeligt sted

§ 264 a. Den, der uberettiget fotograferer personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Det samme gælder den, der ved hjælp af kikkert eller andet apparat uberettiget iagttager sådanne personer.

Grov krænkelse af underordnet, vagtforseelse og uberettiget fotografering i forbindelse med vagttjeneste.
(AU 2022/001389, 2022/001833 og 2022/001834)

En konstabel beordrede i forbindelse med vagttjeneste flere værnepligtige bl.a. til at lave idrætsøvelser, før de fik lov til at passere vagten. Han filmede herunder nogle af de værnepligtige mens de lavede idrætsøvelser. Konstabelen vedtog i sagen en bøde på 5.000 kr. for overtrædelse af militær straffelov §§ 18 og 24, stk. 1 samt straffelovens § 264a.

Sagen er tillige omtalt under afsnittet om overtrædelse af militær straffelov §§ 18 og 24.

Trusler

§ 266. Den, som på en måde, der er egnet til hos nogen at fremkalde alvorligt frygt for eget eller andres liv, helbred eller vedfærd, truer med at foretage en strafbar handling, straffes med bøde eller fængsel i indtil 2 år.

Stk. 2. Ved fastsættelse af straffen efter stk. 1 skal det betragtes som en skærpende omstændighed, at truslen har baggrund i den forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat eller i øvrigt har til formål at forhindre den forurettede i at gøre brug af sin ytringsfrihed i den offentlige debat.

Trusler om at skære hals over på overkonstabel Retten i Aalborg, dom af den 26. august 2024

(AU 2023/000853 m.fl.)

En overkonstabel var blevet truet på livet i forbindelse med en hjemkomstfest, mens han stod i baren. Gerningsmanden var oversergent og havde flere gange udtalt, at han ville skære halsen over på overkonstabelen. Oversergenten havde tillige udvist aggressiv og truende adfærd. Oversergenten blev fundet skyldig i trusler på livet, idet retten fandt, at de fremsatte trusler på grund af deres ordlyd og omstændighederne i øvrigt var egnede til at fremkalde alvorlig frygt for overkonstabelens liv, helbred eller velfærd. Oversergenten blev tillige fundet skyldig i t kaserneuorden. Han blev idømt fængsel i 20 dage, som blev gjort betinget med en prøvetid på 1 år. Retten lagde ved straffastsættelsen dels vægt på hændelsens karakter og på oversergentens gode personlige forhold.

Sagen er tillige omtalt ovenfor under afsnittet om overtrædelse af militær straffelov § 27.

Tyveri

§ 276. For tyveri straffes den, som uden besidderens samtykke borttager en fremmed rørlig ting for at skaffe sig eller andre uberettiget vinding ved dens tilegnelse. Med rørlig ting side-stilles her og i det følgende en energimængde,

der er fremstillet, opbevaret eller taget i brug til frembringelse af lys, varme, kraft eller bevægelse eller i andet økonomisk øjemed.

Eksempel – Tyveri af 3.000 kr. fra messe Retten i Aalborg, som af den 1. november 2024 (AU 2023/002113)

Den 4. december 2023 modtog militærpolitiet en anmeldelse om tyveri af 3.000 kr. fra en pengekasse i messen. Der var en mistanke mod en overkonstabel, som var tidligere kasserer for messen, idet denne fortsat ikke havde tilbageleveret nøgle til pengekasen. Militærpolitiet blev af Auditørkorpset bemyndiget til at indlede efterforskning i sagen. Efterforskningen viste på baggrund af videoovervågning fra hovedvagten, at den mistænkte overkonstabel havde været på gerningsstedet på gerningsstidspunktet, og derudover kunne det efter gerningsstedsundersøgelsen lægges til grund, at videoovervågningen i messen var blevet slukket i forbindelse med tyveriet, og at der ikke var opbrudsmærker på pengekasen.

Retten fandt overkonstabelen skyldig i tyveri, men fandt ikke, at forholdet under de konkrete omstændigheder kunne betegnes som indbrud. Overkonstabelen blev idømt betinget fængsel i 20 dage med en prøvetid på 1 år, ligesom han skulle betale 3.000 kr. i erstatning til messen.

Bedrageri

§ 279. For bedrageri straffes den, som for derigennem at skaffe sig selv eller andre uberettiget vinding, ved retsstridigt at fremkalde, bestyrke eller udnytte en vildfarelse bestemmer en anden til en handling eller undladelse, hvorved der påføres denne eller nogen, for hvem handlingen eller undladelsen bliver afgørende, et formuetab

Bedrageri ved angivelse af arbejdstid Retten i Sønderborgs dom af den 25. juni 2024 (AU 2022/001009)

En oversergent havde i en periode over 3 måneder i 2020 bl.a. afgivet urigtige oplysninger om sin arbejdstid, idet han undlod at registrere, at han flere gange var fraværende på grund af privat ærindekørsel, ligesom han flere gange angav, at han var mødt tidligere eller gået senere, end han faktisk var. Han formåede herved sin chef til at godkende 26,75 timers arbejdstid til en samlet værdi af ca. 6.500 kr., selvom tiltalte ikke havde været på arbejde. Retten fandt den pågældende skyldig i bl.a. bedrageri, men bestemte, at straffen skulle bortfalde ud fra hensynet til den pågældendes personlige forhold og den samlede sagsbehandlingstid,

hvor både en langvarig efterforskning, hvor det i perioder var vanskeligt at komme i kontakt med den beskikkede forsvarer og en berammelsestid på over et år bidrog til et langvarigt sagsforløb.

Mandatsvig

§ 280. For mandatsvig straffes den, for så vidt forholdet ikke falder ind under §§ 276-279 a, den som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding påfører en anden formuetab

- 1) Ved misbrug af en for ham skabt adgang til at handle med retsvirkning for denne eller
- 2) Ved i et formueanliggende, som det påhviler ham at varetage for den anden, at handle mod dennes tarv.

idet en sergent i flere tilfælde havde foretaget uberettigede transaktioner. Sagen vedrørte indkøb af varer i forskellige butikker, kontanthævninger samt overførsler af privat karakter via mobilepay, for et samlet beløb på over 60.000.

Retten fandt sergenten skyldig i både mandatsvig efter straffelovens § 280, nr. 1 og grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, stk. 1, i 2 ud af sagens 3 forhold, og grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, stk. 1, i det sidste, som sagen var rejst efter anklageskriftet. Straffen blev fastsat til 30 dages betinget fængsel.

Sagen er tillige omtalt nedenfor under afsnittet om sager omtalt i tidligere årsberetninger.

Mandatsvig og grov pligtforsømmelse i en sag om uberettiget brug af kreditkort

Københavns Byret, dom af 3. september 2024

(AU 2023/001491 m.fl.)

Auditørkorpset modtog den 25. august 2023 fra Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse (FRS) en anmeldelse om misbrug af et firmahæftende kreditkort,

6. Sanktioner for overtrædelse af den øvrige strafbelagte særlovgivning

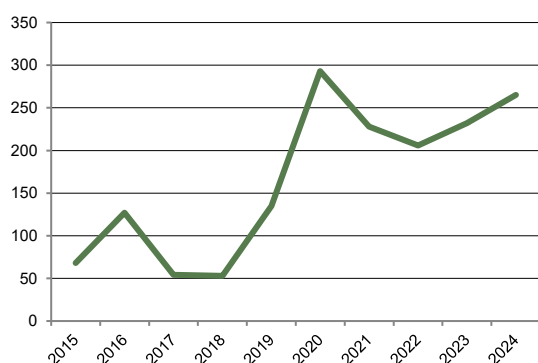
Oversigt over særlovgivningen - 2024

Færdselsloven
Våbenlovgivningen

Sanktioner for overtrædelse af færdselsloven

Indledning

Færdselslovsovertrædelser er på ny langt den hyppigste forseelse inden for de militære straffesager.

Figur 15: Antal sanktioner for overtrædelse af færdselsloven 2015-2024.

Flertallet af færdselssagerne vedrører fortsat hastighedsovertrædelser. De øvrige færdselslovsovertrædelser har bl.a. omfattet manglende brug af sikkerhedssele mv.

De fleste færdselssager kan afgøres med bødeforlæg. Ved sanktionsfastsættelsen følger Auditørkorpset i henhold til Generalauditør Meddelelse nr. 2/2020 praksis i civile straffesager, herunder særligt taksterne i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om "Færdsel – Generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager" og "Færdsel – Hastighed (§§ 41-43a)".

Færdselsforseelser uden for færdselslovens område og i missionsområder kan efter omstændighederne sanktioneres efter militær straffelov § 27.

Skiltning på militære tjenestesteder

I forbindelse med behandlingen af en konkret hastighedssag blev Auditøren opmærksom på, at den lokale skiltning vedr. hastighed ikke var godkendt af politiet i overensstemmelse med det gældende regelgrundlag.

Auditøren konstaterede derefter, at det samme kunne være tilfældet med skiltningen på andre militære tjenestesteder, og det blev på den baggrund besluttet at sætte verserende hastighedssager i bero, indtil det var afklaret, om skiltningen på disse tjenestesteder var godkendt og dermed kunne danne grundlag for strafforfølgning.

Auditørkorpset har på denne baggrund rettet henvendelse til den ansvarlige myndighed på området, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse (FES).

I forbindelse med drøftelserne med FES blev det afklaret, at politiets oprindelige godkendelse af skiltningen på flere tjenestesteder ikke var sket i overensstemmelse med gældende regler, og da skiltningen i øvrigt ikke kunne godkendes, blev hastighedssagerne fra disse tjenestesteder afsluttet uden tiltalerejsning.

Der blev herefter iværksat en gennemgang af straffesager, der var afgjort i tidsrummet fra 2006 og frem til identificeringen af problemstillingen i 2019 med henblik på at vurdere, hvorvidt der måtte være grundlag for at genoptage afgjorte sager pga. mangler ved godkendelsen af den skiltning, der havde dannet grundlag for bødeforlæg m.v.

Auditørkorpset har i den forbindelse behandlet i alt 349 sager, og aktuelt er de 348 sager blevet endeligt afgjort. I dette sagskompleks er der indtil videre blevet tilbagebetalt i alt 1.109.052,23 kr. fordelt på 593.250 kr. i opkrævede bøder og 515.802,23 kr. i renter.

I én sag verserer p.t. alene et administrativt spørgsmål om muligheden for tilbagegivelse af førerretten, der i sagen blev inddraget fra den pågældende, idet han efter en betinget frakendelse af førerretten ikke bestod en kontrollerende køreprøve. Spørgsmålet herom afgøres imidlertid ikke af Auditørkorpset, men af det civile politi.

Problematikken med den aktuelle mangel på godkendelse af skiltningen på flere militære tjenestesteder

medfører endvidere fortsat, at militærpolitiet flere steder for tiden ikke har praktisk mulighed for at foretage hastighedsmålinger efter lokalt fastsatte hastighedsbegrænsninger, da disse fortsat ikke er godkendte af politiet i overensstemmelse med reglerne herom.

Militærpolitiet har i den forbindelse bekræftet, at muligheden for deres kontrolvirksomhed på de militære etableringer fortsat er meget begrænset af, at det ikke er muligt at gennemføre kontrol af overholdelsen af de lokalt fastsatte hastighedsbegrænsninger og skiltninger.

Militærpolitiet har i den forbindelse konstateret, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse (FES), der har ansvaret for skiltningen på de militære etableringer, til dato kun har fået godkendt skiltningen på Skive Kaserne samt Kastellet.

I forbindelse med behandlingen af en konkret færdselssag fra Flyvestation Karup, har Auditøren identificeret endnu en problemstilling med skiltning på tjenestesteder. Sagen omhandler en fuld stop-skiltning ud til flyfeltet på Flyvestationen. I den forbindelse har Auditøren gennemgået sager fra forskellige tidspunkter fra dette sted, og gennemgangen har vist, at skiltningen gennem årene flere gange er blevet ændret. Efter Auditørens opfattelse kan der i denne forbindelse ikke udelukkes, at der kan være udstedt bøder på baggrund af en ikke godkendt skiltning.

Auditøren har derfor rettet henvendelse til Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse om dette specifikke spørgsmål for at få viden om, hvornår skiltningen er blevet opsat og efterfølgende ændret. Dette for nemmere at indkredse den periode, hvor Auditørkontoret skal gennemgå afgjorte sager fra stedet med henblik på at vurdere, om disse skal genoptages.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har efterfølgende oplyst, at det heller ikke i denne sag har været muligt at forsyne Auditøren med de ønskede oplysninger.

Auditørkontoret påbegynder på den baggrund nu gennemgangen af et pt. ukendt antal sager med henblik på at vurdere, om de skal genoptages.

Hastighedssager Færdselslovens §§ 4 & 41 ff.

Hastighedssagerne udgjorde i 2024 ca. 79,2 % af de i alt 265 sanktioner i færdselssager. Tyve af sagerne medførte klip i kørekortet. I 2023 udgjorde hastighedssager

ca. 67,7 % af de i alt 232 sanktioner i færdselssager, og 11 af sagerne medførte klip i kørekortet.

Betinget objektivt strafansvar for ejer (registreret bruger) efter færdselslovens § 118 c

Ordningen blev indført i 2015 for at effektivisere behandlingen af hastighedssager, der er konstateret ved ATK/fotovogne. Det betingede objektive strafansvar gælder i sager, hvor hastighedsoverskridelsen er på højst 30 % og betyder, at det er ejeren af et køretøj, der som udgangspunkt hæfter for bøden

Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) er registreret ejer af forswarets køretøjer, og det er derfor FMI, der som udgangspunkt pålægges strafansvar i sager omfattet af det objektive ansvar, medmindre der er en fører, der erkender at have ført køretøjet.

Udpeges der en militært ansat fører, skal sagen behandles af Auditørkorpset, som kontakter føreren og orienterer denne om forseelsen. Erkender føreren overtrædelsen, udsteder Auditørkorpset et bødeforelæg til pågældende. Erkender føreren at have ført køretøjet, men eksempelvis bestrider fartmålingens rigtighed, indbringer Auditøren sagen for retten.

Eksempel 1 – Hastighedsovertrædelse målt ved ATK (AU 2023/001997)

I december 2023 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra politiet, idet et af Forsvarets køretøjer var blevet målt med for høj hastighed ved automatisk trafikkontrol (ATK). Køretøjet var blevet ført med en hastighed på mindst 66 km/t, selvom hastigheden på stedet ikke måtte overstige 50 km/t. Efterforskning viste, at føreren af køretøjet var en major, og han vedtog en bøde på 3.000 kr., ligesom han fik et klip i kørekortet.

Eksempel 2 – Færdselsuheld som følge af for høj fart (AU 2024/000713)

I maj 2024 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra militærpolitiet, som havde optaget rapport i forbindelse med et færdselsuheld. Føreren af det forulykkede køretøj var marinespecialist, og der var alene sket materiel skade. Uheldet skete i forbindelse med patruljering, hvorunder marinespecialisten påkørte et træ, da han ikke nåede at foretage svingning. Det var Auditørkorpsets opfattelse ud fra gerningsstedundersøgelsen samt trackdata, som viste køretøjets hastighed i uheldssituationen, at marinespecialisten havde undladt at optræde hensynsfuldt og udvise agtpågivenhed, ligesom hastigheden ikke var tilpasset forholdene. Marinespecialisten vedtog en bøde på 2.000 kr.

Førerretsfrakendelse

Bestemmelserne om betinget og ubetinget frakendelse af førerretten fremgår af færdselslovens §§ 125-126. Førerretten frakendes betinget ved bl.a. hastighedsovertrædelser med mere end 60 % af den tilladte hastighed. Ved kørsel med busser eller lastbiler med en vægt på over 3500 kg dog allerede ved en overskridelse af den tilladte hastighed på 40 % eller derover. Ved flere forhold, højere hastigheder eller gentagelse, kan førerretten frakendes ubetinget. Førerretten frakendes endvidere betinget, hvis føreren under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden har voldt skade på person eller ting eller fremkaldt fare herfor.

Eksempel 1 – Færdselsuheld som følge af vigepligtsforseelse

(AU 2023/001513)

I september 2023 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra politiet, idet en patrulje havde optaget rapport vedrørende et færdselsuheld, hvor en konstabel under kørsel i et af Forsvarets køretøjer havde været impliceret i et færdselsuheld. Episoden skete i forbindelse med, at konstablen kørte ud i et vejkryds uden at overholde sin ubetingede vigepligt, selvom der ved færdselstavle samt ved markering på kørebanen var tilkendegivet ”Fuldt Stop”, hvorved han påkørte et civilt køretøj. Der skete alene materiel skade. Konstablen vedtog en bøde på 2.500 kr. samt en betinget frakendelse af førerretten i 3 år.

Eksempel 2 – Kørsel med tilisede ruder Retten i Esbjerg, dom af den 15. marts 2024

(AU 2023/002101)

I december 2023 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra militærpolitiet, som havde optaget rapport vedrørende en sag om kørsel med tilisede ruder. Der var tale om en sergent, som førte et militært køretøj, hvor både sideruder og forrude var tiliset i en sådan grad, at udsynet var væsentlig forringet. Kørslen medførte således en tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden med fare for skade på person eller ting til følge. Sergenten blev idømt en bøde på 2.500 kr., ligesom han fik en betinget frakendelse af førerretten.

Spiritus- og narkotikakørsel

Færdselslovens §§ 53 & 54

Det gældende bødeniveau er fastlagt ved lov nr. 363 af 24. maj 2005 om ændring af færdselsloven (Sanktionsfastsættelse i sager om spirituskørsel mv.). Det er i bemærkningerne til lovforslaget forudsat, at spirituskørsel med en promille mellem 0,51 og 2,00 som udgangspunkt

skal straffes med en bøde svarende til en måneds nettoløn ganget med alkoholkoncentrationen i blodet. Endvidere skal der ske førerretsfrakendelse.

Sanktioner m.v. er beskrevet udførligt i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om ”Færdsel – Spirituskørsel

Bødeniveau i sager om spirituskørsel

Alkoholkoncentration i blodet mellem 0,51 og 1,20 medfører i førstegangstilfælde betinget frakendelse.

Alkoholkoncentration i blodet på 1,21 promille eller derover medfører førerretsfrakendelse i 3 år.

I gentagelsestilfælde frakendes førerretten i en længere periode.

Eksempel 1 – Kørsel med en promille på mindst 1,59

(AU 2023/001759)

I december 2023 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra militærpolitiet, som i forbindelse med en spirituskontrol i en hovedvagt standsede et køretøj, hvor føreren var påvirket af spiritus. Føreren, som var oversergent, blev på den baggrund anholdt med henblik på at få udtaget en blodprøve. Blodprøven viste, at oversergenten havde en promille på mindst 1,59. Sergenten vedtog en bøde på 31.000 kr., ligesom han blev frakendt førerretten ubetinget i 3 år. Yderligere blev han pålagt at betale 706 kr. i sagsomkostninger for blodprøve samt analyse heraf.

Eksempel 2 – Kørsel med en promille på 3,43 Retten i Holstebro, dom af den 19. september 2024

(AU 2023/001946 m.fl.)

I november 2023 anmeldte en kaptajn, at en værnepligtig var blevet standset af politiet i forbindelse med, at han havde kørt spirituskørsel i et af Forsvarets køretøjer. Auditørkorpset var derefter i kontakt med politiet og fik udleveret rapportmaterialet, hvorefter det kunne lægges til grund, at den værnepligtige havde kørt spirituskørsel med en promille på mindst 3,43, ligesom han havde ført køretøjet på cykelstien. Yderligere havde den værnepligtige begået grov pligtforsømmelse, idet han under sin kørsel af private årsager havde taget en omvej på ca. 25 km., hvilket var tjenesten uvedkommende. Den værnepligtige blev idømt betinget fængsel i 20 dage med en prøvetid på 1 år og vilkår om tilsyn af Kriminalforsorgen i prøvetiden og struktureret, kontrolleret alkoholbehandling. Yderligere skulle han betale en til lægsbøde på 5.500 kr. og blev frakendt førerretten ubetinget i 3 år.

Eksempel 3 – Kørsel under påvirkning af alkohol og hash

(AU 2023/002117 m.fl.)

I december 2023 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra militærpolitiet, som i forbindelse med en køretøjskontrol standsede et køretøj, hvor de mistænkte, at føreren var påvirket af både alkohol og hash. Føreren, som var sergent, blev derfor anholdt med henblik på at få udtaget en blodprøve. Blodprøven viste, at sergenten havde en promille på mindst 0,95, ligesom han havde hash i blodet over bagatelgrænsen. Han vedtog en bøde på 28.500 kr. og blev frataget førerretten ubetinget i 3 år. Yderligere blev han pålagt at betale 7.506 kr. i sagsomkostninger for udtagning af blodprøve samt analyse heraf, hvoraf størstedelen af omkostningerne hidrørte fra prisen på analysen af indholdet af euforiserende stoffer i blodet.

Andre færdselssager

Eksempel 1 – Ej anvendt sikkerhedssele

(AU 2024/000378)

I marts 2024 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra militærpolitiet, som havde optaget en rapport vedrørende en sekondløjtnant, som førte et militært køretøj uden at anvende sikkerhedssele. Sekondløjtnanten vedtog en bøde på 1.500 kr.

Eksempel 2 – Cyklet uden lygter

(AU 2024/000392)

I marts 2024 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra militærpolitiet, som havde optaget en rapport vedrørende en sag, hvor en konstabel førte en cykel uden at have monteret for- og baglygte, selvom lygtetændingstiden ikke var ophørt. Konstablen vedtog en bøde på 700 kr.

Eksempel 3 – Kørsel frem for fuldt stop

(AU 2024/000420)

I marts 2024 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra militærpolitiet, som havde optaget rapport i anledning af en sag, hvor en konstabelev kørte ud i et vejkryds uden at standse, selvom det var angivet ved færdselstavle samt markeret på kørebanen, at det var "Fuldt Stop". Konstabeleven vedtog en bøde på 2.000 kr., samt et klip i kørekortet.

Eksempel 4 – Brug af håndholdt mobiltelefon

(AU 2024/000440)

I marts 2024 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra militærpolitiet, som havde optaget rapport i anledning af en sag, hvor en sergent benyttede håndholdt mobiltelefon under kørsel i et af Forsvarets køretøjer. Sergenten vedtog en bøde på 1.500 kr. og et klip i kørekortet.

Eksempel 5 – Køretøj efterladt ulåst og med nøglerne liggende i solskærmen

(AU 2024/000712)

I maj 2024 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra militærpolitiet, som havde optaget rapport i forbindelse med, at en oversergent efterlod et militært køretøj uaflåst og med nøglerne liggende i solskærmen. Oversergenten vedtog en bøde på 1.000 kr., idet han ikke havde sikret, at køretøjet kunne benyttes af andre.

Sanktioner for overtrædelse af andre strafferetlige særlove

Militære straffesager vedr. overtrædelser af den øvrige (civile) straffelovgivning er mindre hyppige. Ved vurdering af sanktionspåstanden følges praksis i civile straffesager, herunder bødetaksterne i Rigsadvokatmeddelelsen i det omfang, der er udfærdiget sådanne på området.

Våbenlovgivningen, herunder hjemtagelse af våben, ammunition mv

Militært personel, der har hjemtaget genstande omfattet af våbenloven, f.eks. efter endt øvelse, vil – foruden et strafansvar efter våbenloven – normalt også skulle drages til ansvar for grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, jf. det militære bestemmelsesgrundlag, eller for overtrædelse af straffeloven, såfremt betingelserne for at rejse tiltale for berigelseskriminalitet, f.eks. tyveri fra arbejdsplads, er til stede.

Opbevares genstandene midlertidigt og uden berigelseshensigt, f.eks. på den pågældendes værelse på militært område, vil vedkommende normalt alene blive draget til ansvar for pligtforsømmelse efter militær straffelov.

Såfremt en person derimod ulovligt har tilegnet sig eksempelvis militær ammunition, vil dette som udgangspunkt medføre straf for overtrædelse af både våbenlovgivningen og straffelovens bestemmelser om tyveri, uafhængigt af om ammunitionen opbevares på pågældendes bopæl eller på eksempelvis et værelse på en kaserne. Tilsvarende gælder genstande, der er omfattet af fyrværkeriloven.

Overtrædelse af våbenlovgivningen under særligt skærpende omstændigheder kan henføres under straffelovens § 192 a.

Der har i beretningsåret været én sag, der har ført til straf for overtrædelse af våbenlovgivningen mv.

Besiddelse af skarpe patroner Københavns Byret, dom af 29. maj 2024 (AU 2024/000240)

En civil anmelder rettede i oktober 2023 henvendelse til politiet og anmeldte fund af skarpe patroner i et opbevaringsrum. Politiet videresendte i februar 2024 sagen til Auditørkorpset, idet den tidligere lejer af opbevaringsrummet havde været sergent i Forsvaret. Retten fandt sergenten skyldig i overtrædelse af våbenloven og idømte ham en bøde på 700 kr.

Herudover har uautoriseret opbevaring af våben, ammunition, eksplosiver m.v. på tjenestestedet i en række tilfælde ført til straf efter bestemmelserne om særlig grov pligtforsømmelse i militær straffelov § 27

Knivloven

Med knivloven af 2016 er kursen over for knive i nattelivet og i kriminelle miljøer blevet skærpet, samtidig med, at reglerne for brug af knive til fornuftige dagligdags gøremål er blevet lempet.

Enhåndsbetjente foldeknive er således ifølge knivloven ikke længere kategoriseret som særligt farlige knive, det er forbudt at besidde, herunder på egen bopæl, uden tilladelse fra politiet. Herudover er princippet om, at lovlige knive mv. kun må medbringes på offentlige steder mv., når der er et anerkendelsesværdigt formål, udvidet til at omfatte alle knive og blankvåben.

Endelig er der indført en betydelig strafskærpelse for

personer, som tidligere er dømt for vold mv., og som bærer kniv på steder, hvor der erfaringsmæssigt er høj risiko for vold, f.eks. i nattelivet eller kriminelle miljøer

Sanktionerne for overtrædelse af knivloven fremgår af Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om "Sanktionspåstande i våbensager". Der idømmes derfor som udgangspunkt ubetinget fængsel til personer, der tidligere

er dømt for besiddelse af kniv eller vold, trusler eller lignende. Herudover straffes der i førstegangstilfælde med bøde.

I forbindelse med en revision af Forsvarskommandoens "Bestemmelse for besiddelse af knive og øvrige blankvåben" (FKOBST O.647-0) i 2023 blev der ændret på bestemmelsens formulering om besiddelse af private knive til tjenstligt brug, således at privat anskaffede knive alene kan bæres eller besiddes i anledning af tjenesten, såfremt det sker som led i erhvervsudøvelsen eller det har et andet anerkendelsesværdigt formål. Ordlyden i bestemmelsen svarer således nu til ordlyden i knivloven.

Der ses ingen sager vedrørende overtrædelse af knivloven i beretningsåret.

Dopingloven

Sag 1 – Besiddelse af dopingmidler Retten i Holstebro, dom af den 23. februar 2024 (AU 2023/001573)

Auditørkorpset modtog i oktober 2023 anmeldelse om, at der var blevet fundet dopingmidler i en toilettaske på et fælles toilet tilknyttet flere belægningsstuer. Auditørkorpset sikrede toilettasken, hvor der blev fundet anabole steroider og nåle/kanyler. Efterforskningen viste, at effekterne tilhørte en konstabelev. Han blev idømt en bøde på 1.000 kr., og effekterne blev konfiskeret.

Sag 2 – Besiddelse af anabole steroider til eget brug (AU 2023/002125)

En konstabel blev i december 2023 anmeldt, da han havde været i besiddelse af et ukendt hvidt stof. På baggrund af efterforskningen kunne det lægges til grund, at der var tale om anabole steroider. Konstabelen vedtog en bøde på 1.000 kr.

7. Eksempler på sager afsluttet uden tiltale og frifindende domme

Øversigt: Sager uden sanktion efter retsplejeloven

1. Sager uden sigtelse

- Afvisning af anmeldelsen (§ 749, stk. 1),
- Indstilling af efterforskningen (§ 749, stk. 2).

2. Sager med sigtelse

Hel eller delvis påtaleopgivelse,

- hvis sigtelsen har vist sig grundløs (§ 721, stk. 1, nr. 1),
- på bevisets stilling (§ 721, stk. 1, nr. 2) eller
- i særlige tilfælde pga. af et uforholdsmæssigt ressourcforbrug (§ 721, stk. 1, nr. 3).

3. Sager med tiltale

- Frifindelse.

Indledning

I dette afsnit omtales eksempler på sager, som i 2024 er afsluttet *uden* en strafferetlig sanktion, enten fordi anmeldelsen er afvist, efterforskningen er indstillet, påtale er opgivet eller fordi retten har frifundet den tiltalte.

Sager afsluttet uden sigtelse

Afslutningen af en straffesag uden tiltale kan efter retsplejelovens regler ske ved afvisning af anmeldelsen, indstilling af efterforskningen eller ved påtaleopgivelse.

Afvisning af anmeldelsen efter retsplejelovens § 749, stk. 1

En anmeldelse afvises, hvis det umiddelbart kan fastslås, at der ikke er grundlag for at indlede efterforskning.

Eksempel 1 – anmeldelse om upassende opførsel (AU 2024/000249)

Den 5. februar 2024 blev Auditørkorpset orienteret om en episode, der havde fundet sted i forbindelse med en julefrokost. En kadet havde i den forbindelse oplevet, at en instruktør havde "heilet", ligesom pågældende i forbindelse med en kampstillingsøvelse havde råbt *Arbeit macht frei*.

Efter en konkret vurdering af sagens omstændigheder fandt Auditøren ikke, at forholdene skulle behandles

som en militær straffesag og lagde i den forbindelse vægt på udtalelsernes karakter, herunder at de ikke var rettet mod enkeltpersoner. Anmeldelsen blev derfor afvist i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 1.

Eksempel 2 – anmeldelse om manglende udlevering af dokumenter vedr. personaleforhold m.v. (AU 2024/000710)

Den 16. maj 2024 modtog Auditørkorpset en henvendelse fra en person, der var ansat i Hjemmeværnet. Personen ønskede Auditørkorpsets hjælp til at få udleveret nogle dokumenter, som pågældende ikke kunne få udleveret ved sin egen myndighed, og som vedrørte pågældendes personaleforhold. I henvendelsen oplyste personen endvidere, at der i forbindelse med en skydeøvelse havde fundet krænkende adfærd sted.

Auditøren afviste i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 1, at indlede efterforskning i sagen og lagde i den forbindelse vægt på, at der ikke var rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, var begået, idet aktindsigt i personaleforhold ikke henhørte under Auditørkorpsets kompetence, ligesom oplysningerne om den krænkende adfærd ikke var nærmere beskrevet eller konkretiseret.

Auditørkorpset videresendte henvendelsen til den rette myndighed til videre foranstaltning.

Indstilling af efterforskningen efter retsplejelovens § 749, stk. 2

Er der ikke grundlag for at fortsætte en påbegyndt efterforskning, kan efterforskningen indstilles efter retsplejelovens § 749, stk. 2, hvis der ikke har været rejst sigtelse i sagen.

Eksempel 1 – Krænkende adfærd overfor underordnede (AU 2024/000969)

En kompagnichef anmeldte den 18. juli 2024, at en seniorsergent havde fremsat udtalelser med seksuelle undertoner samt udvist upassende adfærd overfor tre af sine underordnede, der var henholdsvis overkonstabler og korporal. Seniorsergenten skulle blandt andet have forsøgt at "sælge" de to kvindelige underordnede til soldater fra andre nationer og udstillet sine underordnede over for andre og åbenlyst viste mistillid til deres evne til at udføre deres arbejde. Auditøren

vurderede ikke, at sagen havde den for en militær straffesag fornødne grovhed, hvorfor han den 12. september 2024 i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, indstillede efterforskningen i sagen og i stedet oversendte den til disciplinarchefen.

Eksempel 2 – misbrug af firmahæftende betalingskort I (AU 2024/000998)

Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse anmeldte den 2. august 2024 en major for i to tilfælde at have misbrugt sit firmahæftende betalingskort til at foretage private betalinger til AIRBNB til en samlet værdi af 1.538,95 kr. Majoren forklarede, at han havde booket overnatning via en app, som han både anvendte privat og tjenstligt. Han havde ved de to bookinger ikke lagt mærke til, at app'en automatisk valgte det senest anvendte kort. Auditøren vurderede på denne baggrund ikke, at sagen havde den for en militær straffesag fornødne grovhed, hvorfor han den 9. august 2024 i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, indstillede efterforskningen i sagen.

Eksempel 3 – trusler om vold og verbale kønskrænkende udtalelser

(AU 2024/000898)

Forsvarsministeriets Personalestyrelse anmeldte den 25. juni 2024 en sergent for i forbindelse med en bytur at have fremsat trusler om vold og kønskrænkende udtalelser, ved at have udtalt til en kvindelig værnepligtig, at *Det skal du ikke sige ellers så brækker jeg næsen på dig og mens jeg passer min karriere, så skal du bare passe dine Only-fans*. Da forurettede imidlertid ikke ønskede at medvirke til sagens opklaring, indstillede Auditøren den 16. december 2024 i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, efterforskningen i sagen og oversendte i stedet sagen til disciplinarchefen.

Eksempel 4 – anmeldelse om voldtægt begået ombord på et af Forsvarets skibe

(AU 2024/000626)

Auditørkorpset modtog den 26. april 2024 en anmeldelse fra en konstabel, som oplyste, at hun var blevet voldtaget, mens hun var ombord på et af Forsvarets skibe. Den mistænkte i sagen var besætningsmedlem på skibet. Auditørkorpset iværksatte efterforskning i sagen herunder ved afhøring af relevante parter, ligesom der bl.a. blev indhentet lægelige oplysninger og en udtalelse fra Retsmedicinsk Institut.

Auditøren indstillede den 11. oktober 2024 efterforskningen i sagen. Auditøren lagde herved navnlig vægt på, at anmelderen og den mistænkte havde forklaret forskelligt om, hvad der var foregået, og at der ikke var vidner eller tekniske beviser i sagen, der kunne bruges til at underbygge den ene forklaring frem for den anden.

Afgørelsen blev påklaget til Generalauditøren, der den 1. november 2024 tiltrådte Auditørens afgørelse.

Påtaleopgivelse efter retsplejelovens § 721, stk. 1

Har der i forbindelse med efterforskningen været rejst sigtelse i sagen, og er der efter afslutning af efterforskningen ikke grundlag for at rejse tiltale, kan påtale opgives efter retsplejelovens § 721. I hovedparten af sagerne sker påtaleopgivelsen på *bevisets* stilling efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2.

Eksempel 1 – beruselse i tjenesten

(AU 2024/000464)

Forsvarsministeriets Auditørkorps modtog den 22. marts 2024 en rapport fra militærpolitiet om en værnepligtig, der var mødt synligt beruset til tjeneste efter en bytur den 15. marts 2024. Den værnepligtige blev ved en afhøring den 3. april 2024 sigtet for overtrædelse af militær straffelovs § 20 ved at være mødt så beruset, at han ikke kunne varetage sin tjeneste på fuldt forsvarlig måde. Han erkendte forseelsen, men da den efterfølgende efterforskning viste, at han ikke var blevet udtaget af tjenesten, men i stedet havde gennemført sin tjeneste som planlagt, opgav Auditøren påtale.

Eksempel 2 – blufærdighedskrænkelse ved beføling

(AU 2024/000809)

En oberstløjtnant anmeldte den 6. juni 2024 efter forudgående drøftelse med Auditørkorpset og Forsvarsministeriets Personalestyrelse, en konstabelelev for mistanke om blufærdighedskrænkelse ved at have befølt en kvindelig konstabel. Konstabeleleven blev den 20. juni 2024 sigtet for blufærdighedskrænkelse efter straffelovens § 232 ved at have berørt den kvindelige konstabel inden for bukserne. Det kunne lægges til grund, at parterne om aftenen havde drukket alkohol i konstabelmessen sammen med flere andre konstabelelever, og at konstablen på et tidspunkt blev hjulpet i seng. Parternes forklaringer om hændelsesforløbet i det tidsrum, hvor de opholdt sig alene på værelset, var imidlertid væsentligt forskellige, og der var ikke fremkommet andre oplysninger eller beviser, der på afgørende vis ville kunne støtte den ene forklaring frem for den anden. På den baggrund opgav Auditøren påtale.

Eksempel 3 – opbevaring af ammunition

(AU 2024/000589)

En kompagnichef anmeldte den 18. april 2024, at der var fundet ammunition i form af 31 patroner – både løse og skarpe - på en belægningsstue, hvor der boede to personer. Forholdet var konstateret af den ene af stuens beboere, som samtidig oplyste, at han havde boet på stuen siden januar, men aldrig havde set den anden beboer. Ved en afhøring af stuens anden beboer, der var seniorsergent, blev denne sigtet for pligtforsømmelse

efter militær straffelovs § 27, stk. 1. Seniorsergenten nægtede forholdet og forklarede samtidig, at han fraflyttede værelset for flere år siden. På denne baggrund opgav Auditøren påtale.

Frifindelse

Som frifindende domme regnes domme, hvor den tiltalte i det hele frifindes for den rejste tiltale. Der blev i beretningsåret afsagt otte frifindende domme. I fem af sagerne er dommen anket, og var ikke ved beretningsårets udgang afgjort endeligt. Af de ankede domme er én ved beretningens udgivelse efterfølgende afgjort med domfældelse (i februar 2025), jf. nærmere nedenfor.

Sagerne omtales nedenfor. Sagerne er anført i kronologisk rækkefølge i forhold til gerningstidspunkt.

Sag 1 – Frifindelse for voldtægt og voldtægt ved andet seksuelt forhold end samleje (ANKET)

Københavns Byrets dom af 26. september 2024

(AU 2024/000053)

Den 12. januar 2024 modtog Auditørkorpset en anmeldelse om, at en mandlig seniorsergent havde voldtaget en kvindelig kollega på arbejdspladsen. Forholdet var ifølge anmeldelsen begået for nogle år siden.

Auditørkorpset iværksatte på denne baggrund efterforskning i sagen, og seniorsergenten blev i april 2024 tiltalt for voldtægt og voldtægt ved andet seksuelt forhold end samleje ved i 2021 på en kaserne at have haft samleje m.v. med den kvindelige kollega uden hendes samtykke.

Tiltalte blev den 26. september 2024 frifundet. Et flertal af rettens medlemmer lagde herved bl.a. vægt på, at forurettede først indgav anmeldelse om voldtægt knapt tre år efter, at parterne havde samleje, hvorfor flertallet på denne baggrund fandt, at der bestod en sådan bevismæssig usikkerhed om, hvad der var foregået, at de fandt det betænkeligt at statuere, at der er foregået samleje uden samtykke, og at tiltalte havde haft forsæt hertil.

Ét af rettens medlemmer voterede for at dømme tiltalte i overensstemmelse med tiltalen, idet pågældende bl.a. lagde vægt på, at forurettede havde afgivet en troværdig, detaljeret og sammenhængende forklaring, herunder i relation til, hvorfor hun ikke indgav anmeldelse om voldtægt umiddelbart efter episoden.

Auditørkorpset har anket sagen til Østre Landsret, hvor den er berammet til behandling den 24.-26. september 2025.

Den tiltalte er samme person, der er tiltalt i sagen om gentagen krænkende adfærd, der er omtalt under sagsnr.

2021/001606 i afsnittet nedenfor vedr. verserende ankesager i landsretterne.

Sag 2 – Major frifundet for tyveri af lygte Retten i Glostrup, dom af 30. september 2024.

(AU 2021/002498)

Militærpolitiet modtog den 26. august 2021 anmeldelse om, at en major havde stjålet en lommelygte til en værdi af ca. 800 kr. fra en stand, der var opstillet i forbindelse med en messe på militært område. Majoren havde pakket lygten ind i en brochure og forladt standen med lygten skjult i brochuren.

Majoren blev ved anklageskrift af 2. juni 2022 tiltalt for tyveri.

Rettens flertal voterede for at frifinde majoren for tyveri, idet flertallet ikke fandt hovedvidnets forklaring om hændelsesforløbet for troværdig. Rettens mindretal fandt det efter en samlet bevisbedømmelse for bevist, at tiltalte var skyldig efter anklageskriftet. Efter stemmeflertallet blev majoren frifundet.

Sag 3 – Frifindelse for hjemtagelse af skydevåben uden tilladelse (ANKET)

Retten i Aalborg, dom af 1. maj 2024

(AU 2022/000631 m. fl.)

I maj 2022 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra Jægerkorpset om en oversergent, som havde taget flere skydevåben med hjem, herunder en pistol, en halvautomatisk riffel og en finskytteriffel. Sergenten havde opbevaret skydevåbnene i over en uge i et våbenskab på sin bopæl, og han havde tillige medbragt og fremvist dem til et netværksarrangement i en håndboldklub samt til en privat sammenkomst. Auditørkorpset rejste tiltale for overtrædelse af våbenloven samt pligtforsømmelse af særlig grov karakter, da sergenten havde opbevaret skydevåbnene samt andre vitale genstande tilhørende Forsvaret i sit hjem, hvilket under de konkrete omstændigheder var i strid med reglerne for opbevaring.

Ved sagens behandling i retten blev sergenten frifundet. Retten fandt, at sergenten havde medtaget, transporteret og fremvist skydevåbnene, som beskrevet i tiltalen, samt at opbevaringen af skydevåbnene og det øvrige materiel som udgangspunkt ikke var opbevaret i overensstemmelse med gældende regler. Dog lagde retten vægt på, at sergenten tidligere havde haft en stående tilladelse til at hjemtage skydevåbnene og det øvrige materiel, og at der ikke med tilstrækkelig klarhed var ført bevis for, at denne tilladelse var tilbagekaldt med den nuværende chef, og at sergenten i øvrigt ikke kunne have indset, at tilladelsen ikke var gældende længere.

Sagen er anket af Auditøren og afventer berømmelse ved Vestre landsret.

Sagen er tillige nævnt i afsnittet om ankede domme.

Sag 4 - Overkonstabel frifundet for at have udvist krænkende adfærd over for sideordnet kvindelig konstabel

Vestre Landsret, ankeDOM af 3. juni 2024 (Retten i Kolding, dom af 12. juli 2023).

(AU 2022/001611)

En overordnet anmeldte en mandlig overkonstabel for krænkende adfærd udvist over for en kvindelig konstabel under en vagt på en kaserne.

Overkonstabelen var i byretten tiltalt for overtrædelse af militær straffelov § 19 ved som sideordnet forsætligt at have udsat den 27 år yngre konstabel for særlig krænkende behandling, idet han under en ca. 10 timer lang vagt bl.a. omtalte flere episoder fra sit eget sexliv samt sagde til konstabelen, at *de to kunne da tage ud sammen, og se hvor det førte dem hen, og at alder jo kun er et tal, og det var kemien det handlede om* eller lignende.

Efter bevisførelsen fandt byretten, at overkonstabelen på en grænseoverskridende og upassende måde flere gange under vagten drejede samtalen ind på seksuelle forhold, men at udtalelserne hverken refererede til konstabelens udseende eller person og ikke indeholdt nogen direkte opfordringer til hende, hvorfor det ikke var godtgjort, at overkonstabelen ved sine udtalelser havde udsat konstabelen for en behandling, der ikke blot er krænkende, men også særlig krænkende. Byretten frifandt på denne baggrund overkonstabelen.

Sagen blev anket til Vestre Landsret, der stadfæstede byrettens afgørelse, idet landsretten i overensstemmelse med byretten fandt, at tiltaltes udtalelser ikke indebar en særlig krænkende behandling af konstabelen.

Sag 5 - Frifindelse af en korporal for krænkende behandling af konstabelelever (ANKET)

Retten i Nykøbing Falster, dom af 21. marts 2024.

(AU 2023/001577)

En kaptajn anmeldte den 13. september 2023 en korporal for krænkende behandling af flere konstabelelever. Anmeldelsen kom på baggrund af indberetninger fra de forurettede konstabelelever. Sagen vedrørte tre forhold af krænkende behandling af to underordnede, idet korporalen under en bytur, løftede den ene konstabelelev op fra en stol, satte hende ud på dansegulvet og klappede hende i numsen, fordi hun ikke skulle sidde ved de overordnedes bord. De to øvrige forhold vedrørte den anden konstabelelev og foregik i forbindelse med en aften i messen, hvor korporalen gav konstabeleleven en lussing efter at konstabeleleven havde spurgt, om de skulle slås, ligesom korporalen løftede konstabeleleven op på

skulderen og gik ind i messen med hende, imens han klappede hende i numsen.

Korporalen blev tiltalt for overtrædelse af militær straffelov § 18 ved som overordnet groft at have krænket de to konstabelelever.

Byretten lagde bl.a. på baggrund af de i retten afgivne vidneforklaringer til grund, at korporalen havde gjort som ovenfor beskrevet, men at han ikke var overordnet i forhold til de to konstabelelever, hvorfor han blev frifundet for overtrædelse af militær straffelov § 18. Retten fandt endvidere ikke, at forholdet i retten kunne henføres under militær straffelov § 19 om krænkende behandling af sideordnet, idet en sådan fravigelse af den rejste tiltale var i strid med retsplejeloven.

Auditøren ankede dommen til landsretten med påstand om domfældelse i overensstemmelse med den i byretten rejste tiltale for overtrædelse af militær straffelov § 18, subsidiært at den rejste tiltale henføres under militær straffelov § 19.

Den beskikkede forsvarer protesterede efterfølgende over den af Auditøren nedlagte subsidiære påstand om overtrædelse af militær straffelov § 19. Østre Landsret afgjorde ved kendelse af 11. oktober 2024, at den subsidiære tiltale udgør en udvidelse af tiltalen, og at landsretten ikke kunne give samtykke hertil under henvisning til forsvarerens protest mod udvidelsen.

Sagen er berammet til behandling i Østre Landsret den 2. juni 2025.

Sag 6 - Frifindelse for ulydighed ved anvendelse af telefon under bevogtningsopgave

Retten i Aalborg, dom af 11. november 2024

(AU 2023/001516)

Den 30. august 2023 modtog Auditørkorpsset en anmeldelse fra en kaptajn, idet en konstabel havde udvist ulydighed ved ikke at have slukket sin mobiltelefon i forbindelse med en bevogtningsopgave, hvor operationen var klassificeret som hemmelig. På baggrund af efterforskningen, herunder vidneafhøringer og tekniske undersøgelser, kunne det lægges til grund, at konstabelen havde benyttet sin mobiltelefon under operationen til bl.a. at se video på, samt at mobiltelefonen i den forbindelse havde været sat på flytilstand.

Som følge af sagens samlede omstændigheder, herunder grovheden, idet der var hensyn til den militære sikkerhed, blev konstabelen tiltalt for overtrædelse af militær straffelov § 11 om ulydighed, ved at have undladt at efterkomme en tjenstlig ordre fra en overordnet om at slukke sin mobiltelefon eller at have efterkommet ordren på klart utilfredsstillende måde.

Konstabelen blev frifundet for forholdet, da retten fandt, at der på baggrund af bevisførelsen, herunder særligt i forhold til de i retten afgivne vidneforklaringer, var en betydelig tvivl om, hvorvidt ordren fra den overordnede havde været, at mobiltelefonerne skulle slukkes eller blot sættes på flytilstand. Da konstabelen blev frifundet med denne begrundelse, tog retten ikke stilling til, om grovhedskriteriet i militær straffelov § 11 var opfyldt.

Sag 7 – Frifindelse for spirituskørsel

Retten i Esbjerg, dom af 17. april 2024 (ANKET, domfældt ved Vestre landsrets ankedom af 18. februar 2025)

(AU 2023/002049)

Den 4. januar 2024 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra militærpolitiet vedrørende spirituskørsel. Militærpolitiet havde afholdt rutinemæssig kontrol på en kaserne, hvor der var julefrokost. I den forbindelse bemærkede militærpolitiet et privat køretøj, som man ønskede at bringe til standsning, men køretøjet kørte bort fra stedet. Køretøjet blev få minutter senere fundet parkeret og aflåst. Militærpolitiet afsøgte området, hvorunder man traf en sergent, som var ejer af det omhandlede køretøj, ligesom pågældende var i besiddelse af nøgler til køretøjet. Sergenten blev skønnet påvirket af spiritus, hvorfor han blev sigtet og anholdt med henblik på blodprøveudtagning. Den efterfølgende blodprøve viste, at sergenten havde en promille på 1,13. Sergenten nægtede sig skyldig, idet han afviste at have ført køretøjet.

Ved sagens behandling i byretten blev sergenten frifundet, da retten fandt, at det ikke kunne udelukkes, at en ukendt person havde ført køretøjet.

Auditørkorpset ankede dommen til Vestre Landsret, der efterfølgende fandt tiltalte skyldig i spirituskørsel i overensstemmelse med anklageskriftet og idømte den pågældende en bøde på 23.000 kr. og betinget frakendt førerretten.

Sag 8 – Frifindelse for voldtægt ved samleje og andet seksuelt forhold end samleje (ANKET)

Retten i Næstved, dom af 17. oktober 2024.

(AU 2024/000052)

En kvindelig sergentelev kontaktede den 12. januar 2024 politiet og anmeldte sig udsat for voldtægt begået af en mandlig konstabelev på en kaserne. Politiet kontaktede Auditørkorpset, idet der var tale om en militær straffesag. Sagen vedrørte en episode, der udspillede sig på toiletet efter en fest i messen på kasernen, hvor både sergentelev og konstabelev havde indtaget en ikke ubetydelig mængde alkohol. Konstabelev gennemførte ifølge anmeldelsen samleje og andet seksuelt forhold end samleje med sergentelev uden samtykke.

Konstabelen blev ved anklageskrift af 24. april 2024 tiltalt for voldtægt ved samleje og voldtægt ved andet seksuelt forhold end samleje, jf. straffelovens § 216, stk. 1, og § 225, jf. § 216, stk. 1, ligesom han blev tiltalt for blufærdighedskrænkelser.

To af byrettens medlemmer voterede for at frifinde konstabelev for både voldtægt og andet seksuelt forhold end samleje, idet de fandt, at det ikke uden rimelig tvivl kunne lægges til grund, at konstabelev havde samleje med sergentelev uden hendes samtykke, og at han ikke stoppede, da hun sagde stop.

Ét af rettens medlemmer fandt konstabelev skyldig i voldtægt og andet seksuelt forhold end samleje.

En enig domsmandsret frifandt tiltalte for blufærdighedskrænkelser. Konstabelev blev efter stemmeflertallet i det hele frifundet.

Auditørkorpset har anket sagen til Østre Landsret med påstand om domfældelse i overensstemmelse med den i byretten nedlagte påstand.

Eksempler på frifindelse i enkeltstående forhold m.v.

En særlig problemstilling vedrører de sager, hvor der sker domfældelse for en mindre alvorlig bestemmelse end den bestemmelse, der er rejst tiltale for, eller hvor der sker frifindelse i enkelte af de af anklageskriftet omfattede forhold og domfældelse i andre.

Der kan f.eks. være tale om en frifindelse for overtrædelse straffelovens § 192 a om overtrædelse af våbenloven under særligt skærpene omstændigheder, hvor forholdet i stedet henføres under våbenloven. Der kan også være tale om frifindelse for overtrædelse af straffelovens bestemmelser om blufærdighedskrænkelser, mandatsvig eller brugstyveri, hvor forholdet i stedet henføres under militær straffelovs bestemmelser om krænkelse af underordnede eller grov pligtforsømmelse.

Domstolenes anvendelse af andre, mindre alvorlige straffebestemmelser indebærer således ikke, at domstolene har anset den udviste adfærd for at være lovlig.

Eksempel – Frifindelse for vold, men dom for respektstridig opførsel

Retten i Viborg, dom af 11. april 2024

(AU 2023/001477)

Den 25. august 2024 modtog Auditørkorpset en anmeldelse fra en kaptajn, idet der i et øvelsesterræn havde været en episode mellem en premierløjtnant og en sergent. På baggrund af efterforskningen i sagen blev der rejst tiltale mod sergenten for vold ved at have kastet sand i ansigtet på premierløjtnanten, samt for

respektstridig opførsel, jf. militær straffelov § 13, ved i forlængelse af voldsforholdet at have udtalt til premierløjtnanten *så giv mig en fucking indberetning og hold kæft* eller lignende.

Sergenten blev frifundet for vold, da retten fandt, at der ikke var tilstrækkelig grundlag til at tilsidesætte

sergentens forklaring om, at han ikke havde kastet sand i ansigtet på premierløjtnanten. Sergenten blev fundet skyldig i respektstridig opførsel mod en foranstående med henvisning til udtalelsernes karakter, og at disse fandt sted i andres påhør. Sergenten blev idømt en bøde på 1.500 kr. for overtrædelse af militær straffelov § 13.

8. Undersøgelser i arbejdsskadesager

Oversigt

Undersøgelser af tilskadekomst i tjenesten mv.
Samarbejdet med forsvarrets havarikommissioner
Undersøgelser i 2024

Undersøgelser af tilskadekomst i tjenesten mv.

Auditørkorpset modtager bl.a. underretning i følgende tilfælde

- såfremt en ansat afgår ved døden og
- ved alvorlig personskade, dvs. hvor der er fare for liv og førlighed, herunder fare for varigt mén.

Forsvarsministeriets cirkulæreskrivelse af 30. juni 2014 om behandling af erstatningssager i Forsvaret. jf. Kundgørelse for Forsvaret B.3-5, (KFF B. 3-5) (Cirkulære om underretning af Forsvarets Auditørkorps i arbejdsskadesager).

Den militære anklagemyndighed indleder rutinemæssigt en undersøgelse, når dansk militært personel afgår ved døden eller kommer alvorligt til skade i tjenesten. Der foretages i hvert enkelt tilfælde en individuel undersøgelse, der har til formål at fastslå eller udelukke, om der er begået et strafbart forhold. Den militære retsplejelov, retsplejeloven og sundhedsloven m.fl. finder anvendelse i disse sager.

Det følger af Forsvarsministeriets cirkulæreskrivelse af 30. juni 2014 om behandling af erstatningssager i forsvaret, at Auditørkorpset skal underrettes snarest muligt, hvis en ansat afgår ved døden. Det gælder også, hvis en ansat pådrager sig alvorlig personskade, dvs. hvor der er fare for liv og førlighed, herunder fare for varigt mén.

Auditørkorpset underrettes endvidere om en arbejdsskade i andre tilfælde end de anførte efter retningslinjerne i Kundgørelse for Forsvaret (KFF) B. 3-5, Forsvarsministeriets cirkulære af 27. april 1994 om underretning af Auditørkorpset i arbejdsskadesager. Auditørkorpset har til opgave at foretage bevissikring i erstatningssager.

Det følger i øvrigt af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 2 om retten til liv, at der må

kræves en uafhængig undersøgelse af omstændighederne omkring soldaters mistænkelige dødsfald i tjenesten, og at de personer, der foretager undersøgelsen, bør være uafhængige af dem, der er implicerede i hændelsen.

Europarådets Rekommandation om menneskerettigheder inden for de væbnede styrker og undersøgelser vedr. dræbte og tilskadede danske soldater er nærmere beskrevet i udgivelsen *Den Militære Straffe- og Retsplejeordning*, som kan findes på Auditørkorpsets hjemmeside www.fauk.dk.

Samarbejdet med forsvarrets havarikommissioner

Der er i forsvaret fastlagt særskilte bestemmelsesgrundlag for håndtering af ulykker og etablering af havarikommissioner for hæren, søværnet og flyvevåbnet. Bestemmelsesgrundlagene fastlægger bl.a. rammerne for samarbejdet mellem havarikommissionerne og den militære anklagemyndighed i de tilfælde, hvor en hændelse/ulykke undersøges af både en nedsat havarikommission og af Auditørkorpset.

De militære havarikommissioners undersøgelser gennemføres overordnet set for at tilgodese sikkerhedsmæssige forhold, hvorimod Auditørkorpsets undersøgelse af et havari/en ulykke primært har til formål at afklare, om der er grundlag for at placere et strafferetligt ansvar. De militære havarikommissioners undersøgelsesarbejde og sagsbehandling foregår således adskilt fra en eventuel sideløbende strafferetlig undersøgelse, og oplysninger indsamlet til brug for en havarikommissions arbejde (interviews, rapporter mv.) må som udgangspunkt ikke overgives til Auditørkorpset til brug for en strafferetlig behandling.

De militære havarikommissioner har en forpligtigelse til straks at underrette Auditørkorpset, såfremt de i forbindelse med undersøgelsesarbejdet får mistanke om, at der er begået strafbart forhold i forbindelse med ulykken.

Fotograf: Leonora Frydensberg Sepstrup (Forsvarsgalleriet).

Undersøgelser i 2024

Auditørkorpset har i beretningsåret foretaget undersøgelser af en række ulykkestilfælde. Eksempler herpå omtales nedenfor.

Eksempel 1 – Utilsigtet skudafgivelse på skydebane

(AU 2024/000086)

Auditørkorpset modtog den 17. januar 2024 en særlig hændelsesmelding fra Forsvarets Operationscenter om at en medarbejder havde skudt sig selv i benet i forbindelse med omskoling til pistol.

Sagen er den 17. februar 2025 afgjort med et tiltalefrafald.

Eksempel 2 – Tilskadekomst ved sprængning

(AU 2024/000429)

En sergent var kommet til skade i forbindelse med en øvelse i udlandet. Episoden var sket i forbindelse med, at sergenten foretog en sprængning i strid med forskrifterne. Sergenten vedtog en bøde på 1.500 kr. for overtrædelse af militær straffelovs § 27, stk. 1. Der blev i formildende retning lagt vægt på, at sergenten kom til skade i forbindelse med episoden.

Sagen er tillige omtalt ovenfor under afsnittet om overtrædelse af militær straffelov § 27.

Eksempel 3 – Utilsigtet skudafgivelse på skydebane

(AU 2024/000484)

Auditørkorpset modtog den 27. marts 2024 en særlig hændelses melding fra Forsvarets Operationscenter om at en konstabelev havde skudt sig selv i benet, da han deltog i grunduddannelsen på pistol (SIG SAUER). Efterforskningen klarlagde, at skuddet blev afgivet, da konstabeleven forsøgte at hylstre sin pistol, samt at der ikke var mistanke om mekaniske fejl på pistolen. Efter forelæggelse for Generalauditøren meddelte Auditøren den 26. november 2024 konstabeleven et tiltalefrafald under henvisning til sagens formildende omstændigheder, herunder konstabelevens tilskadekomst og den omstændighed at episoden skete i forbindelse med uddannelse på pistol.

Eksempel 4 – fald fra PIRANHA5

(AU 2024/000493)

Auditørkorpset modtog den 2. april 2024 en særlig hændelses melding fra Forsvarets Operationscenter om at en konstabel var faldet ned fra en PIRANHA 5 og havde slået hovedet i jorden. Uheldet, der medførte en mindre hjerneblødning samt hjernerystelse, skete som led i en arbejdsopgave i forbindelse med ombordstigning på køretøjet, hvor konstablen benyttede støtte-/skubbebladet i stedet for to trin på

siden af køretøjet, hvilket han havde modtaget instruktion i ved omskoling til køretøjet. Auditøren vurderede, at tilsidesættelsen af retningslinjerne ikke havde den fornødne grovhed for en militær straffesag, og indstillede den 9. august 2024 efterforskningen i sagen.

Eksempel 5 – Uheld under køreuddannelse

(AU 2024/000581)

Auditørkorpset modtog den 18. april 2024 en særlig hændelses melding fra Forsvarets Operationscenter om tre soldaters tilskadekomst under køreuddannelse på PIRANHA 5. Uheldet skete da køretøjet ramte et dybt hul under kørsel i mørke. Det var en del af læringsmålet, at føreren af køretøjet kørte med lysforstærkningsperiskopet neddykket, og kommandøren med Night Vision Goggle, hvilket forværrede udsynet. Der var seks personer på køretøjet, der alle bar telehjelm. To konstabler og en korporal blev tilset på skadestuen og udskrevet umiddelbart efter behandling. Der var ikke konstateret fejl på køretøjet, der kunne give anledning til yderligere efterforskning. Auditøren indstillede efterforskningen i sagen den 9. august 2024.

Eksempel 6 – Uheld under kørsel i Letland

(AU 2024/001130)

Auditørkorpset modtog den 6. september 2024 en anmeldelse fra militærpolitiet i Letland om en arbejdsulykke aftenen forinden, hvor et infanterikampkøretøj var kørt ind i en sandbunke, hvorved 7-8 personer havde pådraget sig personskade i form af bl.a. hjernerystelser, flænger i baghovedet og tandskader. Auditøren bemyndigede militærpolitiet til at foretage efterforskning i sagen, herunder rapportoptagning, indhentning af videomateriale og lignende, afhøring af de involverede parter, indhentelse af samtykkeerklæringer og lægelige oplysninger fra de tilskadekomne samt forestå kontakt til de militære bilinspektører.

Sagen er fortsat verserende.

Eksempel 7 – Uheld med røghåndbombe

(AU 2024/001481)

Auditørkorpset modtog den 14. november 2024 en særlig hændelses melding fra Forsvarets Operationscenter om at en røghåndbombe utilsigtet var gået af i hånden på en overkonstabel-1, der pådrog sig 2. og 3. grads forbrændinger.

Sagen er fortsat verserende.

9. Efterforskning af sager i internationale missionsområder og sager vedr. humanitær folkeret mv.

Oversigt

Indledning

Statusaftaler og NATO SOFA m.v.

Udtrykninger til udlandet

Sager ved de udsendte styrker mv. i 2023

Den humanitære folkeret og undersøgelsespligten

Militærjuridiske rådgivere i Forsvaret

Initiativ til ny lovgivning om bl.a. krigsforbrydelser

Indledning

En række af de sager, som Auditørkorpset undersøger, vedrører handlinger foretaget i udlandet. Det kan dreje sig om handlinger foretaget i de internationale missionsområder, hvor danske styrker er indsat, eller handlinger, der f.eks. er foretaget under udstationering eller under internationale øvelser og lignende. Karakteren og antallet af de internationale sager hænger derfor sammen med det danske forsvars operationsmønster.

Statusaftaler og NATO SOFA m.v.

Auditørkorpsets strafforfølgning af sager ved de udsendte styrker sker på baggrund af en såkaldt statusaftale, som regulerer kompetencen til at retsforfølge strafesager begået af f.eks. danske tropper, som er i udlandet som led i en international mission eller en øvelse. Ofte sker Auditørkorpsets strafforfølgning i sådanne sager på baggrund af overenskomst af 19. juni 1951 mellem deltagerne i Den Nordatlantiske Traktat vedrørende status for deres styrker, den såkaldte NATO SOFA, som er gennemført i dansk ret ved lov. Ifølge NATO SOFA'en har landet, som modtager tropper fra et andet NATO-land, som hovedregel fuld jurisdiktion over disse inden for sit territorium, men aftalens artikel VII giver imidlertid i et vist omfang afsenderlandets militære myndigheder adgang til at udøve strafferetlig og disciplinær jurisdiktion i opholdslandet for overtrædelser, der er strafbare i afsenderlandet, for så vidt angår personer, der er undergivet afsenderlandets militære lovgivning.

Efter forhandlinger blev Danmark og USA i slutningen af 2023 enige om en bilateral forsvarssamarbejdsaftale

(Defense Cooperation Agreement eller DCA), som i et vist omfang vil supplere NATO SOFA'en for så vidt angår amerikansk personel og militært materiel i Danmark, når aftalen, efter gennemførelse af danske såvel som amerikanske nationale implementeringsprocesser, træder i kraft.

Forsvarssamarbejdsaftalen betyder, at amerikansk personel og militært materiel kan stationeres på udvalgte danske militære områder i kortere eller længere tid.

Forsvarssamarbejdsaftalens artikel 12, stk. 1 og 2, fastsætter i hvilket omfang Danmark frafalder sin fortrinsret til at udøve straffemyndighed, samt hvordan og hvornår et tilbagekald af frafaldelsen kan ske. Efter aftalens artikel 12, stk. 1, 2. pkt., gør Danmark brug af sin suveræne ret til at frafalde sin fortrinsret til at udøve straffemyndighed over medlemmer af de amerikanske styrker for ikke-tjenstlige lovovertrædelser på dansk territorium i overensstemmelse med NATO SOFA artikel VII, stk. 3, litra c. Efter aftalens artikel 12, stk. 1, 3. pkt., kan danske myndigheder i konkrete tilfælde af særlig vigtighed for Danmark vælge at tilbagekalde frafaldelsen ved afgivelse af en skriftlig erklæring over for de kompetente amerikanske myndigheder senest 30 dage efter modtagelse af underretningen om sagen.

Regeringen har den 28. marts 2024 fremsat lovforslag (Lovforslag nr. L 188 – Forslag til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v.), som skal implementere Forsvarssamarbejdsaftalen med USA i dansk ret. Lovforslaget indeholder bl.a. i § 8 en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter justitsministeren efter forhandling med forsvarsministeren kan fastsætte nærmere regler til gennemførelse af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 12 og 13 vedrørende henholdsvis strafferetlig jurisdiktion og varetægt og adgang.

Desuden fremgår det af lovforslaget § 2, at amerikanske militære myndigheder kan udøve disciplinær jurisdiktion i Danmark over for medlemmer af de amerikanske styrker i det omfang, det følger af forsvarssamarbejdsaftalen.

Auditørkorpsets jurisdiktion vil kun i sjældne tilfælde påvirkes af aftalen og den nye lovgivning, idet Auditørkorpset primært har jurisdiktion over dansk tjenstgørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område.

Udrykninger til udlandet

I nogle af de internationale sager foretager Auditørkorpset udrykning til de konkrete missionsområder i forbindelse med efterforskningen. Det beror dog altid på en konkret vurdering af sagens karakter, hvorvidt auditøren beslutter at sende auditørpersonel til missionsområdet.

Den militære anklagemyndigheds efterforskning i de internationale missionsområder er nærmere beskrevet i udgivelsen *Den Militære Straffe- og Retsplejeordning*. Generalauditørens retningslinjer for i hvilken type af sager, der som udgangspunkt normalt foretages udrykning, fremgår nærmere af Generalauditør Meddelelse 2/2020.

Auditørkorpset har ikke foretaget udrykninger til et missionsområde i beretningsåret.

Militær straffelov

» § 3. Loven finder anvendelse på lovovertrædelser, der begås i og uden for den danske stat«

Sager ved de udsendte styrker mv. i 2024

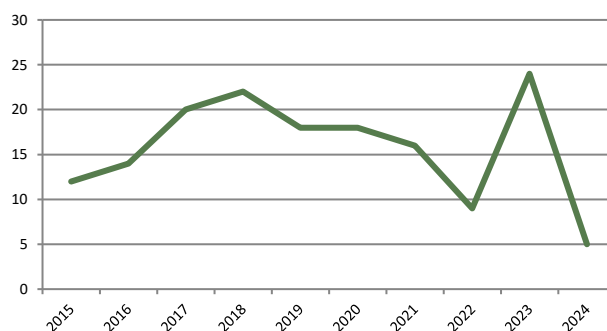
Danmark har i beretningsåret bl.a. udsendt styrker til trænings- og kapacitetsopbygningsmission NATO Mission Irak (NMI), til Operation Inherent Resolve i Irak, til NATO Enhanced Forward Presence (eFP) i Estland, hvor der aktuelt befinder sig et mindre antal stabsofficerer i det britiske eFP-hovedkvarter i Tallinn, Estland, samt til den internationale bevogtningsstyrke Kosovo Force (KFOR), som fra august 2023 og to år frem varetages af Hjemmeværnet. Desuden har Danmark fra august til december 2024 bidraget til beskyttelse af NATOs østlige flanke som led i NATOs forsvarsplaner (NFP Letland) ved at have en kampbataljon med understøttende kapaciteter indsat i Letland som bidrag til NATOs beredskab. Danmark bidrager løbende til NATOs stående flådestyrker og har fra juli 2024 til januar 2025 ledelsen af Standing NATO Maritime Group 1 (SNMG1), der som en del af NATOs sikkerhedsforanstaltninger patruljere i farvandet omkring Europa herunder Østersøen og Nordatlanten.

Der er i beretningsåret registreret 5 sanktioner ved de udsendte styrker, hvilket er et fald i forhold til det foregående år, hvor der var 24 sanktioner.

I fire af tilfældene var der tale om at straffen blev pålagt i anledning af krænkende eller kønskrænkende adfærd. Den sidste sag i 2024 vedrørte grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, stk. 1, af mere ordensmæssig karakter, hed hensyn til alkoholindtagelse ud over det omfang, der er tilladt på den enkelte mission.

Eksempler på sager fremgår i øvrigt i relevant omfang af beretningens afsnit om sanktioner på de respektive områder, hvortil der henvises.

Antal sanktioner

Figur 16. Udviklingen i antallet af sanktioner for forhold i de udsendte styrker 2015-2024

Særligt om færdselsforseelser i udlandet

Den danske færdselslov gælder ikke i udlandet. Under tjeneste i internationale missioner mv. træder militære bestemmelser vedr. regulering af lokale færdselsforhold i stedet for bestemmelserne i færdselsloven. Overtrædelse af de pågældende bestemmelser kan behandles efter militær straffelov § 27 om grov pligtforsømmelse, jf. FKOBST O.096-3, Bestemmelser for indsættelse i internationale operationer mv.

Den humanitære folkeret og undersøgelsespligt

Der består i visse situationer en folkeretlig forpligtelse, herunder i medfør af den Europæiske Menneskerettighedskonvention, for Auditørkorpset til at indlede en uafhængig og effektiv undersøgelse.

Den militære anklagemyndighed undersøger således sager om mulige overtrædelser af den humanitære folkeret, herunder mulige civile tab, indberetninger om potentielle overgreb begået af andre landes myndigheder og mulig urigtig rapportering i forbindelse med tilbageholdte.

Der har ikke i beretningsåret været indledt efterforskning i sager vedr. overtrædelse af den humanitære folkeret.

Auditørkorpset har dog tidligere i perioden siden 2002 undersøgt en lang række sager om særlige hændelser i forbindelse med danske styrkers udsendelse til bl.a. Afghanistan, herunder mulige civile tab i dette missionsområde.

Under tjeneste i missionsområder kan danske soldater også blive vidner til overtrædelser af den humanitære folkeret eller andre ulovligheder, som begås af allierede styrker eller af modpartens styrker. Danske soldater har bl.a. i henhold til Forsvarskommandoens bestemmelse O.007-1 om militærmanual om folkeret for danske væbnede styrker i internationale militære operationer en udvidet pligt til om muligt at gribe ind over for, og under alle omstændigheder ad kommandovejen at melde om alle overtrædelser af f.eks. den humanitære folkeret, som observeres i forbindelse med tjenesten.

Der kan herom nærmere henvises til tidligere årsberetninger og publikationen *Den Militære Straffe- og Retsplejeordning*.

Militærjuridiske rådgivere i forsvaret

Danmark er ifølge folkeretten forpligtet til at sikre, at juridiske rådgivere i nødvendigt omfang er til rådighed med henblik på at vejlede militære chefer i humanitæretlige spørgsmål.

Efter artikel 82 i Tillægsprotokol I til Genève-konventionerne skal juridiske rådgivere være til rådighed med henblik på at vejlede militære chefer på passende niveau vedr. anvendelsen af den humanitære folkeret og den instruktion, som de væbnede styrker skal have herom.

I beretningsåret var der 13 fastansatte militærjuridiske rådgivere i forsvaret: syv ved Forsvarskommandoen, én ved hver af hærens to brigader samt én ved henholdsvis militærpolitiet, Hærens Efterretningscenter, Specialoperationskommandoen samt Arktisk Kommando.

De militærjuridiske rådgiveres primære opgave er at rådgive militære chefer om anvendelsen af humanitær folkeret mv. i planlagte og aktuelle militære operationer, ligesom de med henblik herpå deltager i operationsplanlægning og i militære øvelser for at vurdere juridiske spørgsmål i forbindelse hermed.

Herudover bidrager de militærjuridiske rådgivere til undervisningen i humanitær folkeret og andre juridiske spørgsmål i forsvaret generelt, herunder ikke mindst i forbindelse med den missionsorienterede uddannelse, som gennemføres af forsvarets enheder, inden de bliver udsendt i internationale operationer.

Ved Danmarks ratifikation af Tillægsprotokollen i 1982 blev ansvaret for denne rådgivning pålagt Auditørkorpset. Med henblik på at styrke den ekspertise, som den

militære chef skal have til sin rådighed for at løse et stigende antal juridiske spørgsmål, besluttede Forsvarsministeriet i 1997 at oprette en særlig militærjuridisk rådgiverordning i forsvaret.

Forsvarsministeriet har iværksat en evaluering af den militærjuridiske rådgiverordning i det danske forsvar. Evalueringen og et forslag til revision af ordningen forventes at foreligge i 2025.

Militærjuridiske rådgivere udsendt til internationale operationer

»Artikel 82

Juridiske rådgivere i de væbnede styrker

De Høje Kontraherende Parter skal til enhver tid, og de stridende Parter under en væbnet konflikt, sikre, at juridiske rådgivere er til rådighed, når det er nødvendigt, med henblik på at vejlede militære ledere på passende niveau vedrørende anvendelsen af Konventionerne og denne Protokol og vedrørende den behørigte instruktion, der skal gives de væbnede styrker om dette spørgsmål«

Tillægsprotokol I af 18. juni 1977 til Genève-konventionerne af 12. august 1949 vedr. beskyttelsen af ofre i internationale væbnede konflikter.

Et vigtigt arbejdsområde for militærjuridiske rådgivere har fra begyndelsen været deltagelse i udsendelser til internationale militære operationer, hvor danske styrker har deltaget.

Under udsendelse vil den militærjuridiske rådgiver bl.a. rådgive militære chefer om anvendelsen af den humanitære folkeret og om reglerne for magtanvendelse. Den militærjuridiske rådgiver yder bistand i form af både konkret rådgivning af staben under planlægning af militære operationer og undervisning af soldaterne.

Under løsningen af konkrete militære opgaver er det den militærjuridiske rådgivers rolle at forholde sig til de juridiske udfordringer, der måtte opstå, imens operationerne pågår. Opgaverne under udsendelse kan ud over den traditionelle folkeretlige rådgivning bestå i en række andre opgaver inden for området *operational law* (OPLAW), som f.eks. anden juridisk gennemgang af operationsplanlægning, undervisning i direktiver for magtanvendelse, forhandling af og rådgivning om indholdet af internationale aftaler og behandling af erstatningskrav rettet mod danske udsendte styrker.

I 2024 har militærjuridiske rådgivere forrettet tjeneste ved internationale missioner i NFP Letland, NATO's stående fregat flådestyrke SNMG1 i Nordatlanten og Østersøen, samt Combined Maritime Forces (CMF)

operation PROSPERITY GUARDIAN i Rødehavet. Danske militærjuridiske rådgivere har tillige fra Danmark ydet rådgivning i rammen af den amerikansk ledede operation POSEIDON ARCHER.

Ny lovgivning om bl.a. krigsforbrydelser

Den 17. december 2024 vedtog Folketinget lov nr. 1674 af 30. december 2024 om ændring af straffeloven, militær straffelov og retsplejeloven og om ophævelse af lov om straf for folkedrab og lov om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt (Visse internationale forbrydelser).

Ved loven, som trådte i kraft den 1. januar 2025, indsættes et nyt kapitel 13 a i straffeloven, som indeholder særskilte straffebestemmelser om forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur. Samtidig ophæves bl.a. militær straffelov §§ 10 a og 27 a om uforældelighed af overtrædelser af loven begået ved tortur samt straffeskærpelse for samme overtrædelser. Desuden flyttes indholdet af folkedrabsloven til det nye kapitel, så alle de internationale forbrydelser, der er omfattet af Straffedomstolens statut, samles i kapitlet. Samtidig ophæves lov nr. 310 af 25. april 2018 om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt.

Den nye lov indeholder tillige en række ændringer af retsplejeloven med henblik på, at bl.a. reglerne om beskikkelse af bistandsadvokat, brug af videoafhøring og hemmelig ransagning i relevant omfang også kan anvendes i sager omfattet af det nye kapitel i straffeloven.

Den nye lovgivning har til formål at gennemføre en række forslag fra Krigsforbrydelsesudvalget, som blev nedsat af regeringen i sommeren 2023 på baggrund af krigen i Ukraine, og som afgav sin betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser i juni 2024.

Regeringen har tillige på baggrund af Krigsforbrydelsesudvalgets anbefaling besluttet at ratificere tilføjjelsen om aggressionsforbrydelsen i statuten for Den Internationale Straffedomstol, og det nye kapitel 13 a i straffeloven indeholder således også en straffebestemmelse om aggressionsforbrydelser.

Forud for den nye lovs ikrafttræden indeholdt dansk ret ikke en almindelig, selvstændig materiel hjemmel til strafforfølgning af krigsforbrydelser bortset fra militær straffelov § 36, som giver adgang til at strafforfølge visse overtrædelser af den humanitære folkeret.

De nye straffebestemmelser i straffelovens kapitel 13 a om bl.a. krigsforbrydelser vil finde generel anvendelse, herunder på handlinger begået af dansk militært personale, såfremt disse personer skulle begå en strafbar overtrædelse i tilknytning til en væbnet konflikt. Som påpeget af Krigsforbrydelsesudvalget vil de nye krigsforbrydelsesbestemmelser i flere sammenhænge have et anvendelsesområde, der er overlappende med bestemmelser i militær straffelov, herunder militær straffelov § 36, stk. 1, om bl.a. misbrug af kendetegn og § 36, stk. 2, om anvendelse af krigsmiddel eller fremgangsmåde i strid med en af Danmark tiltrådt mellemfolkelig overenskomst eller folkeretlig sædvaneret. Krigsforbrydelsesudvalget finder, at nye særskilte straffebestemmelser om krigsforbrydelser skal finde anvendelse forud for bestemmelser i militær straffelov, og anbefaler samtidig, at det undersøges nærmere, om de foreslåede krigsforbrydelsesbestemmelser giver anledning til ændringer af militær straffelov.

Forsvarsministeriet har oplyst, at der i forlængelse af udvalgsarbejdet er igangsat et analysearbejde for at afdekke behovet for eventuelle ændringer af militær straffelov på baggrund af den nye lovgivning.

10. Supplerende oplysninger om sager omtalt i tidligere beretninger mv.

Oversigt

Sager omtalt i Årsberetningen 2022

Sager omtalt i Årsberetningen 2023

Afsluttede ankesager i landsretterne i 2023

Verserende ankesager i landsretterne i 2024

Sager omtalt i Årsberetningerne 2022 og 2023

Nedenfor følger supplerende oplysninger vedr. en række sager omtalt i Årsberetningerne for 2022 og 2023.

Sag 1 - Bestikkelse i form af modtagelse af Michelin-middag

Københavns Byret, dom af 27. maj 2021

(AU sag 2019/001750 & 2021/001575)

En tidligere ansat ved Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) blev i byretten idømt 10 dages betinget fængsel for bestikkelse, jf. straffelovens § 144, ved uberettiget at have modtaget middagen til en værdi af mindst 2.500 kr.

Tiltalte ankede dommen til Østre Landsret, der den 13. november 2024 stadfæstede byrettens dom.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 62 og i Årsberetningen for 2022 på side 57. Sagen er uddybende beskrevet ovenfor under afsnittet om sanktioner for overtrædelse af straffeloven.

Den dømte har ansøgt Procesbevillingsnævnet om tilladelse til at indbringe sagen for Højesteret.

Sag 2 – Gentagen krænkende adfærd

Københavns Byrets dom af 14. februar 2024

(AU 2021/000609 & 2021/001606)

En seniorsergent blev ved anklageskrift af 13. oktober 2022 tiltalt for 10 forhold af bl.a. blufærdighedskrænkelser efter straffelovens § 232 og vold efter straffelovens § 244.

Københavns Byret fandt den 14. februar 2024 den pågældende skyldig i blufærdighedskrænkelser og vold efter straffelovens § 232 og 244, samt overtrædelse af

militær straffelov §§ 18 og 27, stk. 1, og idømte den pågældende 40 dages fængsel.

Den tiltalte ankede sagen til Østre Landsret, hvor sagen er berammet til behandling i september 2025.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 63 og i Årsberetningen for 2022 på side 56. Sagen er uddybende beskrevet nedenfor i afsnittet om verserende ankesager.

Sag 3 - Vold begået under udsendelse til Letland i forening med medgerningsmand

Vestre Landsret, anke dom af 14. februar 2024

(AU 2022/001547)

En konstabel blev i byretten idømt 40 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste for vold. Forholdet blev begået i beruset tilstand under en bytur under udsendelse til Letland, hvor den dømte konstabel havde fastholdt en anden konstabel, hvorefter en medgerningsmand havde sparket den fastholdte i brystet. Vestre Landsret stadfæstede dommen på 40 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 42-43 og side 64. Sagen er tillige uddybende omtalt ovenfor under afsnittet om sanktioner for overtrædelse af straffeloven.

Sag 4 - Ansvarlig for kærestes misbrug af betalingskort

(AU 2023/000147)

FRS anmeldte i januar 2023 en overkonstabel for at have misbrugt sit firmahæftende betalingskort til at foretage 10 kontakthævninger til en samlet værdi af 15.000 kr. Overkonstabelen vedtog en bøde på 2.000 kr. for overtrædelse af militær straffelov § 27, stk. 1 om grov pligtforsømmelse.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 10. Sagen er tillige uddybende omtalt ovenfor under afsnittet om sanktioner for overtrædelse af militær straffelov.

Sag 5 – Vold udøvet af en værnepligtig mod en anden værnepligtig

Retten i Esbjerg, dom af den 15. marts 2024

(AU 2023/001970)

En værnepligtig blev idømt betinget fængsel i 50 dage for at have udøvet vold mod en anden værnepligtig i forbindelse med en hjemsendelsesfest.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 11. Sagen er uddybende beskrevet ovenfor under afsnittet om sanktioner for overtrædelse af straffeloven.

Sag 6 - Mandatsvig og grov pligtforsømmelse i en sag om uberettiget brug af kreditkort

Københavns Byret, dom af 3. september 2024

(AU 2023/001491 m.fl.)

En sergent blev på baggrund af en anmeldelse fra FRS idømt 30 dages betinget fængsel for grov pligtforsømmelse og mandatsvig ved i flere tilfælde at have at have misbrugt et firmahæftende kreditkort for et samlet beløb på over 60.000 kr.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 11. Sagen er uddybende omtalt ovenfor under afsnittet om sanktioner for overtrædelse af straffeloven.

Sag 7 - Efterforskning af sag om kørsel med farligt gods

(AU 2023/001498)

Auditørkorpset modtog den 26. august 2023 en anmeldelse vedrørende kørsel med farligt gods i et militært køretøj. Militærpolitiet havde foretaget landevejssyn af forsvarerets køretøjer, og man havde i den forbindelse kontrolleret det omhandlende køretøj, hvor man havde konstateret, at der blev fragtet trykflasker med ilt.

Den 19. september 2024 blev efterforskningen i sagen indstillet i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 11.

Sag 8 - Efterforskning af sag om tyveri fra arbejdsplads

(AU 2023/001987 m.fl.)

Auditørkorpset modtog den 4. december 2023 en en anmeldelse om tyveri af en sabel M/1854, som en værnepligtig opbevarede på sin bopæl. I forbindelse med efterforskningen blev den værnepligtige sigtet for tyveri efter straffelovens § 276, subsidiært grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27. Han blev tillige sigtet for overtrædelse af knivloven ved at have besiddet sablen på sin bopæl. Han nægtede begge forhold.

Den 4. marts 2024 blev påtale i begge forhold opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet der ikke fandtes at kunne føres bevis for, at pågældende havde haft det fornødne forsæt til at begå tyveri eller overtræde knivloven, ligesom Auditøren ikke fandt, at der var tale om en grov pligtforsømmelse. Pågældende havde netop afsluttet sin værnepligtstjeneste, hvorfor

han skulle aflevere nogle af sin genstande, herunder sablen. Han skulle dog fortsætte på sergentskolen, hvorfor ikke alle genstande skulle afleveres. Auditøren lagde bl.a. vægt på, at der ikke fandtes at kunne føres bevis for, at den værnepligtige var blevet orienteret om, at sablen skulle afleveres i et særskilt depot. Auditøren lagde endvidere vægt på, at det ikke kunne afvises, at sablen havde ligget skjult i sigtedes køjesæk mellem genstande, som han skulle beholde, hvorved han ikke havde opdaget, at sablen forsat var i køjesækken.

Sagen blev samtidig oversendt til disciplinarchefen.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 12.

Sag 9 - Overkonstabel frifundet for at have udvist krænkende adfærd over for kvindelig konstabel

Vestre Landsret, ankedom af 27. maj 2024.

(AU 2022/001611)

En mandlig overkonstabel blev i byretten og landsretten frifundet for krænkende behandling af en sideordnet kvindelig konstabel i forbindelse med vagtjeneste.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 54 og 64. Sagen er uddybende omtalt ovenfor i afsnittet om frifindende domme.

Sag 10 - Mulig svindel i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse

(AU 2020/000349 og 2021/001658)

Auditørkorpset modtog den 20. februar 2020 en anmeldelse fra Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse om, at en seniorsergent ansat ved styrelsen havde leveret ydelser til styrelsen gennem sit private firma.

I forbindelse med efterforskningen blev seniorsergenten sigtet for stillingsmisbrug efter straffelovens § 155 om embedsmisbrug og grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, stk. 1, ved at have bestilt sit eget firma til at udføre opgaver for forsvaret, bl.a. i form af snerydning og saltning, selvom et andet firma havde vundet udbuddet på opgaverne, ligesom sigtede bevirkede, at de fakturaer, som hans eget firma udskrev for opgaverne, blev godkendt til betaling, hvorved sigtedes firma fik udbetalt lidt over 400.000 kr. ekskl. moms af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Efterforskningen trak bl.a. ud pga. Corona situationen.

Retsmødebegæring blev efterfølgende den 6. december 2021 fremsendt til Retten i Glostrup, hvor sagen den 17. august 2022 blev forsøgt behandlet. Sagen kunne ikke gennemføres som en tilståelsessag, hvorefter Auditøren rejste tiltale.

Sagen blev derefter berammet til den 31. oktober 2023, men retsmødet blev aflyst, idet et hovedvidne pga. udstationering ikke kunne møde. Sagen blev herefter

berammet til hovedforhandling den 28. februar 2025, men blev på ny aflyst, denne gang efter en sygemelding fra den tiltalte.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 62 og i Årsberetningen for 2022 på side 56.

Sag 11 – Vold og grov krænkelse af underordnede Vestre Landsrets ankedom af 30. januar 2024

(AU 2023/000063)

En løjtnant blev i landsretten dømt for bl.a. vold og blufærdighedskrænkelser begået over for værnepligtige i forbindelse med en afslutningsfest.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 63-64. Sagen er uddybende beskrevet i afsnittet ovenfor om sanktioner for overtrædelse af militær straffelov.

Sag 12 - Efterforskning af sag om misbrug af forsvarets køretøjer og materiel

(AU 2023/001649)

Auditørkorpset modtog den 28. september 2023 en anonym anmeldelse af en chefsergent, som ifølge anmeldelsen misbrugte forsvarets køretøjer til kørsel til og fra sin bopæl, ligesom han ifølge anmeldelsen brugte forsvarets materiel i forbindelse med kursusafholdelse, som ikke vedrørte tjenesten.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 11. Sagen verserer fortsat.

Afsluttede ankesager i landsretterne i 2024

Der blev i 2024 behandlet tre ankesager i Vestre Landsret og én i Østre Landsret.

Sag 1 - Bestikkelse i form af modtagelse af Michelin-middag

Østre Landsret, ankedom af 14. november 2024

(AU sag 2019/001750 & 2021/001575)

En tidligere ansat ved Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) blev i landsretten idømt 10 dages betinget fængsel for bestikkelse, jf. straffelovens § 144, ved uberettiget at have modtaget en middag på en restaurant til en værdi af mindst 2.500 kr.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 62 og i Årsberetningen for 2022 på side 57.

Sagen er tillige uddybende omtalt ovenfor under afsnittene om sanktioner for overtrædelse af straffeloven og sager omtalt i tidligere beretninger mv.

Den dømte har ansøgt Procesbevillingsnævnet om tilladelse til at indbringe sagen for Højesteret. Sagen verserer ved Procesbevillingsnævnet.

Sag 2 – Vold begået under udsendelse til Letland

Vestre Landsret, ankedom af 14. februar 2024

(AU 2022/001547)

En konstabel blev i landsretten idømt 40 dages betinget fængsel for vold begået i beruset tilstand under en bytur under udsendelse til Letland.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 42-43 og side 64.

Sagen er tillige uddybende omtalt ovenfor under afsnittet om sanktioner for overtrædelse af straffeloven.

Sag 3 - Overkonstabel frifundet for at have udvist krænkende adfærd over for sideordnet

Vestre Landsret, ankedom af 3. juni 2024

(AU 2022/001611)

En mandlig konstabel blev frifundet for krænkende behandling af en sideordnet kvindelig konstabel i forbindelse med vagttjeneste.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 54 og 64.

Sagen er tillige uddybende beskrevet ovenfor i afsnittet om frifindende domme og i afsnittet om sager omtalt i tidligere beretninger.

Sag 4 - Vold og grov krænkelse af underordnede Vestre Landsret, ankedom af 30. januar 2024

(AU 2023/000063)

En løjtnant blev af landsretten idømt 30 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste ved i forbindelse med en afslutningsfest for værnepligtige at have udsat tre værnepligtige for bl.a. vold og blufærdighedskrænkelser.

Sagen er omtalt i Årsberetningen for 2023 på side 63-64.

Sagen er tillige uddybende omtalt ovenfor under afsnittene om sanktioner for overtrædelse af militær straffelov, sanktioner for overtrædelse af straffeloven og sager omtalt i tidligere beretninger.

Verserende ankesager i landsretterne 2025

Der verserer pr. 1. januar 2025 ni byretsdomme fra 2024 som ankesager for landsretterne, idet sag 2 og 3 som beskrevet nedenfor er sammenlagt og behandles ved én hovedforhandling. Ved afgivelsen af denne beretning var der derudover én verserende sag ved Procesbevillingsnævnet, jf. den i dette kapitel indledningsvist omtalte bestikkelsessag.

Sag 1 – Bedrageri i forbindelse med modtagelse af uberettiget kørselsgodtgørelse

Retten i Aalborg, dom af 9. april 2024

(AU 2021/001785)

En sergent blev i byretten idømt 40 dages betinget fængsel for bedrageri efter straffelovens § 279 og pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27 ved som soldat under civiluddannelse at have foranlediget Forsvarsministeriets Personalestyrelse til at udbetale ikke under 35.000 kr. til ham i uberettiget kørselsgodtgørelse.

Byrettens dom er anket til Vestre Landsret, der den 31. januar 2025 fandt den tiltalte skyldig i bedrageri efter straffelovens § 279 i samme omfang som byretten, men efter karakteren af forholdet ikke fandt grundlag for at anvende militær straffelovs § 27, stk. 1, ved siden af straffelovens § 279.

Sag 2 – Frifindelse for voldtægt og voldtægt ved andet seksuelt forhold end samleje

Københavns byret, dom af 26. september 2024

(AU 2024/000053)

Sagen er omtalt ovenfor i afsnittet om frifindende domme. Auditørkorpset har anket sagen til Østre Landsret, hvor den er berammet til den 24., 25. og 26. september 2025 sammen med den nedenfor anførte sag.

Sag 3 – Gentagen krænkende adfærd

Københavns Byrets dom af 14. februar 2024

(AU 2021/000609 & 2021/001606)

Auditørkorpset modtog den 21. april 2021 en anmeldelse om en seniorsergents gentagne krænkende og kønskrænkende adfærd over for både mandlige og kvindelige underordnede. På baggrund af disse oplysninger blev der iværksat en strafferetlig efterforskning. Den pågældende blev ved anklageskrift af 13. oktober 2022 tiltalt for 10 forhold af bl.a. blufærdighedskrænkelse efter straffelovens § 232 og vold efter straffelovens § 244.

Københavns Byret fandt den 14. februar 2024 den pågældende skyldig i blufærdighedskrænkelse og vold efter straffelovens § 232 og 244, samt overtrædelse af militær straffelov §§ 18 og 27, stk. 1, og idømte den pågældende 40 dages fængsel. Dommen blev gjort betinget med vilkår om bl.a. 60 timers samfundstjeneste. Der skete frifindelse i enkelte af sagens forhold.

Den tiltalte ankede sagen til landsretten.

Den tiltalte er identisk med den person, der er tiltalt i den voldtægtssag, der er omtalt ovenfor som sag 2 og i afsnittet om frifindende domme, hvor der skete frifindelse i byretten, og som er blevet anket af Auditørkorpset.

Østre Landsret afsagde den 4. november 2024 kendelse om sambehandling af de to ovenstående ankesager, bl.a. med henvisning til, at sagerne omfatter forhold mod den samme forurettede.

Den beskikkede forsvarer ansøgte herefter om tilladelse til at kære landsrettens kendelse om sambehandling af de to ankesager til Højesteret. Ansøgningen er ved brev af 27. februar 2025 afslået af Procesbevillingsnævnet.

De to ankesager vil herefter blive behandlet samtidig ved Østre Landsret den 24, 25. og 26. september 2025.

Sag 4 – Hjemtagelse af skydevåben uden tilladelse

Retten i Aalborg, dom af 1. maj 2024

(AU 2022/000631 m. fl.)

Sagen er omtalt i afsnittet om frifindende domme. Auditørkorpset har anket sagen til Vestre Landsret.

Sag 5 – Dom for vold begået af en overkonstabel mod en anden overkonstabel

Retten i Hillerød, dom af 12. april 2024

(AU 2023/000723)

En overkonstabel blev i byretten idømt 20 dages betinget fængsel og 40 timers samfundstjeneste for vold, jf. straffelovens § 244, ved i en partybus, der kørte fra Høvelte Kaserne til København, at have tildelt en overkonstabel 2-3 knytnæveslag på overkroppen.

Byrettens dom er anket til Østre Landsret.

Sag 6 – Frifindelse af en korporal for krænkende behandling af konstabelelever

Retten i Nykøbing Falster, dom af 21. marts 2024

(AU 2023/001577)

Sagen er omtalt ovenfor i afsnittet vedrørende frifindende domme. Auditørkorpset har anket sagen til Østre Landsret, hvor den er berammet til den 2. juni 2025.

Sag 7 – Tyveri af el

Retten i Holstebro, dom af den 19. september 2024

(AU 2023/000938)

Den 22. august 2023 modtog Auditørkorpset en anmeldelse om tyveri af el, idet en kaptajn havde trukket strøm fra en kaserne og til et civilt arrangement, som han havde fået tilladelse til at afholde uden for kasernes perimeterhegn. I forbindelse med tilladelsen til at afholde arrangementet havde kaptajnen fået instruktion om, at han ikke måtte trække strøm fra kasernens område, da det bl.a. krævede, at der skulle ekstra mandskab på arbejde. Yderligere havde Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse (FES) bevidst valgt at afbryde strømmen i nærliggende bygninger med henblik på at undgå tyveri. Forholdet blev konstateret af en medarbejder ved FES, som tilfældigvis var på kasernen, da arrangementet blev afholdt, hvorved han bemærkede et langt strømkabel, som var ført fra kasernens område og ud til arrangementet. Auditørkorpset tiltalte kaptajnen for tyveri af el samt grov pligtforsømmelse ved bl.a. at have undladt at efterkomme instruktionen om, at han ikke måtte trække strøm fra kasernen. Kaptajnen blev for tyveri og

grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, stk. 1, idømt betinget fængsel i 10 dage med en prøvetid på 1 år. Retten lagde ved strafudmålingen i formildende retning vægt på, at kaptajnen ikke tidligere var straffet, at han havde gode personlige forhold, at der var tale om tyveri af et beskedent beløb, og at han efterfølgende havde tilbagebetalt beløbet. I skærpende retning blev der lagt vægt på, at tyveriet var begået over for en arbejdsgiver. Den tiltalte ankede dommen.

Sagen afventer berømmelse i Vestre Landsret.

Sag 8 – Verbale trusler om at dræbe
Retten i Sønderborg, dom af 15. november 2024
(AU 2023/002066)

Ved Retten i Sønderborg blev en værnepligtig idømt 20 dages betinget fængsel for trusler efter straffelovens § 266 ved under en fest på militært område flere gange at have udtalt *jeg dræber dig, jeg fucking dræber dig, jeg fucking dræber dig* eller lignende til en anden værnepligtig, hvilket var egnet til at skabe alvorlig frygt for dennes liv, helbred eller velfærd.

Sagen er anket af tiltalte og berømmet den 24. marts 2025 i Vestre Landsret.

Sag 9 – Frifindelse for spirituskørsel
Retten i Esbjerg, dom af 17. april 2024
(AU 2023/002049)

Sagen er omtalt ovenfor i afsnittet vedrørende frifindende domme. Den tiltalte er efterfølgende ved Vestre Landsrets dom af 25. februar 2025 fundet skyldig i spirituskørsel i overensstemmelse med anklageskriftet.

Sag 10 – Frifindelse for voldtægt og andet seksuelt forhold end samleje
Retten i Næstved, dom af 17. oktober 2024
(AU 2024/000052)

Sagen er omtalt ovenfor i afsnittet om frifindende domme. Auditørkorpset har anket sagen til Østre Landsret.

11. Generalauditørens personvurderinger i hjemmeværnssager

Oversigt

Indledning

Hjemmeværnets organisation

Optagelse i hjemmeværnet

Generalauditørens personvurderingssager

Konkrete sager i beretningsåret

Eksempler på udtalelser i hjemmeværnssager i beretningsåret

Indledning

Generalauditøren yder bistand til hjemmeværnsmyndighederne i form af en strafferetlig vurdering af ansøgere til og medlemmer af hjemmeværnet i forbindelse med, at disse er sigtet for eller dømt for strafbare forhold. Generalauditørens bistand til hjemmeværnsmyndighederne udgør et væsentligt område inden for Auditørkorpsets opgaver uden for strafferetsplejen.

Generalauditariatet holder sig løbende orienteret om hjemmeværnets virke og om Hjemmeværnets opgavevaretagelse, f.eks. ved tjenestestedsbesøg i relation til oprettelse og bevogtning af et midlertidigt militært område.

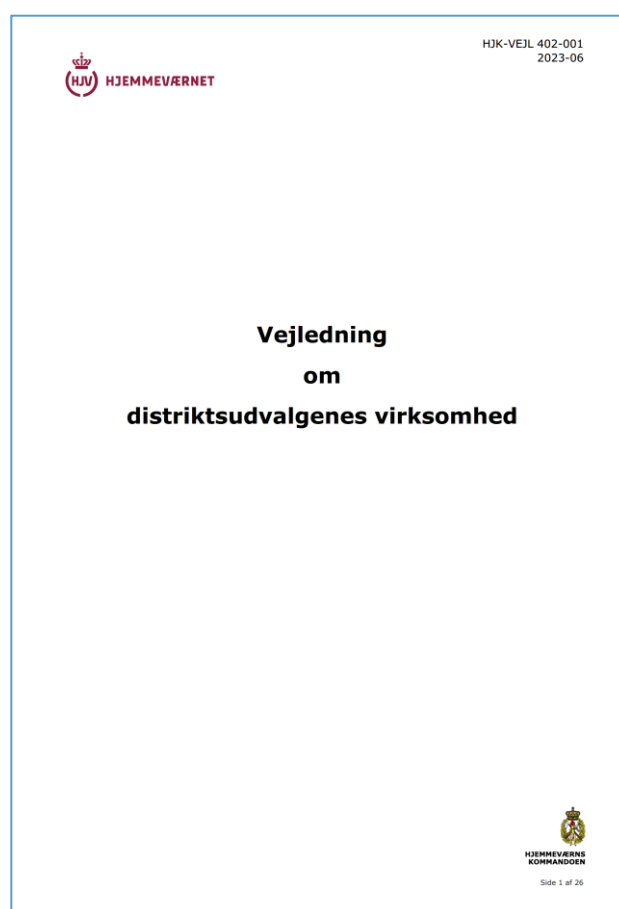
Hjemmeværnets organisation

Hærhjemmeværnet er inddelt i Landsdelsregion Vest og Landsdelsregion Øst. Hver region er inddelt i seks hærhjemmeværnsdistrikter, som geografisk svarer til landets politikredse, bl.a. fordi hjemmeværnet i dag løser mange opgaver for politiet. Dertil kommer flyverhjemmeværnet og marinehjemmeværnet.

Der er i alt 18 værnssfælles distriktsudvalg fordelt med et til to udvalg ved hvert af de 12 hærhjemmeværnsdistrikter, hvor de er administrativt forankret. Medlemmerne af de enkelte distriktsudvalg mødes 10-12 gange om året og behandler de indkomne ansøgninger om optagelse i hjemmeværnet.

Formanden for et distriktsudvalg udpeges af Forsvarsministeriet efter indstilling af den kommitterede for hjemmeværnet. Distriktsudvalgets øvrige medlemmer udpeges af Forsvarsministeriet efter indstilling fra hver af landets kommunalbestyrelser, jf. cirkulære om hjemmeværnets distriktsudvalg, § 3, stk. 2.

Hjemmeværnskommandoen har den 1. juni 2023 udstedt en vejledning om distriktsudvalgenes virksomhed, med henblik på at orientere og vejlede udvalgene om opgaverne og ansvaret i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om optagelse i Hjemmeværnet.

HJK-VEJL 402-001 af 1. juni 2023.

Optagelse i hjemmeværnet

Som udgangspunkt kan mænd og kvinder, som er fyldt 18 år, optages som frivillige i hjemmeværnet, forudsat at de har dansk indfødsret. De skal endvidere for at være egnede til tjenesten i hjemmeværnet som udgangspunkt være bosiddende i landet og være værdig til den agtelse og tillid, som tjenesten forudsætter. Det følger af § 7 i hjemmeværnsloven.

Hjemmeværnsloven

»§ 7. Som frivillige i hjemmeværnet kan optages mænd og kvinder, som er fyldt 18 år, og som

- 1) har dansk indfødsret, jf. dog stk. 2,
- 2) er egnede til tjeneste i hjemmeværnet,
- 3) er bosiddende her i landet, jf. dog stk. 2, og som
- 4) er værdige til den agtelse og tillid, som tjenesten forudsætter.

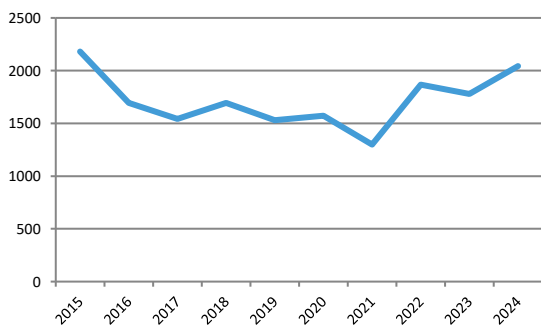
Stk. 2. Forsvarsministeren kan tillade, at en person, der ikke har dansk indfødsret eller ikke er bosiddende her i landet, kan optages som frivillig i hjemmeværnet, når særlige omstændigheder taler derfor, og det ikke strider mod overenskomst med fremmed stat.«

Bekendtgørelse nr. 198 af 9. februar 2007 af lov om hjemmeværnet.

Hjemmeværnets distriktsudvalg, som er uvildige og uafhængige organer, træffer afgørelse om optagelse af frivillige i hjemmeværnet på baggrund af indstilling afgivet af Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS).

FPS indhenter ved behandling af alle ansøgninger oplysninger om, hvorvidt personen er registreret i Det Centrale Kriminalregister. Er dette tilfældet, anmodes politiet om yderligere oplysninger. Alle oplysninger sendes til Generalauditøren, som på baggrund heraf udarbejder en begrundet udtalelse, der indeholder en vurdering af, om ansøgeren ud fra en strafferetlig vurdering er egnede. Læs nærmere herom i afsnittet straks nedenfor.

Ved vurderingen lægges der vægt på, om udlevering af våben vil kunne udgøre en risiko for misbrug af våbnet (farlighed), samt om tidligere straffe har betydning for den pågældendes værdighed. Udtalelsen sendes til distriktsudvalget.

Figur 17. Det samlede antal ansøgere til hjemmeværnet 2015-2024.

Kilde: hjemmeværnet.

Distriktsudvalget foretager den fornødne oplysning af sagen, herunder indhentelse af oplysninger fra rele-

vante myndigheder. Kommandolægen vurderer ligeledes ansøgerens egnethed. Distriktsudvalget træffer endelig afgørelse om en ansøgers optagelse på baggrund af de indhentede oplysninger, hvis ansøgeren opfylder de fastsatte krav i hjemmeværnsloven. Disse afgørelser kan ikke påklages.

Generalauditørens personvurderingssager

Indledning

Generalauditøren foretager en strafferetlig vurdering af ansøgere til og medlemmer af hjemmeværnet, såfremt disse er sigtet eller sanktioneret for strafbare forhold. Vurderingen sker på baggrund af en rapport fra Forsvarsministeriets styringsgruppe om et forbedret vurderingssystem i visse personersager fra 1990, og det nuværende kontrolsystem vedr. frivillige medlemmer af hjemmeværnet blev etableret med virkning fra 1. januar 1992 med henblik på at øge sikkerheden vedr. de personer, der som frivillige medlemmer af hjemmeværnet kan få udleveret skydevåben.

Politiets Administrative Center (PAC) har ansvaret for at sende afgørelser og akter til brug for den strafferetlige vurdering til Generalauditøren. Det Centrale Kriminalregister er i dag således en del af PAC.

Der medgår erfaringsmæssigt nogen tid med fremsendelse af akter og afgørelser fra PAC til Generalauditøren, navnlig i de sager, hvor en sag vedr. et medlem, der registreres med en sigtelse, skal afgøres ved domstolene, eller hvor en ansøger er sigtet for et forhold, der skal færdigefterforskes og evt. afgøres ved domstolene.

Det kan endvidere erfaringsmæssigt give anledning til en forøget sagsbehandlingstid, hvis PAC skal indhente konkrete afgørelser fra politikredsene til brug for fremsendelsen til Generalauditøren. Sagsbehandlingstiden i PAC har selv sagt også betydning for den samlede sagsbehandlingstid for afgivelse af Generalauditørens udtalelse. Generalauditøret er i løbende dialog med PAC med henblik på optimering af samarbejdet og sagsbehandlingstiden for politiets fremsendelse af straffesagsakter til Generalauditøren.

Generalauditøret vurderer herudover løbende praksis og interne retningslinjer for behandling af hjemmeværns sager og afholder bl.a. årlige møder med hjemmeværnsledelsen og distriktsudvalgene med henblik på erfaringsudveksling., ligesom Generalauditøret løbende holder sig orienteret om hjemmeværnets virke gennem tjenestestedsbesøg mv.

Medlemmer

Hvis et medlem af hjemmeværnet registreres med strafbare forhold i Det Centrale Kriminalregister, vurderer

politiet i henhold til databeskyttelsesreglerne, i hvilket omfang der skal ske underretning til hjemmeværnet. I de tilfælde, hvor denne underretning gives, sendes den strafferetlige afgørelse eller sagens akter til Generalauditøren, der her fungerer som konsulent for hjemmeværnsmyndighederne

Generalauditoriatet foretager herefter en konkret vurdering af sagens strafferetlige elementer og afgiver på den baggrund en udtalelse om den pågældendes egnethed som frivillig i hjemmeværnet.

Generalauditoriatet afgiver en udtalelse, hvorefter medlemmet kan være "egnet" (positiv udtalelse), "muligt egnet" (forbeholden positiv udtalelse) eller "uegnet" (negativ udtalelse). Vurderingen af en person som "muligt egnet" angiver, at hjemmeværnsmyndighederne på baggrund af de indberettede oplysninger bør have skærpet opmærksomhed med den pågældendes medlemskab. Den endelige afgørelse om medlemskab træffes dog af hjemmeværnsmyndighederne.

Ansøgere

Proceduren er den samme, når der er tale om *ansøgere* til hjemmeværnet. Der vil dog her altid på forhånd foreligge et samtykke fra den pågældende til at indhente oplysninger hos politiet.

FPS anmoder i ansøgningsager politiet om at sende de relevante akter til Generalauditøren. Den endelige afgørelse om optagelse i hjemmeværnet træffes af vedkommende distriktsudvalg. Distriktsudvalget modtager foruden Generalauditørens udtalelse også akterne fra de straffesager, der har dannet grundlag for udtalelsen.

Kriterier for egnethedsvurderingen

Der anvendes to kriterier i forbindelse med Generalauditørens egnethedsvurdering – et farlighedskriterium og et værdighedskriterium.

Kriterier for egnethedsvurderingen

Farlighed: karakteren af den begåede kriminalitet.

Værdighed: sanktionens karakter i form af f.eks. ubetinget frihedsstraf.

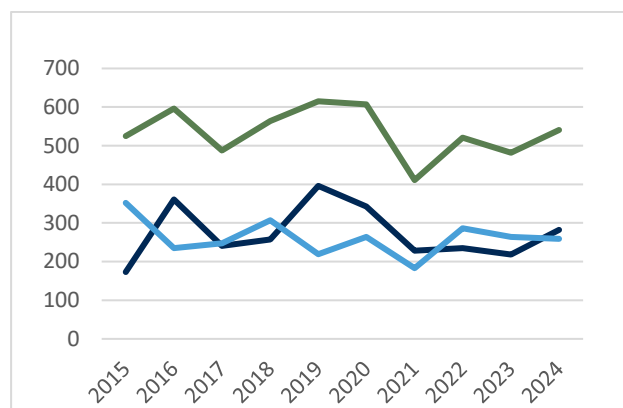
I farlighedsvurderingen indgår bl.a. registreringer af visse overtrædelser af straffeloven, herunder vold, samt overtrædelse af våbenloven, lov om euforiserende stoffer og lov om jagt- og vildtforvaltningen. I værdighedsvurderingen indgår alle fældende domme for overtrædelse af straffeloven samt særlovsovertrædelser, der har medført ubetinget frihedsstraf.

Generalauditoriatets udtalelser i hjemmeværnsager indeholder alene en *strafferetlig* vurdering af ansøgerens eller medlemmets egnethed til at forrette tjeneste som frivillig i hjemmeværnet.

Der foretages en konkret og individuel vurdering af hver enkelt sag. I vurderingen indgår bl.a. karakteren af lovovertrædelser, strafudmålingen, antallet af lovovertrædelser og gentagelse af ligeartet kriminalitet samt den medgåede tid siden lovovertrædelserne blev begået.

Konkrete sager i 2024

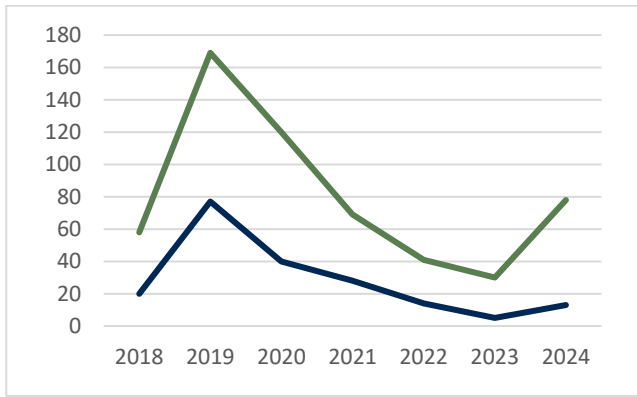
Der blev i 2024 oprettet 541 nye sager mod 482 sager i 2023. Generalauditoriatet har i beretningsåret foretaget personvurderinger i samlet 650 ansøger- og medlemssager. Det fremgår af figur 18, at der i beretningsåret har været en stigning i antallet af medlemssager i forhold til 2023.

Figur 18. Antal personvurderingssager ved Generalauditøren i perioden 2014-2023 - ansøgere og medlemmer samlet (grøn), ansøgere (lys blå) og medlemmer (mørk blå).

Det kan omvendt konstateres, at antallet af ansøgersager ligger på niveau med antallet i 2023 på trods af den stigning af antallet af ansøgere, der fremgår ovenfor af figur 17.

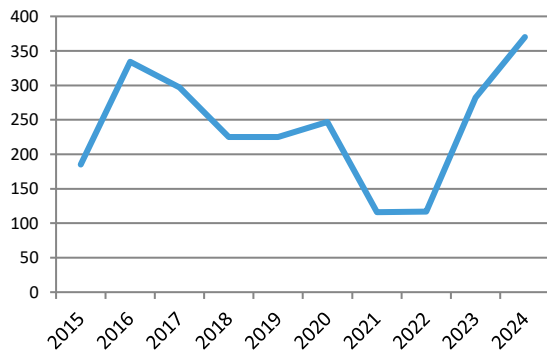
For så vidt angår stigningen i antallet af sager vedrørende medlemmer er det pga. sagsbehandlingstiderne i det civile retsvæsen, hvor sagerne afgøres forinden Generalauditoriatet udarbejder en udtalelse, svært at konkludere noget definitivt om baggrunden herfor. Der kan dog i beretningsåret konstateres en mærkbar stigning i antallet af afsluttede medlemssager vedrørende overtrædelse af våbenloven i forhold til 2023. Sager med ulovlige knive har udgjort en lavere andel af overtrædelserne af våbenlovgivningen de senere år. En mulig forklaring herpå kunne være, at hjemmeværnets kampagner om bl.a. knivlovgivningen har båret frugt. Se her figur 19 nedenfor.

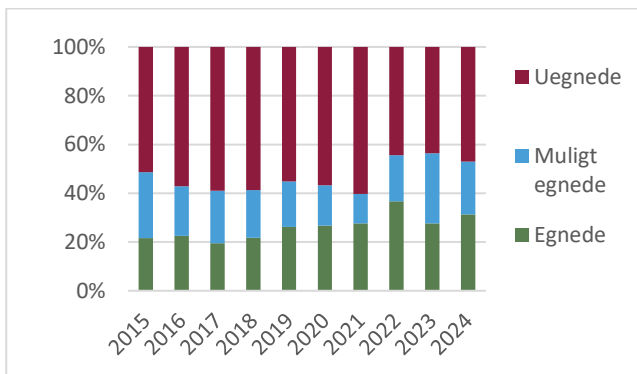
Figur 19. Samlet antal medlemssager med registrerede våbenlovsovertrædelser (grøn) og antal registrerede knivsager af disse (blå) i årene 2018-2024.

Personvurderinger af ansøgere i 2024

Ved behandlingen af i alt 407 afsluttede ansøgersager blev 116 ansøgere fundet "egnet", mens 80 blev fundet "muligt egnet" og 174 fundet "uegnet" til at forrette tjeneste som frivilligt medlem af hjemmeværnet. Resten af sagerne (37) blev henlagt, uden at der blev afgivet en udtalelse, eksempelvis fordi ansøgeren har trukket sin ansøgning tilbage eller af lægelige årsager er blevet bedømt som uegnet, eller fordi ansøgningen af andre årsager er blevet henlagt.

Figur 20. Antal personvurderinger af ansøgere 2015-2024.

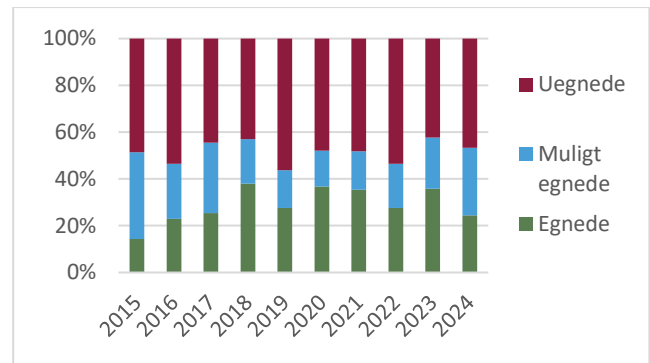

Figur 21. Personvurderinger af ansøgere 2015-2024 (fordeling af afgørelser i procent)

Personvurderinger af medlemmer i 2024

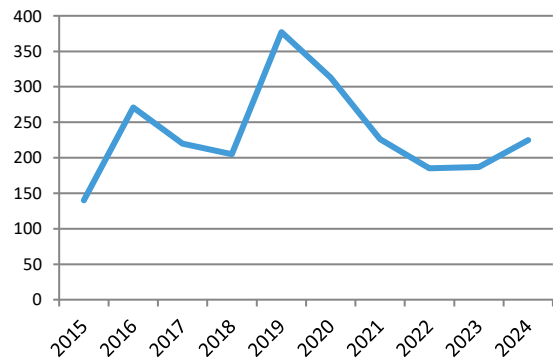
Ved behandlingen af i alt 243 afsluttede sager blev 55 medlemmer fundet "egnet", mens 65 blev fundet "muligt egnet" og 105 fundet "uegnet" til at forrette tjeneste som frivilligt medlem af hjemmeværnet.

18 af sagerne – ca. 7,5 % – blev henlagt, uden at der blev afgivet en udtalelse, eksempelvis fordi medlemmet havde meldt sig ud, før behandlingen af sagen blev tilendebragt, eller blev opsagt på grund af manglende opfyldelse af uddannelseskraav eller af helbredsmæssige årsager.

Figur 22. Personvurderinger af medlemmer 2015-2024 (fordeling af afgørelser i procent).

I 2024 har 78 af de afsluttede medlemssager omhandlet overtrædelse af våbenlovgivningen, hvilket er mere end en fordobling af antallet fra 2023. I beretningsåret har 13 af disse sager, svarende til ca. 16 %, omhandlet overtrædelse af knivloven i form af f.eks. besiddelse eller import af ulovlige knive, som springknive eller halsknive. Andelen af knivsager svarer til tallene fra 2023, hvor 5 ud af 30 våbensager, svarende til ca. 16 %, omhandlede overtrædelse af knivloven. Størsteparten af sagerne vedr. knivlovsovertrædelser har ført til, at de pågældende medlemmer ud fra en strafferetlig vurdering er blevet erklæret "uegnet" til fortsat at forrette tjeneste i hjemmeværnet.

Figur 23. Antal personvurderinger af medlemmer 2015-2024

Ca. 62 % af sagerne om overtrædelse af våbenlovgivningen vedrørte dog enten manglende ansøgning om eller fornyelse af våbentilladelser, hvilket betød ulovlig besiddelse af hovedsageligt rifler. Størstedelen af sagerne vedrørende våbentilladelser har ført til vurderingen ”muligt egnet” til fortsat at forrette tjeneste i hjemmevernet.

Eksempler på udtalelser i hjemmevernssager i 2024

Udvalgte eksempler på udtalelser i såvel ansøgnings- som medlemssager, som Generalauditoriatet har afgivet til hjemmevernsmyndighederne i 2024:

Ansøgere til hjemmevernet

Eksempel 1: Egned

(GAU 2024/001186)

En ansøger blev i maj 2019 idømt en bøde på 3.000 kr. for mandatsvig ved i perioden fra august til oktober 2017 på forskellige tankstationer på Sjælland at have misbrugt et udleveret brændstokkort fra hans arbejdsgiver til uberettiget at foretage 10 benzintankninger.

Generalauditoriatet udtalte på denne baggrund, at ansøgeren ud fra en strafferetlig vurdering var *egnet* til at forrette tjeneste som frivillig i hjemmevernet. Der blev herved lagt vægt på forholdets karakter og den idømte sanktion.

Eksempel 2: Muligt egnet

(GAU 2024/001447)

En ansøger blev i juli 2028 idømt en bøde på 1.000 kr. for overtrædelse af bekendtgørelse om euforiserende stoffer ved i marts 2018 at have været i besiddelse af en hashjoint til eget forbrug. Bøden var nedsat fra 2.000 kr. til 1.000 kr.

Generalauditoriatet udtalte på denne baggrund, at ansøgeren ud fra en strafferetlig vurdering var *muligt egnet* til at forrette tjeneste som frivillig i hjemmevernet. Der blev i skærpende retning lagt vægt på, at ansøgeren var straffet for besiddelse af euforiserende stoffer i form af en hashjoint. I formildende retning blev der lagt vægt på sanktionens karakter.

Eksempel 3: Uegnet

(GAU 2024/001642)

En ansøger blev i juni 2023 ved Retten i Odense idømt 20 dages betinget fængsel med en prøvetid på 1 år for vold ved i marts 2023 at have udøvet vold i form af halsgreb på den forurettede i sagen. Politiet oplyste i denne forbindelse, at medlemmet ville blive nægtet samtykke til at erhverve jagttægn/ våbentilladelse.

Generalauditoriatet udtalte på denne baggrund, at ansøgeren ud fra en strafferetlig vurdering var *uegnet* til at forrette tjeneste som frivillig i hjemmevernet. Der blev

herved lagt vægt på, at ansøgeren var idømt en betinget fængselsstraf for vold samt politiets negative udtalelse vedrørende ansøgerens mulighed for at erhverve jagttægn og våbentilladelse.

Medlemmer af hjemmevernet

Eksempel 1: Egned

(GAU 2024/000781)

Et medlem blev i juli 2024 idømt en bøde på 1.500 kr. for overtrædelse af våbenbekendtgørelsen ved i perioden fra 2004 til juli 2022 at have været i besiddelse af et haglggevær uden at have foretaget anmeldelse om dette til politiet. Medlemmet havde jagttægn ved erhvervelsen af haglggeværet. Politiet oplyste i den forbindelse, at forholdet ikke har betydning for pågældendes samtykke til jagttægn.

Generalauditoriatet udtalte på denne baggrund, at medlemmet ud fra en strafferetlig vurdering var *egnet* til at forrette tjeneste som frivillig i hjemmevernet. Der blev herved lagt vægt på forholdets karakter og den idømte sanktion.

Eksempel 2: Muligt egnet

(GAU 2024/000539)

Et medlem blev i september 2024 ved Retten i Hjørring idømt et bøde på 6.000 kr. for overtrædelse af våbenloven ved uden politiets tilladelse, i perioden fra december 2023 til april 2024 at have været i besiddelse af en riffel samt i perioden fra februar 2024 til april 2024 at have været i besiddelse af yderligere en riffel.

Generalauditoriatet udtalte på den baggrund, at medlemmet ud fra en strafferetlig vurdering var *muligt egnet* til at forrette tjeneste som frivillig i hjemmevernet. Der blev herved i skærpende retning lagt vægt på, at medlemmet var straffet for overtrædelse af våbenloven. I formildende retning blev der lagt vægt på den idømte sanktion.

Eksempel 3: Uegnet

(GAU 2024/001263)

Et medlem blev i oktober 2024 idømt en bøde på 3.000 kr. for overtrædelse af knivloven og bekendtgørelse om knive og blankvåben ved uden politiets tilladelse, at have erhvervet og via Det Internationale Postcenter at have indført en springkniv. Politiet oplyste i denne forbindelse, at medlemmet ville blive nægtet samtykke til at erhverve jagttægn/ våbentilladelse.

Generalauditoriatet udtalte på den baggrund, at medlemmet ud fra en strafferetlig vurdering var *uegnet* til at forrette tjeneste som frivillig i hjemmevernet. Der blev herved lagt vægt på, at medlemmet var dømt for overtrædelse af våbenlovgivningen samt på politiets negative udtalelse vedrørende medlemmets mulighed for at erhverve jagttægn og våbentilladelse.

Eksempel 4: Uegnet

(GAU 2024/001016)

Et medlem blev i november 2024 idømt en bøde på 3.000 kr. for overtrædelse lov om euforiserende stoffer, jf. bekendtgørelse om euforiserende stoffer ved i august 2024 at have været i besiddelse af 0,54 gram MDMA.

Generalauditoriatet udtalte på den baggrund, at medlemmet ud fra en strafferetlig vurdering var *uegnet* til at forrette tjeneste som frivillig i hjemmeværnet. Der blev herved lagt vægt på, at medlemmet var dømt for besiddelse af euforiserende stoffer i form af MDMA.

Bilag

Oversigt over vejledende bødetakster (Bilag til Generalauditør Meddelelse nr. 2/2020)

Ved gentagelsestilfælde (bortset fra overtrædelse af § 25) pålægges i 2.gangstilfælde et tillæg på 50 % og i 3. gangstilfælde et tillæg på 100 %.

Bestemmelser i militær straffelov med pendant i militær disciplinarlov		
§ 11 (ulydighed)	2.500 kr.	
§ 13 (respektstridig opførsel)	1.500 kr.	
§ 15 (forskelsbehandling)	2.000 kr.	
§ 16 (uberettiget modtagelse af ydelser)	2.000 kr.	
§ 17 (myndigheds ikke brug)	2.000 kr.	
§ 18 (overordnetes krænkelse)	2.000 kr.	
§ 19 (sideordnetes krænkelse)	2.000 kr.	
§ 23, stk. 1 (offentlig uorden, synlig beruselse i Danmark)	1.000 kr.	
§ 23, stk. 2 (offentlig uorden, synlig beruselse i udlandet)	2.000 kr.	
§ 24 (vagtforseelse)	2.500 kr.	
§ 25 (ulovligt fravær ved første mødedag)	Første gang: 1.500 kr. Anden gang: 2.000 kr. Tredje gang: 2.500 kr. Fjerde gang: 3.000 kr.	Femte gang: nedlæggelse af påstand om ubetinget frihedsstraf
§ 25 (ulovligt fravær efter første mødedag, > 10 tjenestedage)	2.500 kr.	
§ 26 (militært hærværk)	Se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit "Strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffeloven"	
§ 27 (pligtforsømmelse, groft uagtsomt)	1.500 kr.	
§ 27 (pligtforsømmelse, forsætligt)	2.500 kr.	
§ 27 (§ 27 træder i stedet for særlovgivning)	Se den relevante særlovgivning, herunder Rigsadvokatens Meddelelser	
Bestemmelser i militær straffelov uden pendant i militær disciplinarlov		
§ 20 (påvirkethed i tjenesten)	2.500 kr.	
(i forbindelse med vagt eller andre skærpende omstændigheder)	3.500 kr.	
§ 21 (overtrædelse af promillegrænser)	2.500 kr.	
§ 22 (narko/euforiserende stoffer)	Se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit "Narkotika" med tillæg på 50 % af bødens størrelse.	

Sagsstatistik 2024

1. Det samlede antal oprettede sager i Forsvarsministeriets Auditørkorps

Antal sager oprettet	2020	2021	2022	2023	2024
Straffesager ¹⁾	864	861	808	843	720
Hjemmeværnssager	607	411	521	482	541
Øvrige sager	481	553	530	458	374
I alt	1952	1825	1859	1783	1635

Noter

1) Antal forhold. Ud over de 843 anførte sager for 2023 er der oprettet 350 straffesager vedrørende genoptagelse af bødesager, som er behandlet med henblik på genoptagelse fordi skiltning på militære områder (skiltssager) ikke var godkendt.

2. Straffesager

Anklagevirksomhed ^{1, 2)}	2020	2021	2022	2023	2024
Oprettede sager	864	861	808	843	720
Verserende sager	220	296	302	281	223
Afsluttede sager ³⁾	787	889	820	813	747

Noter

1) Konkrete straffesager oprettet hos Auditøren. Oversigten omfatter ikke generelle sager om strafferet og -proces samt sager, der er behandlet af Generalauditøren.

2) Hvert forhold tælles som en sag.

3) Sager afsluttet ved afvisning af anmeldelsen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 1, indstilling af efterforskning i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 2, påtaleopgivelse efter retsplejelovens § 721, stk. 1, tiltalefrafald efter retsplejelovens § 722, stk. 1 og 2, bødevedtagelse, dom, henlæggelse uden yderligere sagsbehandling samt oversendelse til den civile anklagemyndighed, fordi sagen ikke angår personer, der er omfattet af den militære retspleje, herunder f.eks. sager vedr. civilt personel, der er registreret i Automatisk Trafik Kontrol (ATK).

Oversigt over sanktioner i militære straffesager 2024

Ved rubriceringen af sagerne bemærkes, at de enkelte personsager ofte rummer flere strafbare forhold. Der kan således være sager, hvori der indgår overtrædelser af eksempelvis både den civile straffelov og den militære straffelov. Sager, der indeholder flere forhold, er rubriceret under sagens hovedforholdet.

Karakteren af sanktioner mv. ¹⁾	2020 ⁵⁾	2021 ⁶⁾	2022	2023 ⁷⁾	2024	%
Bødevedtagelse (udenretlig)	402	307	251	365	316	76,9
Tilkendegivelse	6	3	1	1	7	1,7
Tiltalefrafald	4	22	13	4	4	1,0
Dom	38	55	82	64	84	20,4
- heraf frihedsstraf ²⁾	22	15	19	18	19	
- heraf bødestraf ³⁾	16	39	63	46	64	
- heraf psykiatrisk behandling	-	1	-	-	-	-
- andet ⁴⁾	-	-	-	-	1	-
I alt	450	387	347	434	411	100
Frifindelse	3	6	6	8	3	
Ankesager	5	4	5	5	9	

Noter

- 1) Der kan indgå flere forhold i én afgørelse.
- 2) Domme vedr. betinget/ubetinget frihedsstraf/samfundstjeneste. I beretningsåret 2020 var der fire domme med ubetinget fængsel og 18 domme med betinget fængsel. I beretningsåret 2021 var der tre domme med ubetinget fængsel og 12 domme med betinget fængsel. I beretningsåret 2022 var der 11 domme med ubetinget fængsel og otte domme med betinget fængsel. I beretningsåret 2023 var der 6 domme med ubetinget fængsel og 12 domme med betinget fængsel. I beretningsåret var der to domme med ubetinget fængsel og 18 domme med betinget fængsel.
- 3) Herunder indenretlig bødevedtagelse.
- 4) Advarsel, strafforfald mv.
- 5) Opgørelsen for 2020 er opjusteret med to ankede domme (en efter hhv. militær straffelov og færdselsloven), hvor anken blev frafaldet.
- 6) Opgørelse for 2021 er opjusteret med én afgørelse. Opgørelsen er ligeledes nedjusteret med én afgørelse, idet et tiltalefrafald er ændret til påtaleopgivelse.
- 7) Opgørelse for 2023 er opjusteret med én afgørelse.

Fordelingen af sanktioner	2020 ¹⁾	2021 ²⁾	2022	2023 ³⁾	2024	%
Militær straffelov	129	140	128	183	124	30,2
Straffeloven	23	14	11	16	20	4,9
Færdselsloven	294	228	206	233	264	64,2
Øvrig særlovgivning	4	5	2	2	3	0,7
I alt	450	387	347	434	411	100

Noter

- 1) Se tabel 1, note 5.
- 2) Se tabel 1, note 6
- 3) Se tabel 1, note 7.

Værnsfordeling	2020 ¹⁾	2021 ²⁾	2022	2023 ³⁾	2024	%
Forsvarskommandoen	-	-	-	-	-	-
Hæren	351	304	264	346	333	81,0
Søværnet	48	45	45	41	40	9,7

Flyvevåbnet	50	33	36	44	38	9,2
Hjemmeværnet	-	4	0	1	-	-
Øvrige	-	1	1	2	-	-
I alt	328	450	387	434	411	100
- heraf udsendte styrker	16	18	16	16	5	

Noter

- 1) Se tabel 1, note 5.
2) Se tabel 1, note 6
3) Se tabel 1, note 7

Tabel 3.b. Fordelingen af sanktioner (personelgrupper)						
Personelgruppe mv.	2020 ¹⁾	2021 ²⁾	2022	2023 ³⁾	2024	%
M3xx / M4xx Officersgruppen	71	41	37	65	67	16,3
M2xx Sergentgruppen	122	113	89	101	100	24,3
M1xx Konstabelgruppen	155	130	131	157	146	35,5
Værnepligtige	99	97	87	109	95	23,1
Øvrige, herunder musikere, mekanikere og myndigheder mv.	3	6	3	2	3	0,7
I alt	450	387	347	434	411	100

Noter

Statistikkenes opbygning svarer til Forsvarsministeriets Personalestyrelses (FPS) statistik over disciplinarafgørelser.

- 1) Opgørelsen for 2020 er justeret på fordelingen mellem M1xx, værnepligtige og øvrige samt tabel 1, note 5.
2) Se tabel 1, note 6
3) Se tabel 1, note 7

Tabel 4. Fordelingen af sanktioner for overtrædelse af militær straffelov						
Bestemmelse	2020 ¹⁾	2021 ²⁾	2022	2023	2024	%
Pligter som underordnet (§ 11 ulydighed mv.)	9	8	3	5	6	4,8
Pligter som overordnet/sideordnet mv.	5	4	3	6	3	2,4
Rusmidler mv.	24	13	17	29	23	18,5
§ 20 påvirkethed (alkohol)	10	9	13	15	16	12,9
§ 20 påvirkethed (narkotika)	3	1	2	1	1	0,8
§ 21 promillegrænser	1	-	-	1	1	0,8
§ 22 narkotikabesiddelse / indtagelse	10	-	1	12	5	4,0
§ 23 offentlig uorden mv.	-	3	1	-	-	-
Andre pligtforsømmelser	91	115	105	143	92	74,2
§ 24 vagtforseelse	30	15	5	11	3	2,4
§ 25 ulovligt fravær	10	49	56	30	57	46,0
§ 26 militært hærværk	1	-	1	2	3	2,4
§ 27 pligtforsømmelse	50	51	43	100	29	23,4
§ 27 a strafskærpelse for tortur	-	-	-	-	-	-
Forbrydelser mod forsvarsmagtens kampdygtighed og andre forbrydelser under væbnet konflikt (§§ 28-38)	-	-	-	-	-	-
I alt	129	140	128	183	124	100

Noter

1) Se tabel 1, note 5.

2) Se tabel 1, note 6

Tabel 5. Fordelingen af sanktioner for overtrædelse af straffeloven						
Bestemmelse	2020	2021	2022	2023	2024	%
Vold mv.	12	4	4	6	7	35,0
Berigelse	6	3	4	7	4	20,0
Andet, herunder blufærdigheds- krænkelser mv.	5	7	3	3	9	45,0
I alt	23	14	11	16	20	100

Tabel 6. Fordelingen af sanktioner for overtrædelse af færdselsloven						
Sanktioner Færdselslov	2020 ¹⁾	2021	2022	2023 ²⁾	2024	%
§ 3 manglende agtpågivenhed	-	-	3	1	1	0,4
Hastighedsovertrædelser	227	101	98	157	210	79,5
- heraf § 4 skiltning	115	50	55	70	106	40,2
- heraf § 42 generel	110	51	41	86	103	39,0
- heraf § 43 tunge køretøjer	2	-	2	1	1	0,4
§ 53 spirituskørsel	3	1	-	-	-	-
§ 54 medicin- og narkotikakørsel	-	-	-	-	-	-
§ 56 kørsel uden kørekort	9	4	7	-	-	-
§ 80 undladt at bruge sikkerhedssele	14	28	14	14	14	5,3
Øvrige bestemmelser	41	94	84	61	39	14,8
I alt	294	228	206	234	264	100
- heraf frakendelser af førerret	7	3	3	2	7	2,7
- heraf klip	15	29	9	12	19	7,2

Noter

1) Se tabel 1, note 5.

2) Se tabel 1, note 7

Tabel 7. Fordelingen af sanktioner for overtrædelse af øvrig særlovgivning						
Øvrige særlove	2020	2021	2022	2023	2024	%
Våben/fyrværkerilovgivning	1	2	1	1	1 ¹⁾	33,3
Øvrige	3	3	1	1	2 ²⁾	66,7
I alt	4	5	2	2	3	100

Noter

1) Våbenloven

2) Overtrædelse af lov om forbud mod visse dopingmidler § 4, stk. 1, jf. § 3, stk. 1, jf. § 1, nr. 1

3. Oversigt over Hjemmeværnssager i 2024

Indkomne sager	2020	2021	2022	2023	2024	%
Indkomne sager	607	392	521	482	541	
- heraf sager vedr. medlemmer	343	230	235	218	282	52%
- heraf sager vedr. ansøgere	264	162	286	264	259	48%
Behandlede sager i alt	613	402	388	532	650	

Personvurderinger ¹⁾	2020	2021	2022	2023	2024	%
Egnet til tjeneste	181	112	94	145	171	
- heraf medlemmer	115	80	51	67	55	32%
- heraf ansøgere	66	32	43	78	116	68%
"Muligt egnet"	89	51	57	122	145	
- heraf medlemmer	48	37	35	41	65	45%
- heraf ansøgere	41	14	22	81	80	55%
Uegnet til tjeneste	290	179	151	202	279	
- heraf medlemmer	150	109	99	79	105	38%
- heraf ansøgere	140	70	52	123	174	62%
Antal udtalelser	560	342	302	469	595	
Udtalelser vedr. medlemmer	313	226	185	187	225	38%
Udtalelser vedr. ansøgere	247	116	117	282	370	62%
Henlagte uden udtalelse ²⁾	53	60	86	63	55	
Behandlede sager i alt	613	402	388	532	650	

Noter

¹⁾ Procent af afgivne udtalelser vedr. henholdsvis medlemmer og ansøgere (afrundet).

²⁾ Denne kategori omfatter navnlig sager, hvor medlemmet har udmeldt sig af hjemmeværnet, eller ansøgeren har opgivet sin ansøgning om optagelse i hjemmeværnet, inden Generalauditørens udtalelse foreligger.

Generalauditøren
Kastellet 14A
2100 København Ø

Telefon: ++ 45 7281 1040
E-mail: FAUK-MYN@MIL.DK
WEB: WWW.FAUK.DK

EAN: 5798000201996
CVR: 25 77 56 35
ISBN 978-87-92431-21-9